

Universitetet
i Stavanger

HANDELSHØGSKOLEN VED UIS

MASTEROPPGAVE

STUDIEPROGRAM:

Master i Regnskap og Revisjon

ER OPPGAVEN KONFIDENSIELL? Nei

(NB! Bruk rødt skjema ved konfidensiell oppgave)

TITTEL:

Finansiell rapportering i fotballindustrien

ENGELSK TITTEL:

Financial reporting in the football industry

FORFATTER(E)

Kandidatnummer:

243348

.....

220650

.....

Navn:

Christer Borgersen

.....

Kevin Koroma

.....

VEILEDER:

Terje Heskestad

Forord

Denne masteroppgaven er siste steg i vår masterutdanning i Regnskap og Revisjon ved Handelshøyskolen ved UiS. Arbeidet med en så omfattende akademisk oppgave var en ny utfordring for begge forfatterne, og vi har virkelig lært en god del. Gjennom prosessen har vi, som i fotballen ellers, hatt våre opp og nedturer, men i det store og hele var det en spennende reise.

Fotball er som det fremgår av oppgaven noe begge er meget interesserte i, og det var derfor et privilegium å kunne bruke denne lidenskapen i samspill med kunnskapen om økonomi og særlig regnskapsfaget. Dette er et felt som utfordres av endringer i ulike bransjer og vi ville derfor belyse fotballen i den sammenheng.

Vi vil benytte anledningen til å takke alle som har hjulpet oss i arbeidet med oppgaven. Vi må takke alle informantene som tok seg tid til å snakke med oss og hjelpe oss i arbeidet. Videre vil vi rette en stor takk til venner, familie og medstudenter som bidratt med gode innspill og konstruktive tilbakemeldinger underveis. Til slutt må vi rette en stor takk til vår veileder Terje Heskestad for et godt samarbeid og gode faglige innspill.

Stavanger 13.06.2019

Kevin Koroma

Christer Borgersen

Sammendrag

Vi har gjennom denne oppgaven undersøkt om den regnskapsmessige behandlingen av spillerrettigheter i fotballklubber er tilstrekkelig. Undersøkelsen baserer seg på norske klubber og et utvalg børsnoterte internasjonale toppklubber. Spillerrettigheter behandles som immaterielle eiendeler, og reguleres av NRS 19 i Norge og IAS 38 internasjonalt. Vi har undersøkt både praktiske utfordringer, og hvordan spillerrettighetene presenteres i klubbens årsregnskap. Til slutt har vi drøftet om virkelig verdimåling av spillerrettigheter bør tillates, og om det er hensiktsmessig.

For å kunne undersøke praksis anså vi det som hensiktsmessig å forhøre oss med Norges Fotballforbund (NFF), og revisorer for et utvalg norske klubber. Vi fikk en forståelse av at dagens regnskapsregler i all hovedsak fungerte tilfredsstillende, selv om de ikke er laget for fotballindustrien spesifikt. Samtidig fant vi områder der praksis var ulik og dermed utfordret sammenlignbarheten. Spesielt knyttet til nedskrivningsvurderinger opplevde vi at praksis var ulik, og at det ble benyttet ulike kilder til informasjon.

Den finansielle rapporteringen i de internasjonale klubbene vi undersøkte var veldig omfattende. Dette kan medføre at viktig informasjon om spillerrettighetene vil kunne forsvinne i mengden. Vi tok utgangspunkt i årsrapportene for 2017/2018 til et utvalg internasjonale toppklubber, ettersom årsrapportene i de norske klubbene er meget begrenset og dermed mindre interessant.

Til slutt ønsket vi å drøfte mulighetene for virkelig verdimåling av spillerrettigheter for å ta tak i utfordringen med manglende verdier. Disse oppstår ved at det ofte er store forskjeller mellom markedsverdi og balanseført verdi på en fotballspiller. Videre har vi undersøkt to ulike verdsettelsesmodeller for fotballspillere, crowdbased verdsettelse og databasert verdsettelse. Vi finner at relevansen og påliteligheten av virkelig verdiestimer på spillerne kan problematiseres. Estimatene på spillerverdiene vil alltid være relativt upålitelige, i tillegg til at brukernytten anses å være begrenset for et flertall av brukerne. Til slutt drøfter vi verdiestimatene fra verdsettelsesmodellene opp mot definisjonen av virkelig verdi etter IFRS 13.

Forkortelser

FIFA	Det internasjonale fotballforbundet
UEFA	Det Europeiske fotballforbundet
NFF	Norges Fotballforbund
NIF	Norges Idrettsforbund
FFP	Financial Fair Play
NRS	Norsk regnskapsstiftelse
GRS	God regnskapsskikk
IFRS	International Financial Reporting Standards
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
RSKL	Regnskapsloven

Definisjoner

Norges BNP	Norges brutto nasjonalt produkt
Totalkapitalrentabilitet	Resultat / Totalkapital
Bærekraftig resultat	(Driftsresultat + Netto spillertransaksjoner) / Sum driftsinntekter
Personalkostnader	Sum Personalkostnader / Sum Driftsinntekter
Arb.kapital i % av omsetning	(Omløpsmidler – Kortsiktig gjeld) / (Driftsinntekter + Gevinst/tap ved spillersalg)
Likviditetsgrad 1	Omløpsmidler / Kortsiktig gjeld
Egenkapitalandel	Egenkapital / Totalkapital

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 - En introduksjon	1
1.1 Motivasjon for valg av tema.....	1
1.2 Problemstilling	2
1.3 Oppgavens oppbygning	4
1.4 Avgrensning.....	4
Kapittel 2 - Innledende rammeverk	5
2.1 Fotballindustrien.....	5
2.2 Finansiell rapportering.....	9
2.3 Balanseføring	19
2.4 Virkelig verdi etter IFRS 13	29
2.5 Core & More.....	32
2.6 Avslutning.....	36
Kapittel 3 – Metode.....	37
3.1 Valg av forskningsdesign	37
3.2 Kvalitativ og kvantitativ tilnærming.....	37
3.3 Metodevalg.....	38
3.4 Intervju	43
3.5 Validitet og reliabilitet	47
3.6 Svakheter ved metode.....	48
3.7 Avslutning.....	49
Kapittel 4 - Dagens behandling av spillerrettigheter	50
4.1 Det internasjonale overgangsmarkedet	50
4.2 Regnskapsmessig behandling av fotballspillere.....	52
4.3 Problematisering av dagens behandling av spillerrettigheter	58
4.4 Mangelfull inkludering av immaterielle eiendeler	63
4.5 Uoversiktlig rapportering og bruk av finansielle nøkkeltall	68
4.6 Avslutning.....	71
Kapittel 5 - Klubbens presentasjon av spillerrettigheter	72
5.1 Beskrivelse av de ulike klubbene i utvalget.....	72
5.2 Sammenligning av de ulike klubbene.....	85
5.3 Avslutning.....	89
Kapittel 6 - Virkelig verdimåling av spillerrettigheter.....	90
6.1 Verdsettelsesmodeller av fotballspillere	90
6.2 Virkelig verdimåling i lys av IFRS 13	97
6.3 Foretaksspesifikke forhold som påvirker salgspris	99
6.4 Innføring av virkelig verdimåling?	101
6.5 Avslutning.....	107
Kapittel 7 - Konklusjon og forslag til videre forskning.....	108
7.1 Konklusjon	108
7.2 Begrensninger ved oppgaven	112
7.3 Forslag til videre forskning.....	112
Litteraturliste	114
Vedlegg.....	123

Figuroversikt

Figur 1 Skjulte verdier i balansen	2
Figur 2 Oppgavens oppbygning.....	4
Figur 3 Det norske tosporsystem	11
Figur 4 Kvalitetskrav etter IFRS.....	15
Figur 5 Balanseføring av immaterielle eiendeler.....	21
Figur 6 Avkastningskrav for totalkapital	26
Figur 7 Verdsettelseshierarkiet basert på IFRS 13	31
Figur 8 Beslutningstakers informasjonskilder	34
Figur 9 Transfermarkt sin verdsettelse	92

Tabelloversikt

Tabell 1 Topp 20 klubbenes omsetning.....	5
Tabell 2 Oversikt overgangssummer i topp 5 ligaen	51
Tabell 3 Andel spillerrettigheter	73
Tabell 4 Endringer i spillerrettigheter.....	74
Tabell 5 Omsetning fra spillersalg.....	75
Tabell 6 Balanseverdi av solgte spillere	75
Tabell 7 Oversikt over spillerstall.....	76
Tabell 8 Oppdeling spillerrettigheter	77
Tabell 9 Netto overskudd spillerrettigheter	78
Tabell 10 Nedskrivningsstrategi	78
Tabell 11 Oversikt spillerstall.....	79
Tabell 12 Anskaffede spillere i perioden.....	80
Tabell 13 Avgang spillerrettigheter	81
Tabell 14 Oversikt spillerstall.....	82
Tabell 15 Immaterielle eiendeler	82
Tabell 16 Immaterielle eiendeler	84
Tabell 17 Verdsettelsesparametre.....	94

Kapittel 1 - En introduksjon

I dette kapittelet ønsker vi å gi en kort begrunnelse for valg av tema, og motivasjonen vår bak dette. Vi vil også beskrive problemstillingen og forskningsspørsmålene vi har utformet for å besvare problemstillingen. Til slutt vil vi gi en helt kort beskrivelse av hvordan oppgaven er bygget opp.

1.1 Motivasjon for valg av tema

Det er blitt sagt at *“av alle uviktige ting i verden er fotball den viktigste”* (pave Johannes Paul II). Det er nok liten tvil om at fotballen engasjerer et enormt antall mennesker over hele verden, uavhengig av opprinnelse, bakgrunn og utdanning. Med dette engasjementet følger også en sterk interesse for fotballklubbene og de resultatene som leveres, både på og utenfor banen.

Vi er begge veldig interesserte i fotball, og etter at vi begynte på økonomiutdanning har interessen også økt for det økonomiske aspektet ved sporten. I denne sammenhengen tenkte vi at masteroppgave var en god anledning og mulighet for å fordype oss i forhold ved fotball som vi ikke hadde hatt muligheten til ellers.

Vi har gjennom studieløpet vært innom ulike bedrifter og bransjer, og sett hvordan den finansielle rapporteringen er tilpasset slike virksomheter. Vi har likevel stilt spørsmål ved hvordan disse reglene er tilpasset fotballklubber, ettersom de på mange områder skiller seg fra tradisjonelle industrier, og om det er behov for tilpasninger eller endringer i regelverket. I fotballen, og mange moderne industrier, er det slik at de immaterielle eiendelene og verdier knyttet til menneskelige ressurser står sterkere enn de tradisjonelle materielle eiendelene. Vi fattet derfor interesse for fotballklubbenes finansielle rapportering, kravene som stilles, og hvordan disse er egnet til å gi et godt bilde av klubbene.

1.2 Problemstilling

For en fotballklubb er det mest sentrale hva som skjer på banen, men det stilles også store krav til hvordan klubbene driftes utenfor banen. Det økonomiske aspektet ved klubbene har i lang tid vært sentralt, men har blitt enda mer sentralt med den økende kommersialiseringen av fotballen.

De siste årene har pengene som er i omløp i fotballindustrien økt betraktelig, spesielt i den internasjonale toppfotballen. Denne inflasjonen i overgangssummer, lønninger og agentonorarer i fotballen ble i hovedsak satt i gang av regimer og investorer som dytter inn penger med helt andre hensikter enn det sportslige. Det kan på sett og vis argumenteres for at det sportslige har havnet i andre rekke.

På dette grunnlaget ser vi det som meget interessant å undersøke den finansielle rapporteringen i både norske og europeiske toppklubber. Spillerne er klubbenes mest sentrale og viktigste eiendeler, og vi fattet derfor interesse for hvordan de ble behandlet i regnskapet (Shareef & Davey, 2005). Noe av det første vi oppdaget når vi undersøkte regnskapene til både norske og utenlandske klubber, var at spillerrettighetene representerer en veldig liten del av klubbenes totale eiendeler. I tillegg var informasjonen klubbene ga om spillerne meget begrenset. Vi fattet derfor interesse for hvordan dagens rapporteringsregler tillater regnskapene å speile de økonomiske realitetene i klubbene.

Figur 1 er hentet fra UEFA Club Licencing Benchmarking Report (2017), og viser hvordan balansene til klubbene i topp 6 ligaene er undervurdert som følge av skjulte spillerverdier:

Figur 1 Skjulte verdier i balansen

På bakgrunn av nevnte begrensninger knyttet til de manglende verdiene i balansen, og hvordan spillerrettighetene ble presentert i regnskapet har vi utarbeidet følgende problemstilling:

“I hvilken grad er den regnskapsmessige behandlingen av spillerrettigheter tilstrekkelig?”

Problemstillingen er etter vår mening særdeles interessant, men likefullt vanskelig å gi et entydig svar på. Vår oppgave tar derfor sikte på å belyse hvordan dagens behandling av spillerrettigheter er, samtidig som vi drøfter om denne behandlingen gjør at den finansielle rapportering oppfyller sitt formål. For å best mulig kunne gi svar på problemstillingen, har vi delt inn i tre forskningsspørsmål som vi skal belyse.

Forskningsspørsmål 1:

“Hvordan behandles spillerrettigheter i den finansielle rapporteringen, og i hvilken grad etterleves gjeldende standard?”

Forskningsspørsmål 2:

“Hvilke opplysninger gis om spillerrettigheter i klubbenes finansielle rapportering, og i hvilken grad etterlever de gjeldende standard?”

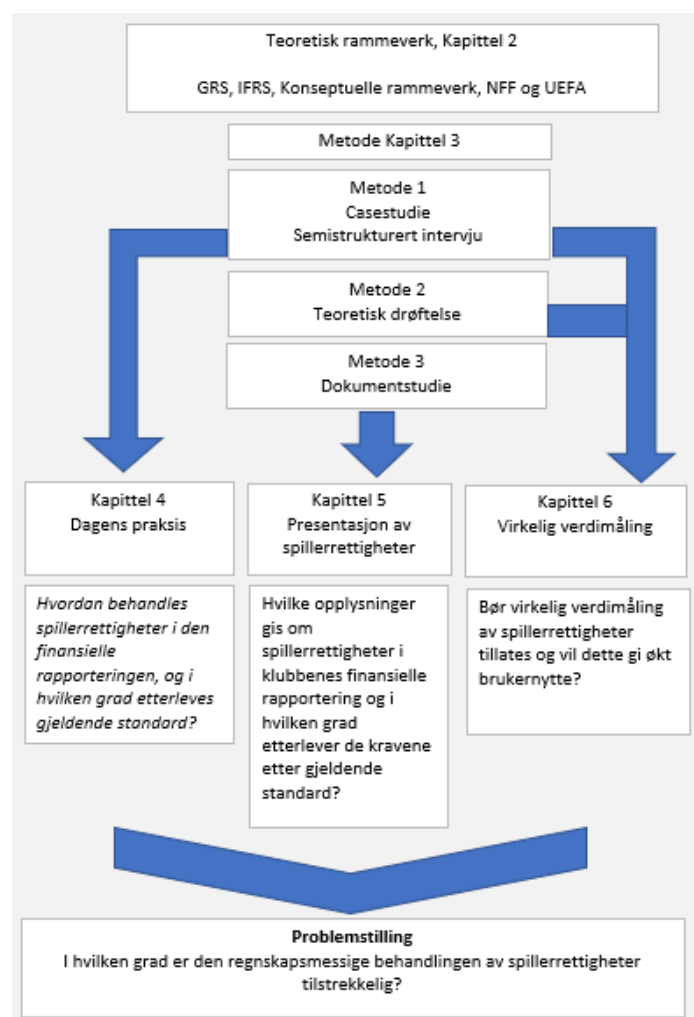
Forskningsspørsmål 3:

“Bør virkelig verdimåling av spillerrettigheter tillates, og vil dette gi økt brukernytte?”

Disse spørsmålene vil undersøkes i oppgaven ved bruk av ulike forskningsmetoder. De to første forskningsspørsmålene tar sikte på å beskrive hvordan klubbene behandler og rapporterer spillerrettighetene i dag, mens det siste forskningsspørsmålet er en teoretisk drøftelse rundt hvilken verdi spillerrettighetene skal innregnes med i regnskapet.

1.3 Oppgavens oppbygning

Under viser vi en oversikt over hvordan hele oppgaven er bygget opp, og hvordan de ulike delene er henger sammen. Det fremkommer også hvilke metoder som er benyttet for å besvare de ulike forskningsspørsmålene.

Figur 2 Oppgavens oppbygning

1.4 Avgrensning

I vår undersøkelse av den finansielle rapporteringen i fotballindustrien er det mange regnskapsmessige utfordringer som kan være spennende å utforske. Vi har valgt å avgrense oppgaven til behandlingen av spillerrettighetene i den finansielle rapporteringen. Vi vil derfor i begrenset grad trekke inn andre forhold som eierstruktur, omsetning, likviditet og økonomistyring. Disse temaene trekkes likevel inn der det vil være relevant i sammenheng med spillerrettighetene.

Kapittel 2 - Innledende rammeverk

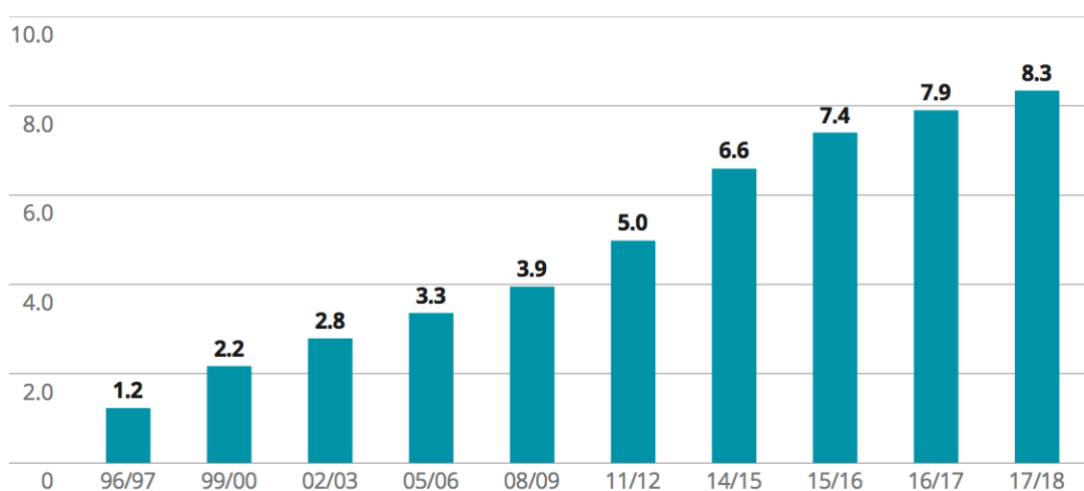
Det innledende rammeverket skal danne det teoretiske bakteppet for oppgaven. Her trekker vi inn forskning og teori som er relevant. Først presenterer vi fotballindustrien og dens oppbygning. Deretter finansregnskapet med formål og hensikt, regnskapsstandardene som er sentrale, og til slutt Core & More.

2.1 Fotballindustrien

Fotball er verdens største og mest populære idrett og omsetter i dag for enorme summer. Real Madrid overtok i 2017/18 sesongen tronen fra Manchester United som den klubben med høyest omsetning. De hadde en rekordomsetning på 750 millioner euro, noe som tilsvarer nesten 7,3 mrd norske kroner (Deloitte Football Money League¹, 2019). Klubbenes omsetning har de siste årene økt betraktelig, noe som illustreres gjennom omsetningsveksten i topp 20 klubbene i Europa fra 1996 og til i dag, som vist i tabell 1.

Tabell 1 Topp 20 klubbenes omsetning

Chart 2: Deloitte Football Money League top 20 combined revenue (€bn)

Toppklubbenes omsetning er i all hovedsak drevet av tre ulike kilder; kampdag, TV rettigheter og kommersielle aktiviteter. Toppklubbenes største kostnadsposter er i dag lønnskostnader og avskrivninger av spillerrettigheter (Biancone & Solazzi, 2012). Den ekstreme

¹ Analyse av de finansielle prestasjonene til klubbene med høyest økonomisk resultat.

omsetningsveksten skyldes i stor grad økte TV rettigheter og sterkere kommersielt fokus i de store ligaene og de store klubbene. Denne økonomiske veksten gjorde flere oppmerksomme på inntjeningsmuligheten som fotballen nå representerer og som følgelig har endret bransjen.

Fotball har gått fra å utelukkende være en sport, til å bli en profittdrevet bransje. Et stort steg i denne utviklingen er børsnoteringen av mange storklubber som startet på 90-tallet (Biancone & Solazzi, 2012). Børsnotering medførte at klubbene fikk hentet inn midler for å investere i klubben og dermed styrke evnen til å konkurrere og øke evnen til å tjene penger ytterligere. En annen effekt av børsnoteringen var at det ble hentet inn ekspertise og kompetanse hos ledelsen i klubbene. Dette for å sikre lønnsom drift og vekst for aksjeeiere (Biancone & Solazzi, 2012).

Denne endringen medførte at både aksjeeiere og andre eksterne parter fikk større interesse for den finansielle rapporteringen som klubbene leverte. Rowbottom (2002) pekte på at investorer vil ha en økt interesse for den finansielle rapporteringen etter at mange klubber gikk på børs. Likevel finnes det ikke et eget felles rammeverk for den finansielle rapporteringen som er tilpasset fotballklubbene. Omfanget og utformingen av den finansielle rapporteringen vil i stor grad variere mellom ulike klubber i ulike land, og av ulik størrelse. Medvirkende årsaker til den varierende rapporteringen i klubbene kan være omfanget av rapporteringskrav etter IFRS (International Financial Reporting Standards), i forhold til rapporteringskrav i nasjonale regnskapsstandarder (Biancone & Solazzi, 2012).

2.1.1 Oppbygning av internasjonal fotball

FIFA er det øverste organet i den internasjonale fotballen og ble stiftet i Paris i 1904 med det formål å lage et felles regelsett, slik at sporten kunne utøves mellom mennesker fra ulike områder og bakgrunner. Organisasjonen er delt inn i seks uavhengige konfederasjoner basert på verdensdeler, der UEFA innbefatter alle de europeiske forbundene. Totalt er 211 nasjonale forbund medlem av FIFA. Deres hovedoppgave er å organisere fotballen på verdensbasis, samt å gjennomføre internasjonale mesterskap. (FIFA, 2019)

UEFA er det styrende organet for europeisk fotball og har hele 55 nasjonale forbund under sine vinger. De tar sikte på å gi alle de nasjonale forbundene felles rammeverk og sørge for rettferdighet, fred, solidaritet og forståelse, samt å støtte og ivareta alle de ulike

medlemsassosiasjonene. Om de lever opp til denne målsetningen i virkeligheten kan derimot diskuteres. (UEFA, 2019)

NFF er det nasjonale fotballforbundet i Norge, og er ett av de 55 medlemmene i UEFA. Organisasjonen ble stiftet i 1902 og seks år senere ble de offisielt medlem av FIFA (NFF historie, 2019). NFF er en del av idrettens felles organisasjon NIF som ett av flere særforbund. Alle norske fotballklubber må være medlemmer av NFF for å kunne delta i norsk serie- og cupspill. Felles for UEFA og NFF er at de har rammeverk som klubbene må oppfylle for å kunne delta i de europeiske turneringene, samt den norske serien og cupen. Vi vil komme tilbake til oppbyggingen av disse rammeverkene senere i kapittelet.

2.1.2 Dualmodellen i Norge

På starten av 1990-tallet var norsk toppfotball preget av svak økonomi (Gammelsæter & Ohr, 2002). Overhengende fare for konkurs i en rekke klubber gjorde at fotballforbundet måtte skjerpe kravene når det kom til økonomistyring og -kompetanse. Som en konsekvens av dette opprettet NFF en obligatorisk profflisensordning med krav som klubbene måtte oppfylle for å kunne delta i de øverste divisjonene.

En utfordring som oppsto, var hvordan klubbene skulle sikre frisk kapital og forholde seg til eksterne investorer. Internasjonalt blant storklubbene er det mulig for private investorer å gå inn på eiersiden i selve fotballklubben. Dette er ikke mulig slik norsk fotball er organisert, ettersom det finnes regler som hindrer kommersielle aktører å kontrollere hele klubben (NFF loven § 8-4). Som et resultat av dette vokste den norske dualmodellen frem, *“Man så nødvendigheten av kommersielle interesser som ville støtte fotballen og for å få det beste av to verdener så innførte man en ordning ved at kommersielle selskaper kunne gå inn med midler mot at de fikk kommersielle rettigheter som klubbene besitter”* (Rune Nordhaug, 2019)².

Denne modellen innebærer at klubben driftes gjennom en idrettsklubb og et samarbeidende selskap. Samarbeidsavtalen mellom klubb og selskap krever godkjenning av NFF. Modellen tar sikte på å skille den sportslige og den kommersielle delen av fotballklubben i to separate selskaper. Begge to er egne juridiske subjekter og de skal avlevere individuelle regnskaper etter god regnskapsskikk. Hensikten bak denne oppdelingen er å hindre innflytelsen fra

---

² Fremkom i eget intervju gjort med Rune Nordhaug som representant fra NFF

kommersielle selskaper i klubbene. I realiteten derimot har det vist seg vanskelig å hindre innflytelsen fra de som sitter på kapitalen. Dette var tilfellet tidligere i Vålerenga, hvor sportsdirektør Jan-Erik Aalbu mente investorene gikk bak hans rygg, og hentet inn Martin Andresen som hovedtrener (Johnsen, 2014). Rune Nordhaug påpekte også i intervjuet at det er vanskelig å regulere hvem som har den reelle makten.

Dualmodellen førte til innførsel av frisk kapital i norsk fotball, noe som førte til at lisensordninger ble mer sentrale for å sikre at kapitalen ble anvendt på en bærekraftig måte. Med innføringen av dualmodellen ble det foretatt en endring i lisensordningen ved at man fremmet konsolideringsprinsipper for vurdering av klubbens økonomi. Dette innebærer at det samarbeidende kommersielle selskapet inngår i klubblisensvurderinger, for å hindre at klubber ikke skal kunne dytte kostnader over i selskapet for på den måten å kunne klare lisenskravene som er stilt fra NFF. (Gammelsæter & Ohr, 2002)

2.1.3 NFF's krav til økonomi og lisens

Lisensordningen ble innført i 2009³ og har til hensikt å sikre kontinuitet, gjennomsiktighet og fair play. I tillegg skal ordningen sørge for at norske fotballklubber driver bærekraftig og dermed beskytte kreditorer og investorer. Bærekraftig drift innebærer at klubbene klarer å anvende investerte og opptjente midler på en måte som er gunstig for både klubben selv og norsk fotball som helhet.

Den norske lisensprosessen er todelt og fungerer slik; klubber som rykker opp til lisensiert divisjon må søke lisens, mens klubber som allerede har fått innvilget lisens beholder denne helt til de rykker ned, eller den blir trukket tilbake grunnet brudd på vilkår i lisensordningen. Det stilles en rekke økonomiske kriterier, som klubbene må oppfylle for å oppnå lisenskravene. (NFF retningslinjer økonomi, 2019)

Som en del av lisensvurderingene er det utarbeidet et eget finansielt oppfølgingssystem knyttet opp mot klubbene. Dette systemet består av syv forholdstall hvor klubbene gis poeng etter hvor godt de scorer innenfor hver av de aktuelle kategoriene. På bakgrunn av totalscore deles klubbene inn i tre kategorier, hvor klubbene i den laveste kategorien må utarbeide en

---

³Klubblisens: <https://divisjonsforeningen.no/ukategorisert/klubblisens-positiv-utvikling-i-postnord-ligaen/>

handlingsplan for hvordan de skal bevege seg ut av denne kategorien innen tre år. De syv forholdstallene⁴ er som følger: total kapitalrentabilitet, resultat før skatt, bærekraftig resultat, personalkostnader, arbeidskapital i % av omsetning, likviditetsgrad 1 og egenkapitalandel (NFF retningslinjer økonomi, 2019). Kritikk av anvendelsen av tradisjonelle nøkkeltall i fotballindustrien kommer vi tilbake til i kapittel 4.5.2.

Det stilles også krav til at klubbene ikke skal ha forfalte betalingsforpliktelser knyttet til overgangsaktiviteter, ansatte og skattemyndigheter. I tillegg må klubbene ha positiv egenkapital når regnskapene rapporteres. (NFF retningslinjer økonomi, 2019)

Klubbens regnskaper skal følge de alminnelige regler og krav som følger av regnskapsloven og GRS (God Regnskapsskikk), samtidig plikter klubbene å engasjere ekstern revisor. Revisor skal revidere årsregnskapet til klubbene i henhold til norske revisjonsstandarder. Disse reviderte årsregnskapene er utgangspunktet for den finansielle lisensdokumentasjonen, som er gjenstand for lisensvurderinger gjort av NFF. Klubbene plikter å avlegge årsregnskap både til NFF og til Brønnøysund. Reglene som stilles fra NFF og god regnskapsskikk er i all hovedsak i samsvar, men på enkelte områder er det avvik. Relevante avvik vil trekkes frem i kapittel 4.

2.2 Finansiell rapportering

Hensikten med dette delkapittelet er å gi en beskrivelse av regnskap generelt, samt redegjøre for ulike kvalitetskrav og prinsipper som står sentralt i utarbeidelsen. Vi vil omtale både kvalitetskrav og prinsipper etter GRS og IFRS før vi gir en kort oversikt over likheter og forskjeller mellom de to systemene.

Regnskapet tar sikte på å gi et rettvise bilde av de økonomiske realitetene i et selskap. I Norge er dette forankret i regnskapslovens § 3-2 *“Årsregnskapet skal gi et rettvise bilde av den regnskapspliktiges og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Hvis anvendelsen av en bestemmelse i kapittel 4 til 7 i særlige unntakstilfeller er uforenlig med plikten etter første ledd, skal bestemmelsen fravikes for å gi et rettvise bilde som fastsatt i første ledd”*. Ut over dette er det ikke klarere definert hva man legger i rettvise bilde, men det er situasjonsavhengig (Baksaas et.al, 2015).

---

⁴ Se definisjoner for forklaringer av de ulike forholdstallene

I et selskap vil de som sitter på innsiden ha mer informasjon om selskapet enn hva omverden har. Ettersom eksterne aktører ikke har den samme tilgangen på informasjon vil det oppstå informasjonsasymmetri, det vil si et informasjonsgap mellom selskapet og eksterne aktører. Der en part har større tilgang på informasjon enn den andre vil dette kunne utnyttes til å skaffe seg fordeler man ellers ikke ville oppnådd med lik tilgang på informasjon. Dette illustreres i Akerlof (1970) der kjøpere av en vare eller tjeneste ikke har like god kjennskap til produktet som selger har, og følgelig står i fare for å betale mer for produktet enn kvaliteten skulle tilsi. Denne informasjonsasymmetrien er noe regnskapet tar sikte på å redusere.

I hvilken grad regnskapet evner å utlikne denne informasjonsasymmetrien, avhenger av kvaliteten på den rapporteringen som leveres. Lav kvalitet innebærer at regnskapet ikke klarer å gi et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling (Baksaas et.al, 2015). Regnskapsmessig støy er et forhold som vil kunne utfordre regnskapskvaliteten. Baksaas et.al (2015) omtaler to sentrale kilder til regnskapsstøy som er meget relevante for vår problemstilling, disse er som følger:

- Måleusikkerhet innebærer usikkerhet knyttet til verdsettelse av eiendeler der det ikke finnes aktive observerbare markedspriser, noe som medfører at verdiene må estimeres. Ofte vil disse estimatene basere seg på interne data som ikke nødvendigvis er like pålitelige som eksterne data.
- Regnskapsregulering er et problem dersom det hindrer regnskapet i å gi et rettviseende bilde. Historisk kost rapportering er et eksempel, hvor anskaffelseskost justert for av- og nedskrivning ofte avviker fra virkelig verdi etter førstegangsinnregning.

Disse kildene til støy kan oppstå uavhengig av hvilket regnskapsspråk man følger. I det følgende vil vi redegjøre for to sentrale regnskapsspråk.

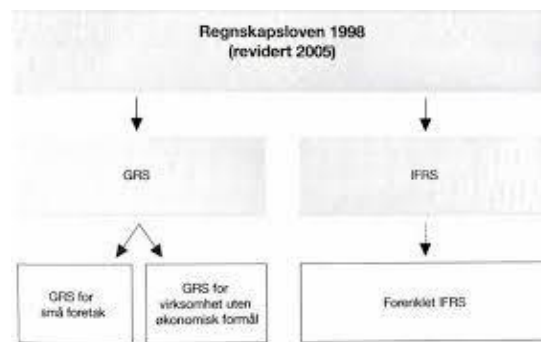
2.2.1 Ulike regnskapsspråk

Finansiell rapportering slik det er i dag baserer seg på ulike regelsett. De bestemmende faktorene for valg av regelsett vil være hvor man opererer, hva slags enhet det er snakk om og størrelsen på enheten. *“De ulike regelsettene kan være så forskjellige at det ofte vil være hensiktsmessig å omtale dem som regnskapsspråk”* (Baksaas et.al, 2015 s.17).

I Norge kan regnskapsspråkene deles inn i to grupper som består av god regnskapsskikk (GRS) på den ene siden og internasjonal rapporteringsstandard (IFRS) på den andre siden. Videre kan norsk regnskapsskikk deles inn i GRS, GRS for små foretak og GRS for ideelle organisasjoner. Internasjonalt har man IFRS og IFRS SME som er en forenklet utgave for små og mellomstore foretak (Baksaas et.al, 2015). Hensikten bak de forenklete reglene for små foretak er å hindre at kostnaden ved å utarbeide regnskapene overstiger nytten. En mindre bedrift vil i tillegg ha et mindre spekter av brukere som gjør at omfanget av regnskapet kan begrenses.

Det er i Norge innført et tosporsystem i regnskapslovens § 3-9. Det tillater regnskapspliktige å avlegge regnskap etter IFRS eller etter god regnskapsskikk. Børsnoterte selskap plikter å rapportere etter IFRS. Dette ble vedtatt av Det europeiske parlamentet 19. juli 2002, og skulle gjelde fra og med regnskapsåret 2005 (NOU, 2003). Begrunnelsen var å sikre sammenlignbarheten mellom ulike selskaper som handler på børs, ettersom lokale regnskapsregler gir store forskjeller i rapportene. Den overnevnte oppdelingen i et tosporsystem illustreres i følgende figur:

Figur 3 Det norske tosporsystem⁵

2.2.2 God regnskapsskikk

God regnskapsskikk er et begrep som ligger forankret i den norske regnskapslovgivningen. Det følger fra rskl. § 4-6 at regnskapsføring skal utarbeides etter god regnskapsskikk. Begrepet er ikke definert nærmere, men må forstås som et dynamisk begrep som endrer seg i takt med praksis i Norge (Baksaas et.al, 2015).

⁵ Hentet fra Juliussen & Wigstøl (2018)

Regnskapsloven fungerer som en rammelov uten detaljregulering som fastsetter de grunnleggende regnskapsprinsippene og krav om rettvise bilde. Dette regelverket er relativt begrenset i omfang, og skal derfor benyttes sammen med de ulike regnskapsstandardene som er utarbeidet av Norsk regnskapsstiftelse. Utover dette har man noen grunnleggende ulovfestede kvalitetskrav som forståelighet, form over innhold, pålitelighet, relevans, vesentlighet, fullstendighet, kontinuitet og kost-nytte. Disse ligger implisitt i begrepet rettvise bilde og skal sikre etterlevelse av GRS (Tveit, 2015).

Grunnleggende prinsipper i regnskapsloven

Regnskapsloven består av en rekke grunnleggende prinsipper som er nødvendige for å sikre at regnskapet oppfyller sin målsetning. Disse prinsippene må følges av alle regnskapspliktige, for å sikre et relevant og pålitelig regnskap. Det stilles i regnskapsloven § 4-4 krav til at, *“Årsregnskapet skal utarbeides etter ensartede prinsipper, som skal anvendes konsistent over tid»*. Dette er helt sentralt for å sikre sammenlignbarhet over tid og mellom ulike selskaper. Vi vil nå redegjøre for et utvalg av regnskapslovens prinsipper som er relevante for vår oppgave.

Transaksjonsprinsippet innebærer at *“en transaksjon skal regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet”* (rskl. § 4-1 1. punkt). Her vil transaksjonstidspunktet være tidspunkt for overføring av risiko og kontroll. Kravene til bruk av anskaffelseskost ved førstegangsinnregning av anskaffede eiendeler, er en anvendelse av transaksjonsprinsippet (Baskaas et.al, 2015). I transaksjonsprinsippet ligger det videre at det må være en reell transaksjon som innebærer overføring av eiendeler mot et vederlag. Bytte av identiske eiendeler vil følgelig ikke regnes som en reell kjøpstransaksjon.

Opptjeningsprinsippet innebærer at *“en inntekt skal resultatføres når den er opptjent”* (rskl. § 4-1 2. punkt). Her skiller man gjerne mellom transaksjonsbasert og verdibasert inntekt. For en transaksjonsbasert inntekt vil tidspunkt for opptjening sammenfalle med transaksjonstidspunktet, risiko- og kontrollovergang. Verdibasert inntekt innebærer inntektsføring uten at det er skjedd noen transaksjon, for eksempel prisstigning på aksjer.

Sammenstillingsprinsippet vil si at *“utgifter skal kostnadsføres samtidig som tilhørende inntekt”* (rskl § 4-1 3. punkt). I dette ligger det da en tanke om at inntektene er styrende for kostnadsføringen (Kvifte et.al, 2011). Sammenstillingsprinsippet kommer til uttrykk gjennom

periodisering ved avskrivninger. Det vanligste alternativet ved avskrivninger er å gjøre disse lineært over levetiden på eiendelen, da dette er en enkel og kostnadseffektiv måte. Det er likevel slik at dersom man skulle fulgt sammenstillingsprinsippet kategorisk skulle man avskrevet i takt med inntektene eller inngående kontantstrømmer som eiendelen genererer. I praksis kan det ofte være vanskelig å identifisere disse for en enkelt eiendel. Derfor vil en lineær avskrivning over levetiden harmonisere med det standarden kaller en fornuftig avskrivningsplan.

Forsiktighetsprinsippet innebærer at ”et tap skal hensyntas med en gang det oppstår” (rskl § 4-1 4. punkt. Laveste verdis prinsipp kan sees i sammenheng med forsiktighetsprinsippet, som betyr at man skal balanseføre til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi (Kvifte et.al, 2011). Selv om standardsetterne ikke har dette med som en del av de kvalitative kravene til regnskapet, er det når man snakker om tolkning av forsiktighet nærliggende å trekke inn konservatisme, som vil si en bevisst undervurdering av eiendeler og inntekter, og overvurdering av kostnader og gjeld. Dette kan man blant annet finne ved å se på behandling av kredittrisiko hvor man kan avsette for tap på fordringer, altså planlegge for tap før de faktisk har oppstått. Denne praksisen går mot forsiktighetsprinsippet og GRS (Kvifte et.al, 2011).

Beste estimat er i regnskapsloven § 4-2 definert slik, “Ved usikkerhet skal det brukes beste estimat, på bakgrunn av den informasjon som er tilgjengelig når årsregnskapet avlegges.” Dette prinsippet kommer til anvendelse der et foretak skal beregne en fremtidig verdi. Som en følge av dette vil det bli skjønnsmessige vurderinger da beste estimat er et subjektivt begrep. Beste estimat må også sees i sammenheng med kravet om rettviseende bilde.

2.2.3 IFRS

De internasjonale regnskapsreglene er utarbeidet av International Accounting Standards Board (IASB) og består av en rekke standarder, veiledninger og fortolkninger. Fundamentet for disse standardene er det konseptuelle rammeverket. Dette rammeverket har en veiledende effekt både ved utarbeidelse av nye standarder og ved regnskapsmessige problemstillinger (Kvifte et.al, 2008). Målsetningen er ikke en regelbasert tilnærming der alle regnskapsmessige problemstillinger forsøkes dekket, men snarere en mer teoretisk tilnærming. Det kan diskuteres om dette er tilfellet i praksis, men omfanget av regler er klart mindre enn amerikansk regnskapsregulering (US GAAP) som et eksempel. På tross av ulike tilnærminger er alle

rammeverkene utarbeidet med den hensikt at den finansielle rapporteringen skal gi et rettviseende bilde av foretaket. Regnskapets formål vil bli redegjort i neste delkapittel.

2.2.4 Regnskapets formål

Regnskapets overordnede formål er å formidle økonomisk informasjon om selskapets virksomhet. Etter IFRS stilles det krav til at regnskapet skal oppfylle både et beslutningsformål og et kontrollformål.

Beslutningsformålet innebærer at regnskapsinformasjonen er egnet til å påvirke beslutninger, samt at man kan bruke informasjonen for å foreta ressursallokeringer. Her er oppmerksomheten rettet mot brukerne av regnskapet og deres økonomiske beslutninger. For at regnskapet skal være relevant i et slikt perspektiv er det viktig at det gir et rettviseende bilde av selskapet (Langli, 2010).

Hovedbrukerne etter IASB sitt syn anses å være investorer som ønsker å gjøre analyser på selskaper som fremtidige investeringsobjekter. For å gjøre gode analyser er de avhengig av et regnskap som muliggjør gode analyser på fremtidige kontantstrømmer (Kvifte et.al, 2008). Dette formålet er også sentralt for kreditorer i en vurdering om de skal yte kreditt til et selskap. De er avhengige av at regnskapene gir et korrekt bilde av verdiskapningen i selskapet, i tillegg til at selskapet har reelle verdier som kan benyttes som sikkerhet ved betalingsmislighold.

Kontrollformålet eller forvaltningsformålet innebærer at regnskapet skal gi eierne den informasjonen som kreves for å kunne vurdere om ledelsen har forvaltet den investerte kapitalen på en tilstrekkelig god måte (Gjesdal og Johnsen, 1999). Dette formålet kan sees i sammenheng med prinsipal-agent problematikken, hvor det er informasjonsasymmetri mellom eierne og ledelsen. Ledelsen, som er agenten, handler på vegne av eierne. Eierne blir prinsipalen. Det er helt sentralt for eierne å vurdere resultatene og prestasjonene til ledelsen for å ta avgjørelser knyttet til avlønning og eventuelt bytte av ledelse.

Kort oppsummert kan man si at beslutningsformålet setter søkelys på fremtiden, og kontrollformålet fokuserer på fortiden. Regnskapet må dekke begge disse formålene, ettersom det skal benyttes av en rekke ulike brukere. Enkelte argumenterer med at kontrollformålet ivaretas gjennom beslutningsformålet, men denne argumentasjonen har møtt motstand. For

beslutningsformålet, er mer informasjon som regel å foretrekke, i tillegg til at subjektiv informasjon kan være nyttig. Dette skiller seg klart fra kontrollformålet (Kvifte et.al, 2008).

Ijiri (1983) argumenterer på dette grunnlaget for at et felles rammeverk ikke er egnet for å dekke både beslutningsformålet og kontrollformålet. På bakgrunn av dette er det viktig å definere hvem som er hovedbrukerne av regnskapet før man utarbeider regnskapsstandardene. IASB har blitt beskyldt for å vektlegge beslutningsformålet i større grad enn kontrollformålet. Dette er sannsynligvis et resultat av at investorer og långivere er spesielt vektlagt (Kvifte et.al, 2008).

2.2.5 Kvalitetskrav etter IFRS

Kvalitetskravene etter det konseptuelle rammeverket er delt opp i to hovedkategorier. Disse er grunnleggende kvalitetskrav og forsterkende kvalitetskrav. Figur 4 gir en oversikt over IASB sitt formål og kvalitetskravene som er nødvendige for å gi brukerne nyttig informasjon.

Formål	Gi nyttig finansiell informasjon til selskapets nåværende og potensielle investorer, långivere og andre kreditorer	
Grunnleggende kvalitetskrav	Relevans	Validitet
	<ul style="list-style-type: none"> • Prediksjonsverdi • Tilbakemeldingsverdi • Foretaksspesifikk vesentlighet 	<ul style="list-style-type: none"> • Fullstendig • Nøytral • Uten feil
Forsterkende kvalitetskrav	Sammenlignbarhet	Aktualitet
	Verifiserbarhet	Forståelighet
Begrensning	Kost - nytte	

Figur 4 Kvalitetskrav etter IFRS⁶

I det følgende vil vi redegjøre for de grunnleggende og forsterkende kvalitetskravene i IASB sitt rammeverk⁷.

⁶ Hentet fra Ernst & Young, IFRS-håndbok 2012.

⁷ International GAAP 2017 EY

Grunnleggende kvalitetskrav

For at informasjonen som gis i regnskapene skal ha beslutningsnytte, stilles det spesifikke krav til at informasjonen skal være både relevant og valid.

Relevant informasjon er nyttig og aktuell for brukeren dersom den har potensiale til å gjøre en forskjell for brukerens vurdering og beslutning (Kvifte et.al, 2008). Det må her skilles mellom informasjon som ikke gir den enkelte bruker noen ny verdi, og informasjon som ikke er egnet til å gi relevant informasjon i det hele tatt. Informasjon som brukeren allerede er kjent med vil ikke tilføre noen ytterligere verdi, og er dermed lite relevant. Den aktuelle informasjonen vil likevel kunne gi en annen bruker relevant informasjon. Relevant innebærer også at den har predikasjonsverdi. Dette betyr at den kan brukes til å si noe om fremtidig utvikling, og at informasjonen kan bekrefte og eventuelt rette tidligere opplysninger (CF QC6-QC10).

Valid informasjon innebærer at man kan stole på at informasjonen som presenteres i regnskapet er riktig. “*Informasjonen måler det den gir seg ut for å måle (validitet), og målemetoden er brukt på en riktig måte (verifiserbarhet og nøytralitet)*” (Kvifte, 2008 s. 65). Helt troverdig informasjon krever at regnskapsinformasjonen er komplett, nøytral og uten feil. Komplette informasjon innebærer at all informasjon som er nødvendig for at brukeren skal forstå enheten er inkludert. Nøytral informasjon innebærer at informasjonen ikke påvirkes av målerens forutinntatte preferanser (Kvifte et. al., 2008). I tillegg skal informasjonen være uten feil, noe som innebærer at det ikke skal være mangler i beskrivelsen av det økonomiske fenomenet, eller i prosessen som benyttes for å rapportere informasjonen. (CF QC13-QC15)

Forsterkende kvalitetskrav

De forsterkende kvalitetskravene til regnskapet er sammenlignbarhet, verifiserbarhet, aktualitet og forståelighet. Disse skal bygge opp under de grunnleggende kvalitetskravene for å sikre at informasjonen som presenteres i regnskapene er beslutningsnyttig.

Sammenlignbarhet innebærer at regnskapene har en konsistent prinsippapplikasjon over tid, og ensartet prinsippapplikasjon på tvers av selskaper (Baskaas & Stenheim, 2015). Denne sammenlignbarheten danner grunnlaget for gode beslutninger. *Verifiserbarhet* innebærer at regnskapsinformasjonen kan etterprøves og bekreftes ved at flere uavhengige kilder kommer frem til samme konklusjon (CF QC26). Verifiserbarhet kan f.eks sikres ved å kontrollere estimert virkelig verdi opp mot observerbar markedsverdi der dette er tilgjengelig.

Aktualitet innebærer at brukeren får tilgang til informasjonen når den fortsatt er nyttig og egnet til å påvirke brukerens beslutninger. Generelt blir informasjon mindre nyttig desto eldre den blir (CF QC29). *Forståelighet* innebærer at informasjonen som presenteres er klar og konsis. Dette er spesielt aktuelt i tilfeller der informasjonen er kompleks og vanskelig å forstå. Det må i enkelte tilfeller vurderes om deler av informasjonen må utelates (CF QC30-QC32).

IASB erkjenner at finansiell rapportering medfører begrensninger i form av en kost-nytte vurdering (Kvifte et. al, 2008). Nyten av informasjonen må overstige kostnaden ved å presentere informasjonen. Gitt en kost-nytte vurdering vil rapporteringsomfanget kunne avvike mellom ulike selskaper som følge av forskjeller i størrelse, finansieringsstruktur eller brukerbehov.

2.2.6 GRS vs IFRS

Det går et skille mellom GRS som er et resultatorientert regnskapssystem og IFRS som er et balanseorientert regnskapssystem (Kvifte et. al, 2011). Den primære målsetningen i det resultatorienterte systemet er at periodens resultat måles pålitelig (Dichev, 2008). Dette ivaretas gjennom opptjeningsprinsippet og sammenstillingsprinsippet. Sistnevnte innebærer periodisering av inntekter og kostnader. Balansen vil fungere som en residual som avgjøres etter hva som er inntektsført og kostnadsført i resultatregnskapet (Baksaas & Stenheim, 2017)

Det balanseorienterte systemet derimot tar utgangspunkt i de balanseorienterte definisjonene av eiendeler og gjeld (Dichev, 2008). Dette innebærer strenge krav til hva som kan defineres som eiendel og forpliktelse og dermed innregnes i balansen. Disse er som følger (Kvifte et.al. 2008):

- En eiendel er en ressurs som er kontrollert av en virksomhet, og som er et resultat av en tidligere hendelse, og som forventes å gi virksomheten fremtidige økonomiske fordeler.
- En forpliktelse er en plikt for virksomheten til å gi fra seg fordeler knyttet til selskapets ressurser og som er et resultat av en tidligere hendelse.

I tillegg til disse definisjonene stilles det også strenge krav til at postene kan måles pålitelig. Dersom en eiendel eller forpliktelse ikke oppfyller disse vilkårene skal de føres direkte i resultatet. Resultatregnskapet blir dermed en residual for balansen.

En annen sentral forskjell mellom GRS og IFRS er bruken av virkelig verdi. IFRS tillater i større grad justering av balanseførte verdier etter endringer i markedsverdi. I norsk regnskapspraksis står derimot historisk kost prinsippet sterkt. Dette innebærer at regnskapstall skal forankres i en kjent og pålitelig verdi ved å innregne til anskaffelseskost. Ved finansielle instrumenter (rskl. § 5-8) og valuta (rskl. § 5-9) gis det likevel et unntak, ettersom man skal justere balanseført verdi etter markedsverdi. I disse tilfellene har man observerbare markedspriser.

Virkelig verdi begrepet fremkommer også ved nedskrivningsvurderinger, der man skal nedskrive dersom virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost (rskl. § 5-3). Denne praksisen begrunnes med hensynet at brukeren skal kunne stole på at regnskapet ikke er overvurdert.

En ytterligere forskjell mellom IFRS og GRS er kravene til noteopplysninger etter IFRS. Disse kravene er mye mer omfattende enn hva som er tilfelle i GRS. Bruken av virkelig verdi er en medvirkende årsak til omfanget av krav til noteopplysninger. Dette kan illustreres gjennom et eksempel der man ikke har observerbar markedspris for en eiendel som verdireguleres. Verdiregulering innebærer justering av en eiendels balanseverdi etter endring i virkelig verdi. Ved utarbeidelse av et estimat på markedsverdi må noteopplysningene opplyse om forutsetningene som ligger til grunn. Dette gjør brukeren i stand til å vurdere påliteligheten av estimatene.

Selv om det prinsipielt er klare forskjeller mellom et balanseorientert system og et resultatorientert system vil ikke ulikhetene mellom rapporteringen etter IFRS og GRS være like klare på alle områder. Verken IFRS eller GRS vil være rendyrket balanse- eller resultatorientert (Baksaas & Stenheim, 2017). På en del områder vil GRS naturlig nok ha fellestrekk med det balanseorienterte systemet, ettersom norsk regnskapsstandard har blitt utviklet med IFRS som referanseramme (Baksaas & Stenheim, 2017). Her kan vi trekke inn NRS 19 for immaterielle eiendeler hvor vilkårene for innregning syntes å være sammenfallende med IAS 38. Dette drøftes videre i kapittel 2.3.1.

Den endelige målsetningen med regnskapet, enten det er balanseorientert eller resultatorientert, henger i stor grad sammen med hvem man anser som primærbrukeren av regnskapet. IASB har lagt vekt på at regnskapene skal være troverdige og relevante for investorer og kreditorer (Kvifte et.al. 2008). Dette kan være en del av begrunnelsen for måling til virkelig verdi som prinsipp.

2.3 Balanseføring

Hensikten med dette delkapittelet er å gi en kort teoretisk beskrivelse av hvordan immaterielle eiendeler balanseføres, med utgangspunkt i NRS 19. Der det er avvik med IAS 38 vil vi redegjøre for disse.

En eiendel er en gjenstand eller rettighet som har en formuesverdi for et foretak, og skal klassifiseres som anleggsmiddel eller omløpsmiddel etter regnskapsloven § 5-1. Etter lovens første ledd er anleggsmidler definert ved *“eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk”*. Omløpsmidler er negativt definert som *“andre eiendeler enn anleggsmidler”*. Hva som menes med langvarig eie eller bruk, framgår av § 5-1 andre ledd, *“fordringer som skal betales tilbake innen ett år, kan ikke klassifiseres som anleggsmidler”*.

Videre kan eiendeler deles opp i to hovedkategorier; fysiske og ikke-fysiske eiendeler. Fysiske eiendeler er enkelt sagt eiendeler man kan se og ta på, mens ikke-fysiske eiendeler er eiendeler uten fysisk substans⁸. Fysiske eiendeler er ofte lette å identifisere, i motsetning til ikke-fysiske eiendeler. En immateriell eiendel er en type eiendel uten fysisk substans, og behandles som et anleggsmiddel (rskl § 5-1). Man kan ikke se eller ta på den, men den representerer likevel en reell verdi for selskapet. Grunnet vanskeligheter knyttet til identifisering og måling av en slik eiendel knyttes det strenge krav til balanseføring i NRS 19 og IAS 38. Disse kravene vil gjennomgås i det etterfølgende, før det operasjonaliseres mot fotballspillere i kapittel 4.

2.3.1 Immaterielle eiendeler

NRS 19 tar for seg den regnskapsmessige behandlingen av immaterielle eiendeler som er anskaffet til varig eie eller bruk, både egenutviklede og anskaffede. Følgende krav stilles etter standarden for at disse eiendelene kan defineres som immaterielle eiendeler:

---

⁸ <https://verdtavite.kpmg.no/immaterielle-eiendeler/>

- Eiendelene må være *identifiserbare* slik at de skal kunne skilles fra goodwill. De fremtidige økonomiske kontantstrømmene må kunne identifiseres separat. Dersom en rettighet kan leies ut eller selges separat vil dette vilkåret være oppfylt (NRS 19. 2.1.1).
- *Kontrolleres* av foretaket slik at de representerer *fremtidige økonomiske fordeler* som forventes å tilflyte foretaket, altså hindre at andre får tilgang til disse fordelene (NRS 19. 2.1.1). Juridisk beskyttelse kan være en måte å sikre kontroll, men det er ikke nødvendig for at kontrollvilkåret er oppfylt.

Normalt kan det være avgrensingsproblemer knyttet til immaterielle eiendeler, fordi det kan være vanskelig å definere kontroll, eierskap, identifikasjon og fremtidige økonomiske fordeler. Disse avgrensingsproblemene vil være sentrale når det er snakk om egenutviklede immaterielle eiendeler eller eiendeler ervervet ved kjøp av virksomhet.

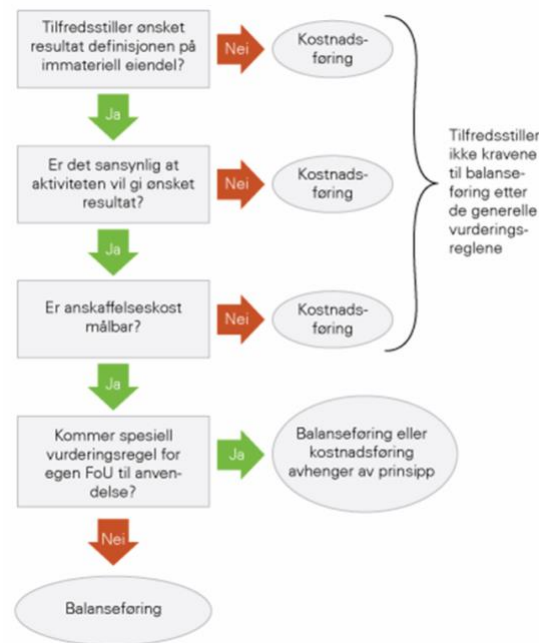
Avgrensingsproblemene vil ikke være like store når det er snakk om enkeltstående kjøp. Dersom en immateriell eiendel kjøpes separat vil disse vilkårene være oppfylt, og innregning skal derfor skje til anskaffelseskost. Dette er grunnet forutsetningen om at en rasjonell aktør ikke vil gå til anskaffelse av en eiendel som ikke forventes å gi positive kontantstrømmer i fremtiden (NRS 19 2.2.1).

Der en eiendel oppfyller de ovennevnte kravene som definerer en immateriell eiendel er det videre to vilkår som må være til stede for innregning. Disse er som følger:

- Det er *sannsynlig* at de *fremtidige økonomiske fordelene* knyttet til eiendelen vil tilflyte foretaket
- Anskaffelseskost for eiendelen kan måles *pålitelig*

Regnskapsloven definerer begrepet anskaffelseskost i § 5-4 som «*kjøpspris med tillegg for kjøpsutgifter*» i de tilfeller der det har skjedd et salg. Definerings av anskaffelseskost er derimot vanskeligere når det er snakk om internt utviklede eiendeler. Her vil det kunne oppstå problemer knyttet til hva som direkte eller indirekte kan henføres til utviklingen av den immaterielle eiendelen, og innregnes i anskaffelseskost. Dette da det stilles krav til målbarhet i NRS 19, 2.2.3. Dette tilsier at man på en pålitelig måte trekker ut de relevante utgiftene som spesifikt knytter seg til eiendelen eller tilvirkningen av denne.

En rekke subjektive vurderinger vil avgjøre hvorvidt det er sannsynlig at den aktuelle eiendelen vil tilføre foretaket fremtidige økonomiske fordeler. Det må vurderes i hvilken grad den aktuelle eiendelen vil bidra til fremtidig verdiskapning, og om foretaket har intensjon og kunnskap/ressurser til å nyttiggjøre seg av den aktuelle eiendelen (NRS 19 2.3.1). Fremgangsmåten som standarden bygger på illustreres i figur 5:

Figur 5 Balansføring av immaterielle eiendeler⁹

Dersom vilkårene for balansføring ikke er oppfylt blir konsekvensen at utgiftene skal kostnadsføres direkte. Utgifter som tidligere er påløpt og kostnadsført for å skape/utvikle de immaterielle eiendelene, vil ikke kunne reverseres og balansføres i etterkant ved tidspunktet hvor vilkårene for balansføring av eiendelen er oppfylt.

Den norske standarden for immaterielle eiendeler bygger på den internasjonale standarden IAS 38, og er følgelig høyst sammenfallende. Dette skyldes at IAS 38 ble brukt som mal ved revisjonen av dagens norske standard for immaterielle eiendeler. Den balanseorienterte eiendelsdefinisjonen etter IFRS rammeverket finner man også i IAS 38. Definisjonen er utledet fra IASB sin eiendelsdefinisjon som forutsetter kontroll, resultat av en tidligere hendelse og en forventning om økonomiske fordeler i fremtiden, for å kvalifisere som en eiendel. For en immateriell eiendel stilles det ytterligere krav til identifiserbarhet i definisjonen. NRS 19 har

⁹ Hentet fra kpmg “verd å vite”

den samme ordlyden i sin definisjon av immateriell eiendel, som beskrevet i dette kapittelet. Dette medfører at NRS 19 også har et balanseorientert preg.

Her synes den norske standarden å stride mot resultatorienteringen i norsk regnskapslovgivning. Strengere krav til innregning fører til at utgifter i større grad vil kostnadsføres, før de tilhørende inntektene kommer frem. Dette representerer et klart brudd med sammenstillingsprinsippet, som er hjemlet i regnskapsloven § 4-1. Det at den norske standarden likevel tillater dette er begrunnet gjennom forarbeidene til regnskapsloven 1998 hvor det uttales et ønske fra lovgiver om å harmonisere mer med IFRS.

Foruten definisjonene av eiendeler som gis i IAS 38 er det ingen forskjeller mellom norsk og internasjonal standard i behandlingen av immaterielle eiendeler ved førstegangsinngang.

2.3.3 Noteinformasjon

Det følger av regnskapsloven § 7-14 at hver post under immaterielle eiendeler skal opplyse om økonomisk levetid og valg av avskrivningsplan. Det følger videre fra NRS 19 2.8.1 at de immaterielle eiendelene skal deles inn i to hovedgrupper; (1) forskning og utvikling, og (2) konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker osv. I tillegg til denne oppdelingen av immaterielle eiendeler stilles det også krav til ytterligere oppdeling av poster i resultat og balanse når den regnskapspliktiges forhold tilsier dette, jf rskl. § 6-3.

Følgende opplysningkrav stilles til hver post under varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (rskl. § 7-12):

- *Anskaffelseskost med spesifikasjon av balanseførte finansieringsutgifter knyttet til egentilvirkede anleggsmidler.*
- *Tilgang og avgang i løpet av regnskapsåret.*
- *Samlede avskrivninger, nedskrivninger og reverseringer av nedskrivninger.*
- *Avskrivninger, nedskrivninger og reverseringer av nedskrivninger i regnskapsåret.*

IAS 38 bringer ytterligere krav til opplysninger i noter der eiendeler verdireguleres. Dette nevnes selvsagt ikke i NRS 19, ettersom verdiregulering ikke er tillatt. Ut over denne forskjellen er kravene som stilles til noteopplysninger tilknyttet immaterielle eiendeler etter IAS 38 og NRS 19 i all hovedsak sammenfallende.

2.3.4 Etterfølgende måling

Etter regnskapsloven § 5-3 2.ledd skal et anleggsmiddel med begrenset økonomisk levetid avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Videre skal den immaterielle eiendelen avskrives over den økonomiske levetiden der denne er endelig (NRS 19 2.4).

Avskrivningsmetoden skal etter standard *“i rimelig grad gjenspeile forventet profil på fremtidige økonomiske fordeler”* (NRS 19 2.4). Da de fremtidige økonomiske fordelene kan være vanskelig å predikere, må denne usikkerheten hensyntas gjennom avskrivningsmetode og avskrivningstid. Avskrivning skal starte fra det tidspunktet hvor den immaterielle eiendelen er klar for bruk. I praksis ser man gjerne at det benyttes lineære avskrivninger da dette er en kostnadseffektiv og konsekvent metode som er enkel å forholde seg til.

Ved etterfølgende måling er det enkelte forskjeller mellom IAS 38 og NRS 19. I den norske standarden er det ikke tillatt å verdjustere eiendelene til virkelig verdi etter førstegangsinnregning. Etter IAS 38 derimot åpnes det for å benytte verdireguleringsmodellen (IAS 38.72). Etter denne modellen justerer man balanseført verdi i takt med endringer i virkelig verdi, slik IFRS 13 definerer begrepet. Virkelig verdi etter IFRS beskrives ytterligere i kapittel 2.4.

2.3.5 Verdifall på immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler behandles som anleggsmidler, og skal dermed etter regnskapsloven § 5-3 nedskrives der *“verdifall ikke ventes å være forbigående”*. Regnskapsloven gir ingen nærmere forklaring på hvordan verdifallet skal vurderes og håndteres. Her må man se til NRS sin foreløpige standard om verdifall på anleggsmidler. Denne er bygget opp med utgangspunkt i IAS 36 *“verdifall på eiendeler”*, og de inneholder derfor samme nedskrivningssystem (NOU, 2015.10). I dette kapittelet er alle henvisninger til standard gjort til NRS (F) Nedskrivning av anleggsmidler.

Reglene for nedskrivninger av immaterielle eiendeler operasjonaliseres i NRS sin standard. Her følger det at bedriften skal fastsette virkelig verdi som høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Den høyeste av disse verdiene utgjør det standarden definerer som gjenvinnbart beløp. Der gjenvinnbart beløp er lavere enn anskaffelseskost er eiendelen overvurdert i balansen og må følgelig nedskrives.

Vurderingen ved nedskrivning har følgende oppsettet etter NRS (F):

1. *Identifiser indikatorer på nedskrivninger*
  - a. *Eksterne og interne*
2. *Fastsette vurderingsenheten*
3. *Allokere goodwill og felleseiendeler til vurderingsenheten*
4. *Beregne gjenvinnbart beløp på vurderingsenheten*
5. *Sammenligne gjenvinnbart beløp med balanseført beløp*
6. *Innregne nedskrivning i vurderingsenheten*

I det følgende vil vi gjennomgå de overnevnte punktene som er relevante for oppgaven. Vi vil starte med å redegjøre kort for indikatorer på nedskrivning.

Identifisere indikatorer på nedskrivning

Etter standarden skal man fastsette både eksterne og interne indikatorer som tilsier at verdien av en eiendel kan være overvurdert. *Eksterne indikatorer* som nevnes i standarden er;

- *Vesentlig fall i markedsverdi av eiendelen ut over det som forventes ved bruk.*
- *Vesentlig negativ endring i teknologiske, markedsmessige, økonomiske eller juridiske rammebetingelser.*
- *Økt markedsrente eller avkastningskrav.*
- *Markedsverdi av egenkapitalen er lavere enn balanseført verdi.*

De overnevnte indikatorene vil ikke være en uttømmende liste, og følgelig kan det være ytterligere indikatorer som er relevante for foretaket ved test for verdifall (Schwencke et.al, 2016).

Interne indikatorer som nevnes er;

- *Observert ukurans eller fysisk skade av anleggsmidlet.*
- *Vesentlige endringer i perioden som har negative konsekvenser for bruk eller forventet bruk av anleggsmidlet. Slike endringer inkluderer planer om avvikling og restrukturering.*
- *Intern rapportering som tilsier at avkastningen fra anleggsmidlet blir dårligere enn forventet. Dette kan omfatte forhold som vesentlig overskridelse av investeringsutgift i*

forhold til opprinnelig budsjett, eller en vesentlig nedjustering av forventede fremtidige kontantstrømmer eller resultater.

Fastsettelse av vurderingsenheten

Vurderingsenheten skal fastsettes der det foreligger indikatorer på verdifall. Videre følger det at *“Grensen settes ved det laveste nivået hvor det er mulig å identifisere inngående kontantstrømmer”* (NRS, 4.1). Det laveste nivået av inngående kontantstrømmer er det laveste nivået hvor det er mulig å knytte kontantstrømmen til et enkelt anleggsmiddel. Der inngående kontantstrøm ikke kan identifiseres på individuelt nivå, må man vurdere en gruppe anleggsmidler samlet for å identifisere den laveste mulige kontantstrømmen, og deretter fastsette hvilken vurderingsenhet man benytter.

Standarden gir eksempler på hva som kan representere en vurderingsenhet eller kontantgenererende enhet. Begrepet produksjonsenhet blir trukket inn som veiledning til å beskrive en vurderingsenhet og er definert som *“laveste nivået som har en naturlig fysisk og økonomisk avgrensning”* (NRS, 4.2). Dersom et anleggsmiddel som inngår i en større vurderingsenhet av en eller annen grunn mister sin verdi, må den trekkes ut av vurderingsenheten og nedskrives individuelt. Det samme gjelder der anleggsmidler holdes for salg.

Beregning av gjenvinnbart beløp

Når man har fastsatt en vurderingsenhet, skal nedskrivning foretas der virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost (rskl. § 5-3). I NRS blir virkelig verdi definert gjenvinnbart beløp. Dette er høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Netto salgsverdi defineres i standarden som *“... det beløp som vurderingsenheten kan selges for i en transaksjon mellom uavhengige parter, fratrukket eventuelle kostnader ved salget. Dersom tilsvarende enheter omsettes i et godt fungerende marked, beregnes netto salgsverdi med utgangspunkt i observert markedspris. Dersom det ikke er noe fungerende marked, må netto salgsverdi estimeres ved bruk av skjønn.”* (NRS 5.2)

Bruksverdi deles etter standarden inn i to trinn. Først beregner man de forventede inngående kontantstrømmene som knytter seg til vurderingsenheten, og deretter finner man nåverdien ved å benytte en egnet diskonteringsrente. Etersom man ikke kan si med sikkerhet hva de

fremtidige inngående kontantstrømmene vil være, skal man etter regnskapslovens bestemmelser benytte beste estimat. Dette representerer en subjektiv verdi, men det ønskelige er at hovedvekten legges på ekstern informasjon der denne er tilgjengelig. Kontantstrømmen skal hensynta vurderingsenhetens utnyttbare levetid samtidig som den benyttes på en hensiktsmessig måte.

Diskonteringsrenten som benyttes ved nåverdiberegning skal bygge på “et markedsmessig avkastningskrav” (NRS 5.3.3). Ettersom man i mange investeringssituasjoner har en kombinasjon av egenkapital og fremmedkapital kan det være hensiktsmessig å benytte et vektet avkastningsmål som WACC. Dette betyr “weighted average cost of capital”, og er et avkastningskrav for totalkapitalen som også hensyntar skatteeffekten.

$$WACC = \left(K_e \times \frac{\text{Equity}}{\text{Debt} + \text{Equity}} \right) + \left(K_{dat} \times \frac{\text{Debt}}{\text{Debt} + \text{Equity}} \right)$$

Where	
K_e	= RFR + (Beta x MRP)
Equity	= Market value of equity
Debt	= Market value of debt
K_{dat}	= After tax cost of debt

Figur 6 Avkastningskrav for totalkapital¹⁰

Utfordringen ved beregning av WACC er at ikke-børsnoterte selskaper ikke vil ha tilgang på noen markedsverdi på egenkapital og gjeld. I slike tilfeller tillater standarden at det benyttes en alternativ lånerente.

Nedskrivning

Når alle de ovennevnte stegene er gjennomført, og man har konkludert med at gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi for vurderingsenheten, skal det etter standarden nedskrives. Dette innebærer at vurderingsenheten skal justeres til gjenvinnbar verdi. I første omgang er det goodwill tilknyttet vurderingsenheten som skal nedskrives først, og der denne er lik null vurderer man da fra bunnen og opp for hver eiendel som inngår i vurderingsenheten.

¹⁰ Hentet fra Corporate Finance Institute

Nedskrivningen skal gjennomføres forholdsmessig sammenlignet med balansestørrelsene.

For å beskrive dette kan vi se for oss et meget stilisert eksempel hvor en klubb benytter seg av vurderingsenhet som består av følgende: spillerstall, stadion og treningsfasiliteter. Det benyttes en vurderingsenhet på klubbnivå da ledelsen har kommet frem til at det ikke er mulig å skille inngående kontantstrømmer på noe lavere nivå. For enkelhets skyld er det ingen goodwill. Samlet verdi på enheten er 100, hvor stadion utgjør 60, treningsfasiliteter 30 og spillerstall 10. Etter vurderinger gjennomført i samsvar med ovennevnte regler har man kommet frem til at gjenvinnbart beløp for vurderingsenheten er 90 basert på bruksverdi beregning. Samlet verdi er altså 10 for høy i balansen. Nedskrivning blir da 6 på stadion, 3 på treningsfasiliteter og 1 på verdi av spillerstall.

Reversering av nedskrivning

For å vurdere om en nedskrivning skal reverseres må man ved hvert årsregnskap gjennomgå en vurdering hvorvidt grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Man starter med å se på indikatorer for at nedskrevet verdi ikke lengre er reell. Her har man følgende eksterne og interne indikatorer (NRS kap. 7):

- 1. En vesentlig økning av anleggsmidlets markedsverdi i perioden.*
- 2. En vesentlig positiv endring i teknologiske, markedsmessige, økonomiske og juridiske rammebetingelser.*
- 3. Markedsrenter eller andre markedsbaserte avkastningskrav har falt i perioden, og fallet antas å påvirke diskonteringsrenten som anvendes til å beregne eiendelens bruksverdi og vesentlig øke eiendelens gjenvinnbare beløp.*
- 4. Vesentlige endringer i perioden som har positive konsekvenser for bruk eller forventet bruk av anleggsmidlet. Slike endringer kan omfatte gjennomført investering som har øket anleggsmidlets yteevne, og restrukturering som berører dette anleggsmidlet.*
- 5. Intern rapportering som tilsier at avkastningen fra anleggsmidlet blir bedre enn forventet.*

Der gjenvinnbart beløp er høyere enn balanseverdien, skal man reversere tidligere nedskrivning slik at verdien i balansen tilsvarer gjenvinnbart beløp. Likevel ikke høyere enn det verdien ville vært dersom man ikke hadde foretatt noen nedskrivning i det hele tatt.

Noter

Lovkravet til noter ved nedskrivning av anleggsmidler følger av regnskapsloven § 7-13, “*Det skal opplyses om hvilke forutsetninger som er lagt til grunn for nedskrivning og reversering av nedskrivning*”

Selskapet skal også gi opplysninger om (NRS kap 10):

- *Størrelsen på nedskrivning i perioden fordelt på ulike klasser av anleggsmidler, dersom dette ikke fremgår av resultatregnskapet.*
- *Forutsetninger som er lagt til grunn for nedskrivning, herunder hvorledes vurderingsenhet og gjenvinnbart beløp er fastsatt.*
- *Størrelsen på reversering i perioden fordelt på ulike klasser av anleggsmidler.*
- *Forutsetninger som er lagt til grunn for reversering.*

2.3.6 NFF's regler knyttet til bokføring

Dersom lisenssøker velger å balanseføre spillerrettigheter, skal følgende prinsipper gjelde for regnskapet i den økonomiske lisensdokumentasjonen (NFF, 2018):

- Det er kun følgende summer som kan balanseføres:
  - Kontraktssum fra kjøpende klubb til selgende klubb for den spesifikke spilleren, inkludert kompensasjon for trening og utdanning samt solidaritetsmidler
  - Direkte henførbare agenthonorar pådratt i forbindelse med kontraktsinngåelse med den spesifikke spilleren
  - Direkte henførbare kontraktsavgifter (avgift til forbund)
  - Denne summen skal ikke inneholde andre honorarer som for eksempel «sign on fee», lojalitetsbonus eller lignende
- Overgangssum kapitaliseres som immaterielle eiendeler og avskrives lineært over spillerens kontraktsperiode. Avskrivningstiden kan ikke overstige fem år.
- Ved forlengelse av spillerens kontraktsperiode kan gjenværende balanseverdi avskrives over den nye kontraktsperioden.
- Ved forlengelse av spillerens kontraktsperiode kan nytt agenthonorar innregnes og avskrives over ny kontraktsperiode
- Av regnskapsmessige hensyn kan en spillers angitte verdi aldri oppskrives, selv om lisenssøker mener at markedsverdien overstiger bokført verdi.

- Spillere fra klubbens egen junioravdeling kan ikke balanseføres i den økonomiske lisensdokumentasjonen. Kun overgangssummer utløst av en kontrakt mellom to klubber kan kapitaliseres.
- Avskrivning starter når spillerregistreringen for den kjøpende klubben er i orden.
- Alle balanseførte spillerkontrakter skal vurderes til laveste av bokført verdi og virkelig verdi (virkelig verdi kan være lavere enn bokført verdi på grunn av skader, lite spilletid osv.). Vurderingen skal gjøres årlig og på individuell basis.
- «Sign on fee» kan ikke balanseføres som spillerrettighet under immaterielle eiendeler. Disse kan balanseføres som forskuddsbetalte kostnader etter hvert som de inntreffer.

2.4 Virkelig verdi etter IFRS 13

“Fair value” eller “virkelig verdi” er etter IFRS et begrep som benyttes i ulike standarder, og som har noe ulik behandling. Før IFRS ble introdusert av IASB hadde man ingen egen standard som beskrev hva virkelig verdi var og hvordan man skulle hensynta det. I 2011 ble IFRS 13 “måling til virkelig verdi” introdusert, og ga en detaljert beskrivelse av virkelig verdi og veiledning til hvordan den skal anvendes.

Definisjonen av virkelig verdi etter standarden er “*Den prisen som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedstildakere på måletidspunktet*” (IFRS 13.9). Vi vil i kapittel 6 drøfte denne definisjonen ytterligere i sammenheng med beregning av virkelig verdi på spillerrettigheter.

Det som skiller begrepet virkelig verdi etter IFRS 13 fra tidligere forståelse av begrepet, er at man da anså verdien som transaksjonsverdi der det faktisk hadde skjedd en transaksjon, men etter IFRS 13 er virkelig verdi basert på verdien ved et tenkt salg (Kvifte et.al, 2008). Det kan man lese ut av definisjonen som påpeker “*ville blitt*”. Dette medfører at man ikke skal justere virkelig verdi for transaksjonsutgifter (IFRS 13.25). Videre vil verdien ta hensyn til egenskapene knyttet til eiendelen som plassering, tilstand og eventuelle restriksjoner på salg (IFRS 13.11). Dersom man ønsker å selge en båt som står lagret på andre siden av landet må man sannsynligvis betale litt for å få båten fraktet. Denne kostnaden skal redusere den salgsprisen man oppnår ved salget, ettersom plasseringen er en egenskap ved eiendelen.

Som beskrevet over er virkelig verdi en tenkt salgspris i det standarden omtaler som hovedmarkedet. Dette er markedet hvor det foretas flest transaksjoner. Dersom det ikke finnes et hovedmarked, skal det mest fordelaktige markedet benyttes. Verdien blir da den direkte henførbare prisen på tilsvarende eiendeler i markedet. Der dette ikke er tilgjengelig blir verdien estimert etter ulike verdsettelsesmetoder (IFRS 13.18).

Virkelig verdimåling etter IFRS 13 forutsetter at eiendelen blir benyttet på den måten som er mest hensiktsmessig og gir størst økonomisk avkastning, enten frittstående eller sammen med andre eiendeler. (IFRS 13.27)

IASB har gjennom standarden innført et rammeverk for behandling av virkelig verdi. Rammeverket inneholder et hierarki der inndata, som prisene baserer seg på, grupperes på tre ulike nivåer. Dette vil vi beskrive i det følgende.

Verdsetteshierarkiet

Verdsetteshierarkiet i IFRS 13 består av tre nivåer av inndata slik standarden beskriver det. Rangeringen i de ulike nivåene begrunnes i hvilken type inndata verdsettelsen bygger på. Med inndata må forstås informasjon om eiendelen som benyttes til å fastsette prisen. Inndelingen i hierarkiet er bygget opp slik at det øverste nivået er det man regner som den mest reelle verdien, og nivå 3 er følgelig den minst reelle av de tre. Dette henger sammen med at man regner nivå 1 og 2 som observerbare data fra eksterne kilder, mens nivå 3 er ikke observerbare data der man benytter en verdsettelsesmetode for å finne verdien.

1. Nivå 1 tar utgangspunkt i noterte priser i aktive markeder på identiske eiendeler eller forpliktelser som foretaket har tilgang til på måletidspunktet (IFRS 13.76). En pris på en identisk eiendel vil gi det mest nøyaktige anslaget på virkelig verdi, men her er det altså en forutsetning at det er en identisk eiendel/forpliktelse det er snakk om.
2. Nivå 2 i hierarkiet vil si at man har priser på lignende eiendeler eller forpliktelser i aktive markeder, eller at man har pris på identisk eiendel/forpliktelse fra et ikke aktivt marked (IFRS 13.81).
3. Nivå 3 innebærer at man ikke har observerbare priser, hverken på identiske eller lignende eiendeler. Her må det altså benyttes verdsettelsesmetoder eller prissettingsmetoder for å fastsette en virkelig verdi (IFRS 13.87).

Nivå 1	Noterte priser (ikke justerte) i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser som foretaket har tilgang til på måletidspunktet.
Nivå 2	Andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1 og er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte eller indirekte
Nivå 3	Ikke-observerbare inndata for eiendelen eller forpliktelsen basert på den beste informasjon som er tilgjengelig

Figur 7 Verdsettelseshierarkiet basert på IFRS 13¹¹

Et aktivt marked som omtalt på nivå 1 i hierarkiet defineres på følgende måte etter IFRS 13; *“Et marked der transaksjoner for eiendelen eller forpliktelsen finner sted med tilstrekkelig hyppighet og volum til å gi løpende prisinformasjon”*. Bruktbilmarkedet er et eksempel på et aktivt marked der man har noterte priser på lignende eiendeler. Verdsettelse av bruktbiler foregår derfor på nivå 2 i verdsettelseshierarkiet.

Påliteligheten av inndata svekkes desto lengre ned i hierarkiet man kommer. Som et resultat av dette stilles det strengere krav til noteopplysninger dersom du er på nivå 3 i hierarkiet, noe som følger av opplysningskravene i IFRS 13. Grunnen til de strenge opplysningskravene er at brukeren skal kunne forstå hva som ligger til grunn for ledelsens estimater, ettersom man benytter ikke-observerbare inndata. Dette vil i realiteten ofte dreie seg om interne data som brukerne ellers ikke ville fått tilgang til.

Som nevnt vil man på nivå 3 måtte benytte verdsettelsesmetoder eller prissettingsmetoder som kan deles inn i tre kategorier.

- Markedsmetoden, ”Benytter priser og annen relevant informasjon som blir generert av markedstransaksjoner som omfatter identiske eller sammenlignbare [...] eiendeler, [...]» (IFRS 13.B5). Når man benytter markedsmetoden vil man typisk fastsette en rekke multipler, som betyr at man har ulike kvalitative og kvantitative krav som bestemmer verdien på de sammenlignbare (lignende) eiendeler. Disse kravene innebærer bruk av skjønn. Matriseprising nevnes også når det er snakk om markedsmetoden, men da dette retter seg mer mot finansielle instrumenter velger vi å ikke beskrive dette nærmere.
- Kostprismetoden, *“Beskriver det beløpet som ville være nødvendig for å erstatte eiendelens funksjon (gjenanskaffelseskost)”* (IFRS 13.B8). Her sier man at prisen for

¹¹ Hentet fra Madsen (2014).

den selgende part ikke vil være høyere enn det den kjøpende part måtte betalt for å erstatte en lignende eiendel, når man ser bort fra ukurans. Med ukurans hensyntas både fysisk forringelse, men også økonomisk og teknologisk forringelse, som levetiden. Denne metoden er som standarden beskriver mest benyttet når det er snakk om materielle eiendeler som brukes i kombinasjon med flere eiendeler (IFRS 13. B9)

- Resultatmetoden, “*Gjenspeiler markedets forventning om fremtidige beløp (kontantstrømmer) som er neddiskontert*” (IFRS 13.B10). Man ser altså på hva man forventer av inntjening i fremtiden, og verdsetter dette til et beløp i dag. Risiko og usikkerhet vil være sentralt når man benytter en slik metode, da det er snakk om estimer på fremtidige kontantstrømmer.

Selskapene er etter standarden pliktige til å gi informasjon i noter om hvilke verdsettelsesmetoder som er benyttet for å fastsette virkelig verdi, samt hvilken effekt dette har på resultatet eller andre inntekter og kostnader (IFRS 13.91). Dette slik at finansregnskapet skal være mulig å tolke for en ekstern bruker.

2.5 Core & More

Vi vil i dette delkapittelet redegjøre for noen av utfordringene ved dagens finansielle rapportering, tillegg til å gi en kort presentasjon av et alternativt rapporteringssystem. Dette alternative systemet, kalt Core & More, er foreløpig omtalt i noe begrenset omfang og følgelig er dette delkapittelet basert på to publiseringer; “*The Future of Corporate Reporting - Creating the dynamics for change*” og “*Core & More - An opportunity for smarter corporate reporting*”.

2.5.1 Bakgrunn

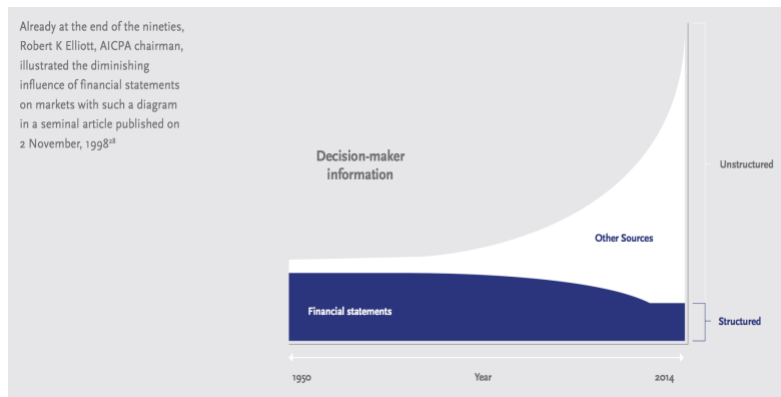
Det forskes kontinuerlig på hvordan regnskapet skal tilpasses endringer i samfunnet for å levere rapportering som er egnet til å gi et korrekt bilde av moderne selskaper. Spesielt i dagens samfunn med hurtig teknologisk utvikling, samt økende omfang av informasjon kreves det at regnskapet endrer seg i takt med samfunnet for at det skal opprettholde relevansen for brukerne.

Det har derimot skjedd en utvikling der betydningen av immaterielle eiendeler for mange virksomheter har økt på bekostning av materielle eiendeler. Dette medfører at den finansielle rapporteringen alene ikke er tilstrekkelig for å gi en dekkende fremstilling av mange

virksomheter. Dermed er det sentralt at søkelyset på den ikke-finansielle rapporteringen utbedres, slik at informasjonsbehovet til interessentene knyttets til selskapets verdidrivere, prospekter og risiko. Grunnen til at den finansielle rapporteringen ikke er tilstrekkelig alene kan kort oppsummeres gjennom fire punkter:

- Relevansen av finansiell rapportering: Informasjonen som publiseres i den finansielle rapporteringen kommer etter den aktuelle perioden, og er ofte utdatert når brukerne får tilgang til den.
- Aktualitet av den finansielle rapporteringen: Investorer er avhengige av å få informasjon på et tidlig stadium fordi det påvirker de beslutningene de skal ta. Ofte benytter de informasjon som er ufullstendig og mindre pålitelig enn årsregnskapet, fordi de trenger informasjonen på et tidligere stadium.
- Mangel på nøkkelinformasjon i den finansielle rapporteringen: Strenge krav til balanseføring av f.eks immaterielle eiendeler vil kunne medføre at virksomheten har store verdier som ikke er representert i balansen.
- Omfattende og kompleks finansiell rapportering: Rapporteringen er alt for detaljert og omfattende, noe som medfører at de viktige detaljene forsvinner i alt støyet. Spesielt dagens notep praksis er altfor omfattende for mange virksomheter. En reduksjon av informasjonen som gis i notene kunne økt den totale relevansen av notene.

Som en følge av manglene ved den finansielle rapporteringen har brukernytten blitt redusert siden 1950-tallet. Figur 8 ble utarbeidet av Robert K. Elliott i 1998 for å illustrere brukernytten av den finansielle rapporteringen i forhold til andre informasjonskilder. Det må riktignok poengteres at dette var en prediksjon av fremtiden og ikke et resultat av empiriske undersøkelser.

Figur 8 Beslutningstakers informasjonskilder¹²

I praksis er nok dette bildet mye mer nyansert, men det er likevel rimelig å anta at brukernytten av den finansielle rapporteringer er redusert i forhold til andre informasjonskilder. Andre kilder til informasjon er ikke strukturert i et fast oppsett og kan stamme fra en rekke uavhengige kilder, som f.eks uttalelser fra selskap, media, analytikere osv. Tilgangen til informasjon er enorm i dagens samfunn. Mange kilder til informasjon er ikke bundet av de samme begrensningene som den finansielle rapporteringen, og vil i mange tilfeller derfor gi mer relevant informasjon. Likevel må det stilles spørsmål ved påliteligheten til enkelte informasjonskilder. Det vil også være slik at informasjonen fra andre kilder ikke hadde vært tilgjengelig i samme grad, dersom man ikke hadde hatt den finansielle rapporteringen som et utgangspunkt.

Dersom regnskapet ikke lykkes i å fornyes vil man risikere at regnskapet blir mindre relevant for brukerne, fordi det blir stadig mindre egnet til å reflektere selskapenes verdidrivere. Konsekvensen av dette vil være at det legges mindre vekt på regnskapene og mer fokus på tilleggsrapportering eller andre informasjonskilder. I verste fall risikerer man at regnskapet mister all sin nytte for brukerne. Dette trenger ikke være negativt isolert sett, men likevel vil det være gunstig at mest mulig relevant informasjon er samlet og organisert på ett sted. Denne organiseringen kan gjøres med utgangspunkt i prinsippene i Core & More som redegjøres for i neste delkapittel.

For å dekke informasjonsbehovet til brukerne har enkelte selskaper produsert egne rapporter som gir ytterligere informasjon. Miljørapportering og samfunnsansvarsrapportering er eksempler på slik ytterligere tilleggsrapportering. Problemet er at denne rapporteringen

¹² Hentet fra “*The Future of Corporate Reporting - Creating the dynamics for change*”

kommer i tillegg til den sterkt regulerte og omfattende finansielle rapporteringen (Brandsås, 2016). Et problem med dette er at disse rapportene ofte gir inkonsistent og avvikende informasjon, som mangler kobling til virksomhetens strategi og business modell. Dette medfører at mengden opplysninger blir for stor og uoversiktlig slik at den ikke har spesielt stor verdi for brukerne.

2.5.2 Core & More konseptet

Core & More tar sikte på å forbedre presentasjonen av selskapsinformasjon ved å organisere de ulike nivåene av informasjon på en mer sammenkoblet, logisk og strukturert måte (Brandsås, 2016). En slik rapportering vil fokusere på den informasjonen som er mest relevant for selskapet, og bygges opp slik at den er egnet til å gi relevant informasjon til et bredt spekter av brukere. Dette står i kontrast til dagens regnskapssystem hvor det i større grad er et etablert rapporteringssystem som virksomhetene må innrette seg etter, uavhengig om dette systemet faktisk er egnet til å gi et godt bilde av virksomheten. Konsekvensen er at brukernytten av en del regnskap ikke er spesielt høy, ettersom de ikke evner å få frem verdidriverne og aktivitetene som er sentrale for virksomheten. Dette problemet er kjernen i Core & More sin nytenkning.

Core & More tar sikte på å organisere informasjon etter hva som er viktig for brukerne, og kan oppsummeres gjennom to nøkkelelementer:

- “Core” rapport: Overordnet nøkkelinformasjon som er sentral for et bredt spekter av brukere for å få en forståelse for de sentrale elementene som driver virksomheten.
- “More” rapport: Supplerende og mer detaljert informasjon som bygger på nøkkelinformasjonen og som vil ha stor nytte for enkelte interessenter.

Den mest relevante informasjonen som er nødvendig for å få en forståelse for nøkkeleldriverne i en virksomhet vil avdekkes gjennom “Core” rapporten, samtidig som den vil fungere som et bakteppe for å forstå tilleggsinformasjonen som finnes i “More” rapporten. Innføring av dette konseptet krever en mer fleksibel rapportering enn i dag, ved å bygge på noen veiledende prinsipper.

En annen sentral tanke bak “Core & More” konseptet er å modernisere tilgangen og presenteringen av rapporteringen. Et moderniseringstiltak er å legge inn hyperlenker i “Core”

rapporten til tilhørende og mer detaljert innhold i “More” rapporten. Tanken er at dette vil øke oversiktligheten og brukernytten for de ulike interessentene.

Det kan også tenkes at deler av informasjonen i “Core” rapporten vil kunne offentliggjøres i nye kommunikasjonskanaler, mer regelmessig og på et tidligere tidspunkt, mens den mer detaljerte rapporteringen kan offentliggjøres på et senere tidspunkt. Dette medfører at brukerne av rapporteringen får en del av informasjonen på et tidligere tidspunkt og dermed brukt denne informasjonen i beslutninger.

2.6 Avslutning

Fotballindustrien er en særegen bransje med enorme økonomiske ressurser¹³, og det stilles sterke krav til regulering fra de internasjonale og nasjonale fotballforbundene. Regnskapet skal gi et rettviseende bilde av denne komplekse bransjen, og klubbene er underlagt de samme reglene som selskaper i andre bransjer. Vi har redegjort for reglene ved behandlingen av immaterielle eiendeler, både norsk og internasjonal standard, i tillegg til NFF sine regler. Vi har videre redegjort for virkelig verdi etter IFRS 13. Drøftelse rundt disse reglene og operasjonalisering mot fotballklubbene og praksis kommer i etterfølgende kapitler. Til slutt trekker vi frem en del av utfordringene knyttet til dagens rapporteringssystem og presenterer en mulig innovasjon knyttet til presentasjon og organisering av regnskapsinformasjon.

---

¹³ 60 milliarder nok i overgangssummer totalt på herresiden i 2018 (Global Transfer Market Report).

Kapittel 3 – Metode

I dette kapitlet presenteres det metodiske grunnlaget for oppgaven. Vi vil redegjøre for den forskningsmessige tilnærmingen, metodevalg, datainnsamling og kvaliteten i forskningen. Vi har valgt en kvalitativ tilnærming der vi har benyttet casestudie og dokumentstudie for å innhente informasjon. Vi vil begrunne forskningsdesign og metodevalg opp mot problemstilling og tilgjengelige informasjonskilder.

3.1 Valg av forskningsdesign

Når man skal gjennomføre en større forskningsoppgave er det avgjørende å bestemme seg for en forskningsmetode som bidrar til å belyse den valgte problemstilling på en best mulig måte. Det sentrale ved valg av metode er å avgjøre hva som skal undersøkes, hvem som skal undersøkes og hvordan man skal gjennomføre forskningen. Dette omtales som forskningsdesign (Johannessen et.al, 2011). Andre faktorer som vil spille inn er tilgang på ressurser og tidsperspektivet. I det følgende vil vi beskrive de to hovedretningene for metode og argumentere for vårt metodevalg.

3.2 Kvalitativ og kvantitativ tilnærming

Valg av metode kan deles inn i to tilnærminger; kvalitativ og kvantitativ metode. Kvantitativ metode innebærer at man samler inn observerbare data som kan kvantifiseres og analyseres. Man er interessert i å kunne telle opp fenomener (Johannessen et.al, 2011). Kvantitative data kan være alt fra regnskapstall, pengeenheter eller tallfestede svar på en spørreundersøkelse.

En kvalitativ metode går ut på å forstå underliggende sammenhenger som ikke kan forklares utelukkende gjennom tallfestede verdier. Den kvalitative tilnærmingen kjennetegnes gjennom mangfoldet av kilder til data og analytiske tilnærminger og har gradvis blitt mer akseptert og benyttet innenfor samfunnsvitenskapen (Thagaard, 2013).

Det er ikke en spesifikk akseptert måte for hvordan man skal gjennomføre kvalitativ forskning. Hvordan slik forskning utformes avhenger av en rekke variabler som blant annet epistemologi,

som omtales som læren om kunnskap¹⁴. Videre vil formålet med forskningen samt deltakerne og leserne av forskningen ha stor påvirkning ved utformingen av det kvalitative forskningsdesignet (Ritchie & Lewis, 2003). Likevel er det forskjellige syn på hvilke forskningsmessige tilnæringer som gir best mulig kvalitet i forskningen.

Morse (2001) argumenterer for at konsistens mellom utgangspunktet for forskningen og de metodene som velges er best egnet for å gi gyldige og pålitelige funn i forskningen. Andre mener derimot at bruk av ulike og forskjellige forskningsverktøy og metoder vil gi verdifull input og dermed være best egnet for å gi verdifulle funn i forskningen (Seale, 1999¹⁵).

Det er helt sentralt å være klar over hvilken data man trenger for å besvare den valgte problemstillingen før man velger metode. Hvilken type metode man velger vil påvirke den type data man evner å hente ut (Halvorsen, 2008). Dette tar oss videre til det metodevalget vi har gjort i oppgaven.

3.3 Metodevalg

Vi har benyttet oss av en kvalitativ tilnærming, ettersom vi mener den er best egnet for å beskrive og belyse problemstillingen. Dette er fordi vi mener at en mer kvantitativ tilnærming kunne bidratt til misforståelser og ulike tolkninger, samt at det ikke ville gitt den dybdekunnskapen og forståelsen vi var ute etter. En kvalitativ tilnærming legger også til rette for fleksibilitet i problemstilling og datainnsamling. Dette var sentralt i vår oppgave ettersom problemstilling og følgelig datainnsamlingsmetode ikke var fastlåst fra starten. Dette har medført at de ulike fasene i forskningen blir mindre klare ettersom datainnsamling og intervjuer har påvirket problemstillingen.

En tilnærming med spørreundersøkelse til klubbene ble vurdert, men forkastet da vi så at spørsmålene enten kunne bli tolket ulikt eller ikke gi god nok informasjon. En av hovedgrunnene til dette er at den teoretiske kunnskapen om regnskap og balanseføring er begrenset i klubbene, noe som gjør at slike undersøkelser ikke ville gitt tilstrekkelig verdi. Videre ville en kvantitativ tilnærming til klubbenes regnskaper inneholdt utfordringer når det

---

¹⁴ <https://snl.no/epistemologi>

¹⁵ Hentet fra Ritchie & Lewis, 2003

kommer til å analysere ulikheter, fordi det er svært mange faktorer som påvirker eventuelle forskjeller i balanse- eller resultatstørrelser.

For å svare på problemstillingen har vi delt opp i tre ulike forskningsspørsmål. De tre ulike forskningsspørsmålene er belyst ved bruk av ulike forskningsmetoder på bakgrunn av hvilken informasjon vi var ute etter og hvilke informasjonskilder vi hadde tilgjengelige. I det følgende gis en kort oppsummering for valg av metode ved de ulike problemstillingene før mer grundig gjennomgang av de ulike metodene gis i etterfølgende delkapitler.

Forskningsspørsmål 1

I det første forskningsspørsmålet var hensikten å gå i dybden for å beskrive hvordan spillerrettigheter behandles i norske klubber, samt problematisere forhold ved denne praksisen. I denne delen så vi det som mest hensiktsmessig å benytte casestudie for å best mulig kunne besvare forskningsspørsmålet. Her gjennomførte vi dybdeintervjuer med fire ulike revisorer med erfaring fra revisjonen av norske fotballklubber samt Rune Nordhaug fra NFF.

Forskningsspørsmål 2

I det andre forskningsspørsmålet var hensikten å kartlegge hvilke opplysninger klubbene gir om spillerrettigheter, og i hvilken grad disse opplysningene etterlever kravene i gjeldende standard. Vi fant fort ut at de norske klubbene ga meget begrenset omfang av informasjon om dette og valgte derfor å ta utgangspunkt i fem europeiske toppklubber. Tanken er også at vi gjennom en studie av de utvalgte europeiske klubbene vil undersøke om vi kan få innsikt som vil kunne løfte den norske rapporteringen.

Vi så det som mest hensiktsmessig å gjennomføre et dokumentstudie for å besvare forskningsspørsmålet. Dokumenter beskrives av Johannessen et.al (2011) som sekundærdata, og innebærer at data er samlet inn av andre. Våre data ble hentet fra årsrapportene for 2017/2018 sesongen hos de utvalgte klubbene. Vi anså denne angrepsvinkelen som mest hensiktsmessig med tanke på tilgang på primærkilder og begrensingen i tid.

Forskningsspørsmål 3

I det tredje forskningsspørsmålet var hensikten å undersøke om virkelig verdimåling av spillerkontraktene burde tillates i et teoretisk perspektiv og om dette ville økt brukernytten. I

den sammenheng vil vi drøfte om dette er relevant for en bruker og i hvilken grad informasjonen er pålitelig.

For å svare på forskningsspørsmål 3 blir det gjennomført en teoretisk drøftelse, ettersom virkelig verdimåling ikke vil være mulig etter NRS 19 eller IAS 38. Vi så det derfor som nødvendig å se til sekundære kilder som forskningsartikler og tidligere avhandlinger om temaet. Det finnes i dag heller ingen offisiell indeks som beregner markedsverdien av spillerrettigheter og det er dermed vanskelig å vurdere konkret om dette vil være mulig og om det vil ha relevans for brukerne.

Det vil likevel fremkomme av intervjuguiden at noen av spørsmålene til revisor og til NFF omhandlet temaet virkelig verdimåling. Vi vil trekke inn tilbakemeldingene fra disse der det er relevant, likevel var det begrenset hvor mye de hadde reflektert rundt denne problemstillingen.

3.3.1 Casestudie

Casestudie er en forskningsmetode som innebærer undersøker av utvalgte enheter hvor formålet er å analysere informasjon om de utvalgte casene (Thagaard, 2013). Casestudier gjennomføres gjerne ved bruk av både primære- og sekundære kilder (Johannessen et.al, 2011). Slike studier baserer seg som oftest på kvalitative data der man kan benytte observasjoner eller intervjuer for å tilegne seg informasjon (Johannessen et.al, 2011). Dette var også tilfellet i vår oppgave hvor vi benyttet et utvalg av revisorer og Rune Nordhaug fra NFF for å tilegne oss kvalitative data.

Casestudier kan defineres på følgende måte;” *empirical inquiry that investigates a contemporary phenomenon in depth and within its real life context. The boundaries between the phenomenon and the context are not clearly evident*” (Yin, 2009, s. 18). Slike studier egner seg best for å forklare, beskrive og forstå fenomener der man har en kvalitativ problemstilling der man ønsker å gå i dybden for å besvare spørsmål om “hvordan” eller “hvorfor”. Et viktig formål med casestudier er at de har et mer generelt fokusområde og egner seg derfor godt til å oppnå kunnskap utover den enheten man undersøker (Thagaard, 2013).

En slik type studie egnet seg godt for vår oppgave, ettersom hensikten vår var å forstå hvordan spillerrettigheter behandles i den finansielle rapporteringen, og sette oss inn i praktiske utfordringer som oppstår som en følge av dagens regelverk. Vi ønsket ikke å kartlegge

problemstillinger de enkelte intervjuede revisorene opplevde, men snarere få en forståelse for de generelle problemstillingene i bransjen som helhet. Denne forståelsen krever dybdekunnskap og vi mente en casestudie var hensiktsmessig i den sammenhengen.

Casestudier er derimot lite egnet dersom man ønsker å generalisere de funnene man gjør, ettersom man som regel bare undersøker et mindre utvalg (Bryman & Ball, 2011). På dette grunnlaget er vi klar over at forståelsen og informasjonen vi innhentet i intervjuene med et utvalg norske revisorer ikke kan generaliseres for hele fotballindustrien. Vi fikk likevel indikatorer på at utfordringene revisorene påpekte i den praktiske behandlingen av spillerrettigheter gjaldt på et generelt grunnlag i norske klubber.

Kvalitative casestudier har også utfordringer ved at de i svært begrenset grad lar seg etterprøve statistisk eller reprodusere (Bryman & Ball 2011). Videre vil en kvalitativ studie medføre større grad av subjektivitet, noe som kan være et problem fordi forskerens egne oppfatninger spiller inn. Dette blir særlig en utfordring der man ikke er transparente i de vurderinger og metoder som er benyttet (Bryman & Ball 2011). Vi har forsøkt å være bevisst på å redusere graden av subjektivitet, både i intervju spørsmålene og i datainnsamlingen ellers.

3.3.2 Dokumentstudie

Dokumentstudier benyttes både av forskere og historikere og har en lang tradisjon innenfor kvalitativ forskning (Thagaard, 2013). Slike studier innebærer innsamling, behandling og tolkning av dokumenter utarbeidet av andre enn forskeren selv, og som er ment for andre formål enn hva forskeren tenker å bruke dem til. De underliggende dokumentene vi analyserer er årsrapportene til klubbene. Disse er først og fremst utarbeidet med tanke på investorer, kreditorer, ledelsen, fotballforbundet og fansen.

Ved et dokumentstudie er det viktig at kildene vurderes i forhold til den konteksten de er utformet i (Thagaard, 2013). Dette innebærer at vi vurderer den informasjonen klubbene gir i forhold til krav etter gjeldende regnskapsstandard samtidig som vi trekker inn retningslinjer fra ulike fotballforbund. Informasjonen må også vurderes i henhold til hvilket omfang av informasjon andre klubber gir. Klubbene opererer i konkurranse med hverandre og dette vil sannsynligvis ha påvirkning på hvilken informasjon de ønsker å presentere i rapporteringen.

Fastsettelse av utvalg

Det første som måtte avgjøres i dokumentanalysen var utvalget av klubber vi ønsket å undersøke. De klubbene vi endte opp med å velge var Lyon, Celtic, Juventus, Manchester United og Borussia Dortmund. Vi valgte ut klubbene på bakgrunn av noen forhåndsdefinerte kriterier som vi nå vil gjennomgå. Vi ønsket først og fremst å undersøke børsnoterte klubber av en viss størrelse. Dette fordi vi antok at disse kriteriene ville gi oss klubber med et større omfang av informasjon i den finansielle rapporteringen. At klubbene er børsnoterte innebærer at de må etterleve de samme internasjonale regnskapsreglene. Dette var nødvendig i analysen for å sikre sammenlignbarhet i årsrapportene. Videre ønsket vi klubber fra ulike land for å forsikre oss om at forskjeller i nasjonale regler ikke hadde for stor betydning for analysen. Til slutt var det en forutsetning at de utvalgte klubbene leverte sin finansielle rapportering på engelsk.

De valgte kriteriene begrenset utvalget av klubbene vi kunne undersøke. Følgende storklubber er børsnoterte og fungerer derfor som utvalgsrammen i vår undersøkelse; Manchester United, Juventus, Roma, Lazio, Borussia Dortmund, Celtic, Rangers, Porto, Galatasaray, Besiktas, Fenerbahce, Arsenal og Lyon. Kravet til børsnotering gjør at større klubber blant annet i England og Spania faller bort. Her kan vi nevne Real Madrid, Barcelona, Manchester City og Chelsea som eksempler på klubber med en annen eierstruktur som gjør at de faller utenfor vårt utvalg. Kravet til rapporter på engelske gjorde at flere klubber i Nederland, Tyskland, Frankrike, Portugal og Italia ble utelatt da disse leverte rapporter på andre språk.

I utvalgsrammen har vi valgt de største klubbene innenfor hvert land. Dette gjorde at klubber som Manchester United, Juventus og Celtic ble valgt foran Arsenal, Roma, Lazio og Rangers. Dortmund og Lyon var de eneste storklubbene i Tyskland og Frankrike på børs og falt seg derfor naturlig å velge.

Konsekvensen som følger av de valgene vi gjorde kan føre til at relevante data ikke blir fanget opp. Utvelgelsen av klubbene medfører også at funnene ikke kan generaliseres for hele toppfotballen. Vi mener likevel utvalget bidrar til å belyse kjennetegn og fellestrekk i den finansielle rapporteringen til de internasjonale klubbene.

Fastsettelse av vurderingskriterier

Det neste vi gjorde var å hente ut de rapportene vi trengte for så å skaffe oss et overblikk over innholdet. Deretter utarbeidet vi en skjematisk oversikt med 15 punkter som ble undersøkt i hver av rapportene til de utvalgte klubbene. Denne oversikten finnes i vedlegg 2. Disse punktene ble valgt ut på bakgrunn av forhold vi anså som interessante og relevante gjennom arbeidet med norsk praksis og en gjennomgang av den finansielle rapporteringen til de internasjonale klubbene. I tillegg hentet vi inspirasjon fra en svensk masteroppgave som omhandlet regnskapsføring og opplysning om spillerrettigheter (Bengtsson & Wallstrøm, 2014). Hensikten med dokumentstudiet var å undersøke de områdene der vi mente det kunne være forskjeller mellom klubbenes finansielle presentasjon i tillegg til å undersøke om de etterlever minstekravene etter gjeldende standard.

3.4 Intervju

Intervju er en kjent teknikk som blir benyttet for å samle inn data og for å skaffe seg forståelse for et tema. Kvalitative intervjuer har som mål å beskrive en nåsituasjon, og belyse en teoretisk problemstilling gjennom en strukturert eller ustrukturert samtale (Johannessen et.al, 2011). Grunnen til å velge intervju som angrepvinkel kan være at man ønsker å gi kilden til informasjonen større rom til å forklare og dele oppfatninger enn en mer kvantitativ tilnærming ville gitt. Videre vil intervjuet også være en god måte å tilegne seg ny kunnskap om temaet som skal belyses som kan bidra til å forsterke eller fremheve nye problemstillinger.

Intervjumetodene kan deles inn i to ytterpunkter av tilnærminger, strukturert og ustrukturert. Den siste tilnærmingen blir mer kjennetegnet av å være en samtale om det temaet som er bestemt på forhånd, og gir en mer dynamisk og avslappet atmosfære (Johannessen et.al, 2011). Ved en strukturert tilnærming er både tema, spørsmål og alternativer for svar bestemt i forkant. Fordelen her er at svarene i større grad kan sammenlignes, mens ulempen kan være fleksibiliteten (Johannessen et.al, 2011). For oss var fleksibiliteten helt avgjørende ettersom problemstilling og avgrensning av tema ikke var fastlåst i forkant.

I vår oppgave har vi valgt en mellomting som kalles semistrukturert intervju. Det vil si at vi hadde fastsatt tema og spørsmål på forhånd. Dette oppsettet vises i intervjuguiden som presenteres i vedlegg 3. Ved gjennomføringen av intervjuet valgte vi å stille spørsmålene som var forhåndsbestemt gjennom intervjuguiden, men vi varierte rekkefølgen der dette skapte en

mer dynamisk og naturlig dialog. Vi kom også med oppfølgingsspørsmål der vi så at det kunne være behov for nærmere avklaringer. Grunnen til at vi valgte en semistrukturert tilnærming var at vi ønsket en dialog i stedet for en låst spørsmålsstilling, samtidig ønsket vi å kunne beholde kontrollen over intervjuet som vi fryktet kunne være problematisk med en helt ustrukturert tilnærming.

Formålet med intervjuene var todelt. Vi ønsket først og fremst å få informasjon vi kunne bruke direkte i oppgaven, men vi ønsket også å få en bedre forståelse for hvordan behandling og vurderinger rundt spillerrettigheter fungerte i praksis. Dette var noe av grunnen til at vi valgte å gjennomføre intervjuene sent februar/tidlig mars. Kunnskapen vi tilegnet oss i intervjuene ble viktig i det senere arbeidet med oppgaven. Den valgte intervjustrukturen muliggjorde også læring underveis siden vi kunne stille oppfølgingsspørsmål og ikke ha en helt låst spørsmålsstilling.

Utvelgelse av intervjuobjekter

Populasjonen i vår oppgave er alle representanter som er relevante for å kunne belyse den problemstillingen vi har satt (Gripsrud et al., 2015). I vårt tilfelle var dette representanter fra fotballklubbene og personer med tilknytning og kjennskap til klubbens finansielle rapportering. Ved vårt utvalg satte vi som kriterier at representantene skulle være oppdragsansvarlige revisorer for de norske eliteserieklubbene. Vi bestemte også at intervjuobjektene burde inneholde en representant fra NFF. Grunnen til at vi ønsket å snakke med NFF var for å få en forståelse av hvordan de bruker regnskapene til klubbene, hvilken påvirkning UEFA har på reglene som norske klubber må følge, samt belyse oppbyggingen av norsk fotball. Vi kom i kontakt med Rune Nordhaug som er seksjonsleder for klubbstøtte i NFF. Han har vært ansatt der siden 2006, og har nå ansvaret for lisensvurderinger og den økonomiske oppfølgingen av klubbene. Vi mente derfor han var godt egnet til å gi oss relevant informasjon.

Hensikten med å intervjuer revisor var å undersøke dagens praksis knyttet til behandlingen av spillerrettigheter opp mot finansregnskapets regler og de kravene som stilles fra NFF og UEFA. Vi fikk tidlig en forståelse for at revisor i større grad enn klubbens representanter var egnet til å belyse disse temaene, gitt deres forståelse for de regnskapsmessige problemstillingene. Vi gjennomgikk alle klubbene sine årsrapporter for 2017 og undersøkte hvilken revisor som hadde undertegnet for revisjonen av klubben. Deretter valgte vi tilfeldig ut seks av dem og sendte ut

mail med forespørsel om intervju. Fire av revisorene svarte og vi fikk avtalt intervju. Vår utvalgsstrategi her vil gå under det som omtales som ikke sannsynlighetsbasert utvalg (Ball og Bryman, 2011).

Utvalget på fire revisorer er relativt begrenset, og utfordringene med et lite utvalg er at man risikerer at viktige data ikke blir fanget opp. Etter at de første fire intervjuene ble gjennomført gjorde vi en vurdering på om det var hensiktsmessig å øke omfanget av intervjuobjekter. Gjennom intervjuene fikk vi en forståelse av praksis og de ulike tolkninger av regelverket. Selv om det naturligvis er enkelte forskjeller i hvordan ulike klubber og ulike revisorer velger å tolke og praktisere reglene opplevde vi at intervjuene avdekket disse på en tilfredsstillende måte. På tross individuelle forskjeller er fortsatt rollen til revisorene og regelverket de må forholde seg til identisk. Klubbene opererer også i samme bransje selv om størrelsen og interessen kan variere. På bakgrunn av dette mente vi at utvalget av revisorer var tilstrekkelig for å få en forståelse for utfordringene ved praksisen, og at en utvidelse av utvalget ikke var nødvendig for vår oppgave.

Gjennomføring av intervjuene

Intervjuene vi gjennomførte ble foretatt over telefon. Dette på grunn av begrensede muligheter til å reise rundt til alle informantene da de befant seg i ulike deler av landet. Samtidig mente vi at et telefonintervju ville ha større kvalitet enn intervju over e-post, fordi det ga informantene muligheten til å utdype svarene samtidig som vi kunne avklare eventuelle misforståelser. Gjennom intervjuet stilte begge studentene spørsmål, for å skape en følelse av samtale og dynamikk. Viktigheten av dynamikk og fleksibilitet underbygges av Bryman og Bell (2011) som sier at dette bidrar til å dekke eventuelle hull i den forhåndsdefinerte intervjuguiden.

I forkant av intervjuene ble informantene gjort kjent med temaet for oppgaven og at vi hadde en liste med spørsmål vi ønsket å stille. Problemstillingen valgte vi ikke å oppgi på forhånd, både fordi denne ikke var endelig definert og fordi vi ønsket så naturlige og åpne svar som mulig.

Alle samtalene ble tatt opp, og dette ble avklart med alle informantene i forkant. Gjennom opptak sikrer man at svarene ikke blir glemt, ulempen er at det kan skape en barriere mot intervjuobjektet (Bryman & Bell 2011). Rett etter alle intervjuene diskuterte vi først tilbakemeldingene og gjennomføringen for så å transkribere intervjuene så fort som mulig.

Dette for å forsikre oss om at vi hadde oppfattet essensen i hva intervjuobjektene forsøke å få frem på en korrekt måte. Opptakene ble så slettet slik vi hadde avtalt med informantene i forkant.

Der man gjennomfører intervjuer med informanter er det viktig å avklare om kildene skal være anonyme eller kan navngis. Vi ble enige med Rune Nordhaug i NFF at han kunne navngis i vår oppgave, mens vi valgte å holde revisorene anonyme. Begrunnelsen for å holde de intervjuede revisorene anonyme var at det ikke ville ha noen verdi for oppgaven å opplyse om hvem de var og hvem som ga hvilken informasjon. Vi mente i tillegg at revisorene ville være mer åpne og frie til å svare dersom deres navn ikke ble avdekket i oppgaven.

Revisorene som ble intervjuet er bundet av taushetsplikten tilknyttet forhold ved klubben de reviderer. Det var derfor veldig viktig for oss å ha respekt for intervjuobjektets grenser og ikke legge opp til at informanten skulle avsløre forhold han ikke hadde rett til. Det er viktig å ha en åpen og god dialog med intervjuobjektet, men likevel ikke lede han til å være mer åpen enn han egentlig vil være (Thagaard, 2013). Vi klargjorde på forhånd at vi ikke ville stille spørsmål som ville innebære brudd på taushetsplikten og begge parter var dermed bevist på dette i forkant.

Det ene intervjuet med nettstedet Transfermarkt ble dog gjennomført over e-post da omfanget av spørsmål var begrenset. Dette medførte at vi så det som praktiske å sende spørsmålene i e-post. Likevel vil det som nevnt være noen ulemper med en epost intervju som et eventuelt telefonintervju kunne unngått, likevel opplevde vi svarene i eposten som belysende selv om lite ble brukt direkte i oppgaven.

Enkelte av intervjuene ble gjennomført tidlig i prosessen. Bakgrunnen var at vi ønsket å benytte intervjuene til å forstå teamet bedre, samtidig som at de kunne bidra til å belyse problemstillingen. Det å gjennomføre intervjuprosessen tidlig har også noen utfordringer og begrensninger som vi kommer tilbake til i evalueringen av prosessen

3.5 Validitet og reliabilitet

Når man skal gjennomføre en forskningsstudie, er det avgjørende for kvaliteten av studiet at dataene som innhentes er pålitelige og relevante/representative. Disse kvalitetskravene er det som beskrives som reliabilitet og validitet (Johannessen et.al, 2011). Med reliabilitet må forstås at man kan stole på dataene man finner og at dataene er skikket til å gi en rettmessig beskrivelse av virkeligheten. Corbin & Strauss (2008) legger vekt på betydningen av troverdighet til dataene som presenteres og hvordan dette påvirker tilliten til forskning (Thagaard, 2013).

I vår studie har vi valgt å styrke påliteligheten og troverdigheten gjennom å bruke ulike informanter og stille disse overfor de samme spørsmålene og problemstillingene. I intervjuene med ulike revisorer fikk vi i det store og hele konsistent informasjon, noe som bekrefter at påliteligheten til datagrunnlaget er høy. På enkelte områder derimot som omhandlet praksis for behandlingen av spillerrettigheter fikk vi noe avvikende svar. Dette er noe som problematiseres videre i kapittel 4.2.

Vi har også basert oss på sekundærdata i form av finansielle rapporter som nevnt over, og da dette er klubbens offisielle rapporter mener vi reliabiliteten her er høy. For å sikre høy reliabilitet er det også sentralt at man skiller mellom informasjonen man har fått fra ulike kilder og egne vurderinger knyttet opp mot denne informasjonen (Thagaard, 2013).

Med validitet menes i hvilken grad dataene er egnet til å beskrive de forhold som studien skal belyse, altså om tolkningene og resultatene vi kommer frem til er gyldige i forhold til den virkeligheten og de fenomenene vi har studert (Thagaard, 2013). Gjennom hele arbeidet med oppgaven har vi undersøkt ulike sekundære kilder, som forskningsartikler og tidligere masteravhandlinger rundt liknende problemstillinger for å kunne sikre at det vi presenterer i vår oppgave skal ha den validiteten som kreves. Vi har også forhørt oss med forelesere for å få en forståelse av hvilke kilder som må sies å gi større grad av kvalitet enn andre slik at vi ikke skulle fremstå ukritiske og vilkårlige i informasjonsinnhenting, noe som sikrer både validitet og reliabilitet.

For validitet vil det ikke være noe absolutt mål på om data er valide eller ikke. Dette må sees i sammenheng med kvaliteten på dataene (Johannessen et.al, 2011). Det faktum at de fleste av informantene vi benyttet var revisorer, kan på en side være en utfordring for validiteten. Dette

fordi revisor ikke er en bruker selv, men snarere en uavhengig tredjepart som skal kontrollere at opplysningene i regnskapet ikke er utsatt for feil eller misligheter. Spesielt ved spørsmål om alternativer til dagens praksis fikk vi en forståelse av at de var tilfredse med dagens system, og i mindre grad ønsket å reflektere over andre potensielle løsninger.

Bakgrunnen for dette kan være at revisor i stor grad fokuserer på at regelverket er enkelt å forstå og egnet til å hindre misligheter fra klubbene. Vi mener likevel det var relevant å få revisors synspunkt på disse temaene, på bakgrunn av deres kunnskaper og erfaringer omkring regnskap og kravene som stilles.

Et annet aspekt ved validiteten som kan problematiseres er mangelen av informanter fra internasjonale klubber. Her valgte vi å konsentrere oss om sekundærdata, som klubbenes regnskaper og årsrapporter da vi anså det som urealistisk å få gjennomført dybdeintervju med representanter fra noen av de større klubbene i Europa, selv om dette ville vært høyst relevant.

3.6 Svakheter ved metode

Vi var tidlig klar over temaet vi ønsket å undersøke, men hadde utfordringer knyttet til å fastsette problemstilling og vinkling. Dette medførte at vi brukte den første tiden til å samle inn et bredt spekter av informasjon, selv om vi manglet en klar retning. Intervjuene ble gjennomført tidlig i prosessen og kan bære litt preg av dette da vi ikke ønsket å låse spørsmålsstillingen i starten.

Dette gjorde at deler av informasjonen vi fikk gjennom intervjuene ikke ble benyttet direkte i oppgaven. Likevel føler vi at det var riktig å gå frem med åpne øyne og fleksibilitet i starten av informasjonsinnhenting for å ikke gå glipp av viktige og interessante synspunkter og data. Vi lærte mye av intervjuene og tilegnet oss kunnskap som hjalp oss med å utarbeide en problemstilling og vinkling av oppgaven.

Dersom vi skulle gjennomført oppgaven på nytt ville vi muligens inkludert et bredere spekter av informanter, for eksempel konsulenter, investorer og kreditorer for å belyse brukerperspektivet på en bedre måte. Gjennomføring av intervjuene senere i prosessen ville også vært en fordel da vi på dette tidspunktet hadde mer forståelse og en tydeligere definert

problemstilling. Dette kunne medført bedre og mer relevante spørsmål noe som kunne løftet oppgavens kvalitet.

3.7 Avslutning

Vi har i denne delen redegjort for de metodiske valgene vi har tatt ved utvalg og fremgangsmåte for datainnsamling. Dette for å besvare problemstillingen på en hensiktsmessig måte. Til slutt trekker vi inn svakheter ved metoden. I neste kapittel vil vi redegjøre for dagens behandling av spillerrettigheter, med utgangspunkt i det teoretiske rammeverket.

Kapittel 4 - Dagens behandling av spillerrettigheter

I dette kapittelet ønsker vi å gi en beskrivelse av det internasjonale overgangsmarkedet, samt hvordan fotballklubber behandler spillerrettigheter i regnskapene. På grunn av informasjonstilgang tar vi utgangspunkt i norske klubber, men vi vil også trekke inn praksis i europeiske toppklubber der dette er relevant. Vi vil også drøfte i hvilken grad denne behandlingen er tilstrekkelig og dermed undersøke det første forskningsspørsmålet.

4.1 Det internasjonale overgangsmarkedet

De siste årene har det vært en betydelig utvikling i det internasjonale overgangsmarkedet. Enorme midler har blitt ført inn i fotballen noe som har resultert i en betydelig økning i overgangssummer for fotballspillere. Verdens dyreste spiller i 2001 var Zinedine Zidane som gikk fra Juventus til Real Madrid for ca. 500 millioner norske kroner¹⁶. I 2017 ble Neymar jr. tidens dyreste spiller da han gikk fra Barcelona til Paris Saint Germain for mer enn to milliarder norske kroner¹⁷.

FIFA rapporterer at totale overgangssummer i 2018 for internasjonal fotball på herresiden utgjorde ca. 60 mrd norske kroner. Dette utgjør til sammenligning 1,7% av Norges BNP. Går man bare syv år tilbake til 2011 var dette tallet 24,7 mrd norske kroner. Disse tallene illustrerer utviklingen i den internasjonale fotballen. De største ligaene må ta den største delen av æren (kritikken) for denne utviklingen. 73 % (43,8 mrd av 60 mrd) av alle overgangssommene er drevet av topp 5 ligaene alene. Disse er England, Spania, Tyskland, Italia og Frankrike (Global Transfer Market Report 2018). Tabell 2 illustrerer utviklingen av totale overgangssummer i topp 5 ligaene fra 2011 til 2018.

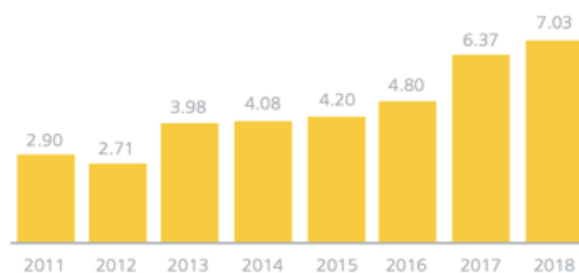
---

¹⁶ <https://www.nrk.no/sport/fotball/slik-ble-bale-verdens-dyreste-1.11208963>.

¹⁷ <https://www.vg.no/sport/fotball/i/k59J6/offisielt-neymar-til-psg-for-to-milliarder-kroner>

Tabell 2 Oversikt overgangssummer i topp 5 ligaen¹⁸

Tidligere var det ingen begrensninger på hvor mye en klubb kunne bruke på overganger. Fra 2011-2012 sesongen derimot ble det innført regler knyttet til “Financial Fair Play” (FFP). Disse reglene ble opprettet med hensikt å hindre klubber i å bruke mer penger enn de tjener, og på denne måten øke den finansielle stabiliteten i de europeiske klubbene. I hvilken grad denne reguleringen har oppfylt sitt mål er en spennende og omfattende diskusjon som vi trekker frem i forslag til videre forskning. Vi velger derfor ikke å gå dypere inn på dette i vår oppgave.

4.1.1 Spillerovergang

Dette delkapittelet om det juridiske aspektet ved overganger er i stor grad basert på studie om “*The economic and legal aspects of transfers of players*¹⁹”. Det internasjonale overgangsmarkedet av profesjonelle spillere er sterkt regulert av FIFA. Bakgrunnen for denne internasjonale standardiseringen var et ønske om universelle regler, som muliggjorde tilsvarende og rettferdige konkurranserammer i hele verden. Reglene skal i utgangspunktet sørge for et rettferdig og balansert system slik at alle konkurrerer på like vilkår.

FIFA setter begrensninger for når og hvordan en spiller kan forlate en klubb og gå til en annen, noe som skiller seg fra arbeidslivet for øvrig. Videre er det innført et system for overgangsutgifter klubbene imellom for å muliggjøre at spillere kan flytte på seg. For at spillere kan spille offisielle kamper for klubber kreves det at spillerne har signert en kontrakt med klubben. Denne begrensningen kan ifølge Morrow (1996) spores helt tilbake til 1865. For at en spiller skal kunne forlate klubben han er under kontrakt med, kreves det som nevnt at spillerrettigheten overføres til en annen klubb. Dette kan skje på ulike måter. Dersom kontrakten til spilleren er gått ut står derimot spilleren fritt til å signere for en ny klubb som

¹⁸ Global Transfer Market Report 2018

¹⁹ The economic and legal aspects of transfers of players (2013) <http://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/cons-study-transfers-final-rpt.pdf>

følge av bosman regelen (se vedlegg 1). Ulike type av spilleroverganger kan oppsummeres på følgende måte (Maglio og Rey, 2017):

1. Kjøp av spillere som er under kontrakt med andre klubber
2. Kjøp av spillere som står uten kontrakt
3. Signering av ungdomsspillere fra eget akademi

Hvilken betydning de ulike formene for overganger har å si for balanseføringen av spillerrettighetene kommer vi tilbake til på et senere tidspunkt. I det følgende vil vi ta for oss den regnskapsmessige behandlingen av fotballspillere, og knytte dette opp mot det innledende teoretiske rammeverket.

4.2 Regnskapsmessig behandling av fotballspillere

Regnskapsmessig vil en spillerrettighet bli behandlet som en immateriell eiendel. Det er altså ikke spilleren som individ som er eiendelen, men retten til å benytte seg av spillerens tjenester for en angitt tidsperiode (Morrow, 1996). Denne rettigheten omtales som linken mellom spiller og klubb, og kan overføres mellom klubbene på det åpne overgangsmarkedet (Maglio & Rey, 2017).

Muligheten til å selge spillerrettigheter medførte at forskjellen mellom investering i en vare og et menneske ble utvannet i fotballindustrien, her påpekt i Robinson (1969)²⁰; *“The main difference between investing in humans and investing in property lies in the fact that the earning power of an individual, unlike that of property, is not saleable commodity. The transfer system in which players at all levels of the game are bought and sold is an exception of this rule”*.

Fotballspilleren er ansatt av klubbene gjennom kontrakten som signeres. Det som gjør fotballspilleren unik er nettopp det at klubben har kontroll over han, og kan selge retten til å bruke spilleren til en annen klubb (Rowbottom, 2002). Denne kontrollen muliggjør at klubbene kan hensynte bruksretten i regnskapet, noe som ikke er tilfellet der en annen type foretak har en person ansatt hos seg. Selv om man kunne identifisere den ansattes verdi har man ikke

---

²⁰ Hentet fra Morrow (1996) s. 76

kontroll over personen på grunn av oppsigelsesretten, og enda viktigere- et foretak kan ikke selge en ansatt til et annet foretak.

Tidligere ble spillerrettighetene kostnadsført i den perioden overgangen fant sted (Morrow, 1999). Dette medførte at resultatet i klubbene var sterkt påvirket av hvilke kjøp og salg som ble gjennomført i de aktuelle periodene. Bakgrunnen for kostnadsføringen av spillerrettighetene, var den store usikkerheten rundt de fremtidige økonomiske fordelene som spillerne medførte, sammen med begrensningen knyttet til kontrollen av spillere som klubbene satt på (Rowbottom, 2002).

4.2.1 Førstegangsinngang

Spillerkontrakter må på lik linje med andre immaterielle eiendeler oppfylle kravene til identifiserbarhet og kontroll over forventede inngående kontantstrømmer, som beskrevet i det innledende rammeverket. Vilåret til identifiserbarhet oppfylles ved at man har en salgstransaksjon mellom selgende og kjøpende klubb, og denne kan således fastsettes på en enkel måte (Maglio og Rey, 2017). Ettersom det er mulig å skille den enkelte spillerkontrakt fra andre, og disse kan kjøpes individuelt, går kontrakten under det NRS 19 definerer som “separate kjøp”. Når spilleren signerer kontrakt med en ny klubb vil kontrollvilkåret være oppfylt, ved at spilleren binder seg til klubben over en fastsatt tidsperiode (Biancone & Solazzi, 2012).

Kontrollbegrepet kan imidlertid diskuteres på grunn av spillerens rett til å si opp kontrakten på sportslig grunnlag, dette følger både av FIFA reglementet (FIFA 2016 pkt 14) og av NFF sine overgangsregler (NFF 2002 § 10-3). Denne klausulen kommer derimot svært sjelden til anvendelse. Vi velger å anta at klausulen ikke bryter med kontrollvilkåret uten å drøfte den mer inngående, ettersom det faller utenom vår oppgave. Spillerkontraktene oppfylder altså begge kravene til immateriell eiendel.

Videre vil spillerkontrakter i de aller fleste tilfeller bidra til positive inngående kontantstrømmer. Dette underbygges av en studie gjort på klubber i engelske Premier League og den skotske toppserien. Her fant man en positiv korrelasjon mellom overgangssummer og endring i klubbens markedsverdi, gjennom økt omsetning og inntekter fra drift (Amir & Lavine, 2005). Selv om det påpekes at det er flere faktorer enn kun overgangen som bidrar til

den økte markedsverdien, taler dette for at forventningen om inngående kontantstrømmer er oppfylt.

Videre vil det også være slik at klubbene, som selskaper ellers, vil ønske å opptre mest mulig rasjonelt. I denne sammenhengen vil det innebære at anskaffede spillere forventes å gi en bedring av sportslige resultater, noe som da indirekte vil kunne føre til økt inntjening. Dette er vist iblant annet forskningen til Pinnuck og Potter (2006) som undersøkte sammenhengen mellom sportslige resultater og finansielle resultater. Ved innregning er det videre et vilkår at anskaffelseskost kan måles pålitelig.

Anskaffelseskost kan måles pålitelig ved å benytte kjøpsvederlaget og andre henførbare utgifter slik at begge kravene til balanseføring må sies å være oppfylt. Hva som inngår i begrepet anskaffelseskost, vil variere fra tilfelle til tilfelle. I utgangspunktet er det snakk om overgangssum, avgifter til forbundet, solidaritetsmidler og agentkostnader. Agentkostnader er det vederlaget agenter mottar for å bistå klubb og spiller med å gjennomføre overganger. I noen tilfeller vil også "sign on fee" inkluderes som en del av anskaffelseskost. Dette representerer en betaling som går direkte fra kjøpende klubb til spilleren for å sikre overgangen.

Situasjonen blir imidlertid noe annerledes der det er snakk om innregning av spillerrettigheter hvor spilleren er utenfor kontrakt (bosman spiller), eller der man henter spiller fra eget akademi. Ved bosman overganger kan man fremdeles ha utgifter knyttet til agenter og "sign on fee", men det vil ikke være en overgangssum slik man har der spiller er under kontrakt. Ettersom det ikke er en overgangssum som kan balanseføres, vil verdien i balansen for disse spillerne som regel bli betydelig lavere enn det som antas å være reell verdi på spillerrettigheten.

Egenutviklede spillere er spillere fra eget akademi og kategoriseres som en egentilvirket immateriell eiendel. Her vil utfordringen være knyttet til om klubben kan skille ut relevante utgifter på en pålitelig måte, dette kommer vi tilbake til i kapittel 4.4.2. Kravet til kontroll vil heller ikke være oppfylt for ungdomsspillere før de eventuelt signerer kontrakt med klubben. Det følger da av NRS 19 pkt 2.2.4 at man ikke kan balanseføre utgifter som tidligere er kostnadsført. Med disse utfordringene vil det etter dagens rammer ikke være anledning til å balanseføre egenutviklede spillere.

4.2.2 Etterfølgende måling

Kontraktstiden for en spiller er fastsatt, og klubbene har ikke kontroll ved endt kontrakt. Dette medfører at spillerrettighetene er verdiløse for klubben på dette tidspunktet. Følgelig skal det legges opp en avskrivningsplan der verdien er lik null ved utløpet av kontrakten (NRS 19 pkt 2.4).

NRS 19 legger opp til at avskrivningsplanen skal gi en fornuftig fremstilling av hvordan de økonomiske fordelene tilfaller foretaket. Videre følger det av standarden at dette i de fleste tilfeller medfører en lineær avskrivningsplan. I IAS 38.97 derimot spesifiseres det at lineære avskrivninger er den eneste muligheten for avskrivninger der man har en fastsatt levetid og det ikke er mulig på en pålitelig måte å påvise at den underliggende eiendelen bringer kontantstrømmer i et annet tempo (Maglio & Rey, 2017). Ettersom det ikke vil være mulig å identifisere inngående kontantstrømmer per spiller, vil lineære avskrivninger være eneste akseptable løsning for spillerrettighetene.

Dersom kontrakten fornyes, skal den gjenstående verdien av spillerrettigheten avskrives over den nye kontraktstiden. Altså der en spiller med ett år igjen av kontrakt reforhandler til tre år, blir gjenværende balanseverdi avskrevet over den nye tre års perioden.

Ved bruk av verdireguleringsmodellen i IAS 38 er det virkelig verdi etter IFRS 13 som benyttes. Det er imidlertid et krav etter standarden at man har et aktivt marked for eiendelen (IAS 38.75). Standarden problematiserer at det ikke finnes aktive markeder for unike eiendeler (IAS 38.78). Dette er også noe som trekkes frem i forskning av Biancone og Solazzi (2012) og Risaliti og Verona (2012).

Spillerrettigheter er unike eiendeler ettersom ingen spillere er like, selv om de kan ha sammenfallende egenskaper. På bakgrunn av dette vil det etter dagens rammer ikke være tillatt å benytte verdiregulering på kontrakter tilknyttet fotballspillere. Eksempler på immaterielle eiendeler der det typisk kan finnes aktive markeder, er taxiløyver, fiskerettigheter eller produksjonskvoter (IAS 38.78).

4.2.3 Verdifall på spillerkontrakter

Spillerkontraktene skal testes for verdifall på lik linje med andre immaterielle eiendeler, etter både norsk og internasjonal standard, som beskrevet i kapittel 2.3.5. I det følgende drøftes interne og eksterne indikatorer for spillerrettigheter.

De interne indikatorene vil kunne omhandle alvorlige og mulig karrieretruende skader, varig og signifikant fall i prestasjoner, eller andre forhold som påvirker spillerens evne til å prestere på lengre sikt. Eksterne indikatorer kan være noe vanskeligere å definere, men et konkret tilfelle som må trekkes inn er nedrykk fra toppdivisjonen. Etter intervjuet gjennomført med NFF gikk det imidlertid frem at de ikke nødvendigvis anså nedrykk som en indikator på verdifall.

“Vi krever ikke nedskrivning på grunnlag av nedrykk. Det som ligger til grunn, er at spilleren ikke blir noe dårligere ved et nedrykk og at det derfor ikke er snakk om et varig verdifall” forklarer Rune Nordhaug.

Her må vi presisere at det er regnskapet til NFF han beskriver og ikke finansregnskapet. Der er det revisor som godkjenner vurderingene, noe Nordhaug også påpeker.

Fra den norske standarden sitt ståsted synes det derimot som problematisk å ikke benytte nedrykk som en indikator for nedskrivning. For det første vil man ikke kunne vite med sikkerhet at man rykker rett opp igjen til eliteserien. For det andre vil man kunne anta at verdien på en spiller i Obos ligaen (1.divisjon) generelt er lavere enn verdien på spillerne i Eliteserien. Til slutt er det også slik at et nedrykk med stor sannsynlighet vil representere et fall i omsetning for klubben, dette er også noe som underbygges av Hammersborg og Stedjan, (2018). De fant et signifikant fall i inntekter hos 4 av 6 norske tippeligaklubber som følge av nedrykk.

Også Pinnuck og Potter (2006) undersøkte som tidligere nevnt sammenhengen mellom sportslige prestasjoner og finansielle resultat innen toppfotballen i Australia, og de fant at både medlemskap og markedsinntekter korrelerte sterkt med sportslige resultater siste to år. Dette underbygger også at nedrykk kan representere en indikator på verdifall. Det må likevel påpekes at nedskrivninger ikke alltid er nødvendig, selv om det foreligger indikatorer.

Ved vurdering knyttet til nedskrivning er det sentralt å sette vurderingsenheten til et passende nivå. Vurderingsenheten skal som nevnt i innledende rammeverk settes til laveste nivå hvor

man kan identifisere inngående kontantstrømmer. Når det er snakk om en enkelt spillerrettighet som en immateriell eiendel, vil det nok i teorien være mulig å gjøre beregninger på hva denne har bidratt med av inngående kontantstrømmer. Likevel vil en slik vurdering bli særdeles teknisk, og samtidig være meget subjektiv. Det kan argumenteres for at salg av drakter er en måte man kan se hva den enkelte spiller har bidratt med. Det er imidlertid et faktum at draktsalget bare utgjør en andel av de totale inntektene en klubb har.

Som det fremgår av Eliteseriebarometeret til Deloitte (2018) er de største inntektskildene til klubbene; kommersielle rettigheter (hvor draktsalget utgjør en andel), tv-inntekter og billettinntekter. Hvordan man skal avgjøre hvilken andel av de to sistnevnte som skyldes den enkelte spiller virker som en meget vanskelig oppgave. Alt dette taler for at vurderingsenheten må settes på lag eller klubbnivå dersom man skal etterleve standarden kategorisk. På bakgrunn av dette har de største klubbene, blant annet i England, valgt å sette vurderingsenheten helt opp på klubbnivå, som omfatter a-laget, stadion og treningsfasilitetene.

I Arsenal og Manchester United har man kalt dette for “football operations” som en samlebetegnelse på driftssiden av klubben (Maglio & Rey, 2017). Følgende er utdrag fra Manchester United sin årsrapport for 2018: *“Management does not consider that it is possible to determine the value in use of an individual player or key football management staff in isolation as that individual (unless via a sale or insurance recovery) cannot generate cash flows on their own”*. Slik fastsettelse av vurderingsenhet støttes også av Mancin (2009)²¹ ettersom den enkelte spiller ikke kan skape kontantstrømmer alene. Dette medfører at hele laget eller hele klubben er den laveste vurderingsenheten som kan benyttes, ettersom inngående kontantstrømmer er et resultat av samspillet mellom alle ressursene en klubb besitter.

Biancone og Solazzi (2012) argumenterer derimot for at spillere kan vurderes på individuelt nivå. Dette begrunnes i at enkelte spillere alene kan øke omsetningen og oppmerksomheten knyttet til en klubb, og dermed egenhendig skape kontantstrømmer til klubben. NFF og UEFA er enige i dette synet, ettersom de krever individuell vurdering av spillerne. Det ble likevel i intervju med NFF påpekt at det vil være svært vanskelig, om ikke umulig, å identifisere individuelle inngående kontantstrømmer. Sett i lys av NRS (F) nedskrivning av anleggsmidler

---

²¹ Hentet fra (Maglio & Rey, 2017).

virker NFF sitt standpunkt noe selvmotsigende, men samtidig er NFF reglementet et uavhengig regelsett.

Etter at vurderingsenheten er fastsatt må gjenvinnbart beløp beregnes. Problemet ved beregning av netto salgsverdi på en spillerrettighet, er at det ikke eksisterer et aktivt marked der man har observerbare markedspriser på den aktuelle spillerrettigheten, før spilleren faktisk selges. Det må derfor gjøres en subjektiv vurdering på bakgrunn av estimater for å vurdere om verdien på spilleren har falt, og følgelig om nedskrivning må gjennomføres (NRS (F) pkt 5.2). Det er på den fastsatte vurderingsenheten man skal gjøre en vurdering rundt gjenvinnbart beløp.

Bruksverdien på en spillerrettighet vil representere klubbene sine forventninger om fremtidige inngående kontantstrømmer neddiskontert slik at man finner en nåverdi. Også her vil utfordringen med å allokere kontantstrømmer til den enkelte spiller være sentral.

4.3 Problematisering av dagens behandling av spillerrettigheter

I dette delkapittelet ønsker vi å drøfte hvordan behandlingen av spillerrettigheter etterlever norsk regnskapsstandard for immaterielle eiendeler og nedskrivninger av anleggsmidler. Vi vil også undersøke om praksis muliggjør sammenlignbarhet mellom de ulike klubbene. Utgangspunkt for denne drøftelsen er funnene i masteroppgaven til Hammersborg og Stedjan (2018), intervju med NFF og revisorer, og undersøkelse av årsregnskapene til eliteserieklubbene for 2017. Vi har tatt utgangspunkt i norske klubber ettersom informasjonstilgangen her er større enn i de internasjonale toppklubbene. Der vi ser det som relevant vil vi også trekke inn eksempler fra europeiske storklubber.

4.3.1 Eksterne og interne indikatorer på nedskrivning

Vi hadde fra begynnelsen en mistanke om at praksisen knyttet til indikatorer på verdifall var noe avvikende fra klubb til klubb i Norge. Denne mistanken ble bekreftet gjennom intervjuer med ulike revisorer. Nedrykk var en indikator vi trakk frem. Noen av kildene mente at dette kunne vært aktuelt som en indikator for nedskrivning, mens andre mente nedrykk ikke ville påvirke verdien på den aktuelle spilleren i spesielt stor grad, og derfor ikke var en indikator på nedskrivning.

“Nedrykk kan være en indikator på nedskrivning der en spiller har kontraktsfestet en rett til å forlate klubben til en billigere pris. På en annen side kan det også være tilfellet at verdien på spilleren er i behold. f.eks dersom det er klausuler om redusert lønn ved nedrykk slik at utgiftene vil være lavere og kan veie opp for at markedsverdien kanskje er lavere”, uttalte en av revisorene.

I tillegg til nedrykk var det også noe avvikende tilbakemeldinger knyttet til om svake sportslige prestasjoner og skader var grunnlag for nedskrivninger. Slike vurderinger var et resultat av diskusjoner med klubb og agenter samt bruk av nettsider som Transfermarkt²² og analyse av overgangsmarkedet.

“Det er ingen faste rammer for hvordan verdifall for spillere skal vurderes ettersom det ikke finnes en database som viser den historiske verdien. Slike vurderinger vil avhenge av hvilke kilder til informasjon som er tilgjengelig og hvilke kilder man anser som relevante”, uttalte en av revisorene.

Bekymringer knyttet til indikatorer på nedskrivning for spillerrettigheter bekreftes også av funn gjort av Hammersborg og Stedjan (2018). De fant ut at bare 2 av 14 klubber hadde eksterne indikatorer på nedskrivning, og bare 5 av 14 klubber hadde interne indikatorer på nedskrivninger. Bare 5 av 14 mente i tillegg at sportslige resultater kan være en indikator på nedskrivning. NFF trekker selv frem i intervjuet at skader og lite spilletid som eksempler på elementer der verdien på spilleren har falt. Utover dette gir de ingen klare føringer på hvilke elementer som skal hensyntas i en slik vurdering. Etter vår mening gir dette klubbene muligheten til å argumentere seg bort fra nedskrivninger som burde vært gjennomført, ettersom virkelig verdi av spilleren har blitt redusert.

Denne praksisen kan problematiseres av flere årsaker. Det er først og fremst utfordrende at klubbene og agenter kan påvirke verdivurderinger på spillere, ettersom de i mange tilfeller vil ha en egeninteresse. Videre er det også problematisk at det ikke er et fast rammeverk for hvordan man skal vurdere spillerverdiene og hvilke kilder til informasjon man kan benytte. Et klarere rammeverk ved slike vurderinger ville derfor etter vår mening vært hensiktsmessig for å øke graden av sammenlignbarhet, og fjerne muligheten for påvirkning i en eller annen retning.

---

²² Nettside som beregner markedsverdien på fotballspillere

Etter å ha undersøkt 2017 regnskapene til alle klubbene i eliteserien fant vi at bare 2 av 16 klubber har nedskrevet spillerstallen. Som flertallet av de intervjuede revisorene påpekte er den balanseførte verdien av spillerstallen i norske klubber allerede veldig lav. Dette skyldes at få klubber anskaffer dyre spillere, og at spillerne allerede avskrives over en kort tidsperiode. Dette medfører at vurderinger knyttet til nedskrivninger i stor grad ses på som uvesentlig for regnskapet som helhet. Denne problemstillingen er derimot mer aktuell i de europeiske storklubbene der verdien av spillerstallen i balansen er betydelig høyere.

4.3.2 Vurderingsenheten

Hammersborg og Stedjan (2018) fant ut at 14 av 14 norske klubber valgte å sette vurderingsenheten på den individuelle spilleren, og ikke hele laget eller hele klubben. Dette er i samsvar med kravene som stilles av NFF, hvor det fremgår at vurdering av balanseverdien skal gjennomføres årlig og på individuell basis. Kravene beskrives i det innledende rammeverket.

Den individuelle vurderingen av spillerne representerer, som nevnt i kapittel 4.2.3, et brudd med både norsk og internasjonal regnskatsstandard for nedskrivninger, der denne tolkes kategorisk. Dette ble problematisert i intervjuet med både NFF og revisor, og de fleste var enige om at det var vanskelig, eller umulig, å måle inngående kontantstrøm på hver enkelt spiller. Likevel ble det også påpekt at hver spiller kan selges individuelt, og at det dermed er mulig å få individuelle inngående kontantstrømmer ved et spillersalg. Her må det riktignok påpekes at salgsverdien til den individuelle spilleren påvirkes av prestasjoner som i stor grad er avhengig av laget og trenerapparatet. Det kan stilles spørsmål ved denne tolkningen av inngående kontantstrømmer, ettersom denne kontantstrømmen ikke oppstår før spilleren er solgt.

Noe annet som ble påpekt i intervjuene var at dersom vurderingsenhet ble satt på hele laget eller hele klubben ville nedskrivninger nesten aldri forekomme. Dette skyldes at individuelle verdifall i stor grad vil kunne overskygges av andre verdiøkninger. En slik porteføljevurdering av spillerstallen ville derfor potensielt kunne medført at omfanget av nedskrivninger ville blitt redusert. Dermed er dagens praksis for valg av vurderingsenhet muligens det beste alternativet slik det er i dag.

Som nevnt i kapittel 4.2.3 er praksisen noe ulik i europeisk klubber hvor vurderingsenheten settes på et høyere nivå. Likevel er det slik at spillere kan tas ut av vurderingsenheten ved spesielle tilfeller. Følgende er hentet fra note 2.15d i Manchester United sin årsrapport fra 2018; *“...there may be certain circumstances where an individual is taken out of the CGU, when it becomes clear that they will not participate with the club’s first team again, for example, a player sustaining a career threatening injury or is permanently removed from the first team playing squad for another reason. If such circumstances were to arise, the carrying value of the individual would be assessed against the Group’s best estimate of the individual’s fair value less any costs to sell and an impairment charge made in operating expenses reflecting any loss arising”*. Nedskrivning av enkeltspillere vil altså ikke forsvinne, selv om man har vurderingsenheten på hele klubben.

4.3.3 Anskaffelseskost for spillerrettigheter

Undersøkelsene til Hammersborg og Stedjan (2018) fant at 7 av 14 klubber valgte å balanseføre “sign on fee” som en del av spillerrettigheten. Bare 9 av 14 valgte å balanseføre agentkostnad som en del av spillerrettigheten. Etter vår mening er det overraskende at ikke alle klubber velger å balanseføre agentkostnad der disse er vesentlige. NFF’s regler angir at anskaffelseskost skal inkludere; kontraktssum, kompensasjon for trening og utdanning, solidaritetsmidler samt direkte henførbare agenthonorar og kontraktsavgifter. Det spesifiseres også at “sign on fee” ikke skal inkluderes i anskaffelseskosten. I intervju med NFF kom det frem at de anser dette som lønnsutgift til spiller. Utgiften skal da balanseføres som en forskuddsbetalt kostnad og resultatføres etter hvert som spilleren mottar betalingen. Dette innebærer periodisering som er i tråd med sammenstillingsprinsippet i norsk regnskapslovgivning.

Etter vår mening kan det likevel diskuteres om dette innebærer et brudd med tolkningen av anskaffelseskost i regnskapsloven § 5-4, hvor tillegg av kjøpsutgifter skal inkluderes. “Sign on fee” er en utgift som oppstår som et direkte resultat av en spillerovergang, og vi mener derfor den skal inkluderes i anskaffelseskost i et rent teoretisk perspektiv. Problemet i forhold til sammenstillingsprinsippet oppstår der man velger å kostnadsføre utgiften på kjøpstidspunktet.

I intervjuene med revisorene ble det påpekt at norsk regnskapslovgivning tillater annen praksis enn NFF sine regler, ettersom “sign on fee” kan tolkes som en utgift ved spillerkjøpet. Praksisen rundt dette var noe ulik blant revisorene som ble intervjuet. Dette er etter vår mening

problematisk, ettersom det svekker sammenlignbarheten i regnskapene. Likevel er det slik at “sign on fee” bare gjelder i et begrenset omfang i Norge, noe som reduserer den praktiske betydningen.

4.3.4 Noter

Kravene til noter, som beskrevet i 2.3.3, kommer først inn der et foretak faktisk har foretatt en nedskrivning av verdi, eller der en nedskrivning har blitt reversert. På dette området er det samsvar mellom IAS 36 og NRS (F) nedskrivning av anleggsmidler som henviser til rskl. § 7-13 andre ledd. Når en ekstern bruker leser regnskapet til en klubb vil det derfor ikke være mulig å se hvilke vurderinger på nedskrivninger som er gjort, med mindre klubben selv velger å legge dette til som ekstra informasjon. Det kan være problematisk sett i lys av svakhetene i nedskrivningsvurderingene klubbene gjennomfører, som påpekt i kapittel 4.3.1. Informasjon om nedskrivningsvurderingene vil gi brukeren mulighet til å evaluere ledelsens vurderinger.

Etter å ha gjennomgått regnskap og notene til alle klubbene og tilhørende aksjeselskap i eliteserien, ser vi at klubbene ikke opplyser om dette i notene til driftsmidlene. Dagens notep praksis fremstår derfor som ensartet, men lite omfattende og informativ. Her kan det diskuteres hvorvidt enkelte brukere ville hatt økt bruksnytte ved større omfang på noteopplysninger, blant annet informasjon om nedskrivningsvurderinger som drøftet i forrige avsnitt. Likevel er dette tilleggsopplysninger som ikke kreves etter NRS (F) nedskrivning av anleggsmidler.

En annen utfordring ved de norske klubbene var å lokalisere spillerrettighetene i balansen. De fleste klubbene var organisert med et kommersielt aksjeselskap ved siden av klubben gjennom dualmodellen, som omtalt i kapittel 2.1.2. I tillegg hadde flere klubber også eksterne investeringsselskaper som gjorde investeringer i spillerstallen. Dette medførte utfordringer når man skal lokalisere spillerrettighetene i enkelte klubber. Blant annet hadde ikke Tromsø og Sandefjord verdier tilknyttet spillerrettigheter, verken i klubben eller det tilhørende aksjeselskapet. De opplyste heller ikke om samarbeid med andre spillerinvesteringsselskaper i årsrapportene. Dette medfører usikkerhet knyttet til om spillerverdiene ligger i et annet selskap, eller om de ikke har noen verdier å rapportere om. Her ligger det et forbedringspotensial ved at klubbene kunne gitt opplysninger i note om hvor spillerrettighetene var balanseført.

Flere av klubbene hadde fordelt spillerrettighetene mellom både klubb, aksjeselskap og investeringsselskap uten at dette kom klart frem av regnskapet til klubben. En mulig løsning kunne vært at klubbene opplyste om hele spillerstallen i notene, i tillegg til hvor disse er balanseført og eventuelt hvilken verdi de enkelte spillerne representerer. Dette er informasjon som klubbene allerede besitter og som kunne gjort notene mer informative. Det kunne også potensielt vært av nytte for brukerne å få opplysninger om at markedsverdien av spillerne kan avvike fra den balanseførte verdien.

4.4 Mangelfull inkludering av immaterielle eiendeler

I dette delkapittelet vil vi innledningsvis redegjøre for intellektuell- og humankapital. I tillegg vil vi drøfte i hvilken grad dagens regnskapsregler hensyntar disse, og muliggjør selskaper å gi et rettviseende bilde av sine verdidrivere. Hovedfokuset er på behandlingen av spillerrettigheter som immaterielle eiendeler.

4.4.1 Intellektuell- og humankapital

Intellektuell kapital er verdien av en virksomhet sine ansatte med deres ferdigheter, kunnskaper og evner som bidrar til å gi virksomheten et konkurransefortrinn. Denne kapitalen regnes som en eiendel, men er særdeles vanskelig å identifisere og måle. Verdsettelse av slike immaterielle verdier er derfor komplisert og baserer seg i stor grad på subjektive vurderinger. Dette vil kunne medføre at ulike virksomheter kan komme frem til forskjellige verdiestimer på tilsvarende eiendeler (Datta & Fuad, 2016).

Stewart, (1991) og Edvinsson & Malone, (1997)²³ skiller mellom tre type intellektuell kapital. Disse er humankapital, strukturell kapital og kundekapital:

- *Humankapital* er den mest sentrale formen for intellektuell kapital, og inkluderer kunnskap, talent, ferdigheter og erfaring som finnes blant menneskene i en virksomhet. Dette kan eksemplifiseres i en fotballklubb gjennom talentet og ferdighetene som finnes i spillergruppen, i tillegg til kvalitetene i det sportslige og administrative apparatet som opererer rundt førstelaget.
- *Strukturell kapital* er en blanding av mange elementer i en virksomhet som blant annet inkluderer metoder, retningslinjer og bedriftskultur. Denne kapitalen vil i motsetning

---

²³ Gjengitt i Yasar, Isik & Calisir (2015)

til humankapitalen bli i virksomheten selv om enkelte ansatte forsvinner. Denne kapitalen er sentral for å underbygge humankapitalen som finnes i en virksomhet. I en fotballklubb vil dette kunne innebære hvordan klubben evner å benytte seg av humankapitalen. Det hjelper ikke med mye kunnskap og erfaring i trenerapparatet dersom de ikke får muligheten til å vise og bruke denne kunnskapen i praksis.

- *Kundekapital* er verdien som representeres gjennom den relasjonen en virksomhet har med kundene. I en fotballklubb vil denne kapitalen i all hovedsak omhandle relasjonen en klubb har med fansen og den lojaliteten fansen viser. Verdien spillerne i en klubb frembringer vil i stor grad avhenge av fansen. Fansen er de som kjøper drakter, som kjøper billetter og ser kampene på TV. Dette påvirker de inntektene klubbene evner å opptjene.

Humankapital er hjertet i intellektuell kapital (Moon & Kym, 2006). Det er likevel ikke utarbeidet en klar definisjon av hva det er, men følgende definisjon gir en god beskrivelse “*intellectual capital consists of the information about how to design an enterprise for it to carry out its duties and what to protect in order to carry on its activities*” (Demirkol, 2007²⁴). Human capital accounting innebærer regnskapsmessig behandling av den intellektuelle kapitalen, og er et tema det har vært forsket mye på de senere årene (Shareef & Davey, 2005).

Den økte oppmerksomheten på regnskapsmessig behandling av humankapital skyldes i stor grad ønske om å inkludere verdiene som ligger i kompetansen, kunnskapen, evnen og ferdighetene som finnes blant menneskene i en virksomhet, eller en fotballklubb i vårt tilfelle. For mange virksomheter vil den menneskelige kapitalen være den aller største kilden til varige konkurransefortrinn, ettersom slik kompetanse og erfaring ofte er vanskeligere for konkurrenter å tilegne seg (Bassegy, 2012).

I de fleste klubber står den intellektuelle kapitalen sterkt. Barcelona og Ajax kan nevnes som eksempler på klubber hvor dette er spesielt sentralt. Deres suksess de senere årene skyldes mer enn bare spillerne på banen, og de er kjent for sin strategi innenfor utvikling av unge spillere. For at klubben skal prestere over tid kreves det en kultur og filosofi som ligger i bunnen. Denne kulturen (strukturelle kapitalen) er sentral i alt som gjøres i klubben, blant annet for

---

²⁴ Hentet fra Yasar, Isik & Calisir, 2015, s. 2

overgangspolitik, treningsarbeid og talentutvikling. En klubb kan kjøpe spillere relativt enkelt, men det er ikke like lett å tilegne seg disse elementene. Dette krever arbeid og bevissthet over lang tid, og er en viktig kilde til varige konkurransefortrinn i en tøff bransje.

4.4.2 Skjulte balanseverdier

“Many commentators view the omission of ‘intangible assets’ from balance sheets as a glaring deficiency. They ask: How can accountants report a balance sheet that omits important assets like brands, distribution and supply chains, knowledge, human capital, and organization capital, particularly when value in modern firms comes more from these assets than from the tangible assets on the balance sheet?” (Penman, 2009 s. 358)

Shareef og Davey (2005) og Yasar, Isik & Calisir (2015) argumenterer for at de viktigste ressursene i en fotballklubb er menneskelige; både spillere, trenerapparat og supportere. Likevel er det slik at regnskapsreglene ikke muliggjør å få frem store deler av disse ressursene i balansen. Dette kan eksemplifiseres i norske klubber der immaterielle eiendeler bare utgjorde 6 % av de totale eiendelene (Eliteseriebarometeret, 2018). Majoriteten av disse immaterielle eiendelene gjaldt spillerrettigheter. Etersom de immaterielle eiendelene utgjorde 6 % av balansesummene, innebærer dette at de materielle eiendelene er dominerende i balansen. Det er i all hovedsak snakk om stadion, andre eiendommer, kontanter og andre omløpsmidler.

Utelatelsen av store immaterielle verdier i balansen kan sies å være i strid med regnskapets formål om å gi et rettvise økonomisk bilde av en klubb. Det kan stilles spørsmål knyttet til om dagens regnskapsregler muliggjør korrekt rapportering av selskap med stor grad av immaterielle eiendeler, og spesielt fotballklubber. Dette vanskliggjør verdsettelse av klubber og underbygges i Morrow (2000 s. 170); *“...in most cases the traded price of shares in football clubs is significantly in excess of the net asset value of the club as shown by its accounts. This indicates the difficulty of valuing a club’s shares although there may also be special reasons for a particular share trading at a premium over its net assets value, e.g. the unrecorded value of its team.”*

Dette illustreres gjennom figur 1 i kapittel 1.2 som belyser store skjulte verdier i balansen til klubbene i topp 6 ligaene i Europa som følge av manglende spillerrettigheter. I 2017 var salgsprisen fire ganger større enn de solgte spillernes balanseførte verdi. Dette underbygger

utfordringene knyttet til merverdier som ikke i stor nok grad kommer frem i klubbens finansielle rapportering. Egenutviklede spillere er en sentral kilde til merverdier som ikke representeres i regnskapet.

Egenutviklede spillere

Flere klubber har en strategi som går ut på å utvikle egne spillere i akademiet for så å selge dem videre på et senere tidspunkt. For å få til dette er det helt sentralt med investeringer i eget akademi og speiding av talenter (Relvas et al, 2010). Slike investeringer gjøres fordi man forventer en langsiktig positiv avkastning. Her kan man trekke paralleller med forskning- og utviklingskostnader i andre type virksomheter. Den forventede avkastningen på investeringen skal fremkomme gjennom salg av spillerne. Denne investeringen og forventede avkastningen gir grunnlag for spørsmål om slike utgifter skal kunne balanseføres. Slik balanseføring er derimot ikke mulig, sett i lys av både norsk og internasjonal regnskapslovgivning i tillegg til UEFA sine regler (UEFA, 2015).

Begrensningene i balanseføring begrunnes med at troverdigheten av regnskapet kan svekkes, og må ses i sammenheng med kvalitetskravene til IASB, som redegjort for i kapittel 2.2.5. Dette er utgangspunktet for begrensningene som kommer frem av IAS 38. Det er i praksis umulig å lage et pålitelig estimat på hvor store kostnader som har medgått til hver enkelt spiller, ettersom kostnaden ved akademiet måles for akademiet helhetlig.

Oprean & Oprisor (2014) problematiserer i tillegg at det ikke er mulig å signere kontrakt med mindreårige spillere. Klubbene har dermed ikke kontroll over spillerne og de står følgelig fritt til å forlate klubben. Først når spillerne blir eldre er det mulig å skrive kontrakt. På dette tidspunktet behandles spillerne på samme måte som bosman spillere, altså spillere som står uten kontrakt (Maglio & Rey, 2017).

Lozano & Gallego (2011) argumenterer for at en slik behandling av egenutviklede spillere vil medføre et stort avvik mellom markedsverdi og bokført verdi av spillerstallen. Dette avviket vil bli spesielt stort i klubber som i høy grad fokuserer på egenutviklede spillere og vil dermed ha stor innvirkning på egenkapitalen. Lyon kan her trekkes inn som eksempel, en av klubbene vi trekker frem i kapittel fem. Som et resultat av de manglende verdiene risikerer man at interessenter ikke oppfatter klubbens regnskaper som tilstrekkelige for å oppfylle informasjonsbehovet (Morrow, 2013). Likevel kan det diskuteres om brukerne av regnskapene

finner dette problematisk. Vi vil i kapittel 6 gå dypere i brukernytten av virkelig verdimåling av spillerrettighetene.

Spekulative balanseverdier

I det foregående har vi redegjort for betydningen av de immaterielle verdiene, og det faktum at de ikke blir tilstrekkelig hensyntatt i klubbens finansielle rapportering. Immaterielle eiendeler er imidlertid et omdiskutert tema. Penman argumenterer mot det han kaller spekulative verdier og inkludering av disse i balansen. I følge Penman (2009) vil verdien på en formodet eiendel som ikke kan bekreftes med en markedsverdi alltid være spekulativ. Innføring av slike eiendeler i balansen vil kunne føre til problemer og redusert pålitelighet for regnskapet. Følgelig må det fortsatt stilles strenge krav til eksistensen og identifiserbarheten til eiendelene som skal kunne innregnes i balansen.

På 1920-tallet ble verdier i balansen blåst opp og det kom etter hvert beskyldninger om at «*det ble puttet vann i balansen*» (Penman, 2009 s. 359). Konservatisme som er gjeldende i dagens regnskapspraksis er en motvirkning til dette, ved at man skal hindre at regnskapet gir et bedre bilde enn hva som faktisk er tilfelle. Den fremstående økonomiprofessoren innen investeringsstrategi, Benjamin Graham, kom med følgende utsagn; “*Separate what you know from speculation and anchor on what you know. To the accountants: Don’t put speculation into the financial statements; tell me what you know—what I can anchor on—but leave the speculation to me, the analyst*” (Penman, 2009 s. 359).

Selv om mange immaterielle eiendeler ikke er representert i balansen vil verdien de genererer likevel forekomme i resultatet. Penman (2009) argumenterer derfor med at man ikke trenger å identifisere de i balansen. Økt balanseføring av potensielt usikre og lite pålitelige spillerverdier ville kunne føre til støy i resultatet, som reduserer påliteligheten til regnskapet. Dette medfører at resultatet blir mindre relevant, særlig i et investorperspektiv. Investorperspektivet omfatter tradisjonelt sett beslutninger om kjøp/salg og verdsettelse av virksomheter.

På en annen side vil inntektene som fremkommer i resultatet være knyttet til en rekke faktorer, ikke bare de underliggende immaterielle eiendelene. Vi kan se for oss et tenkt tilfelle der to klubber i realiteten har tilsvarende verdi på spillerstallen. Inntektene påvirkes derimot av andre forhold ved klubben som ikke omhandler verdien på spillerne. Vår mening er derfor at resultatet i stor grad ikke egner seg til å si noe om verdien på de underliggende spillerrettighetene.

4.5 Uoversiktlig rapportering og bruk av finansielle nøkkeltall

I dette delkapittelet er hensikten å problematisere klubbenes finansielle rapportering med bakgrunn i prinsippene til Core & More. Vi skal også drøfte bruken av finansielle nøkkeltall og hvordan disse ikke alltid er egnet for å analysere klubbens prestasjoner.

4.5.1 Endring av klubbenes finansielle rapportering

“Core & More” ble tidligere beskrevet i kapittel 2.5 og det ble redegjort for en rekke utfordringer ved dagens regnskapsregler og praksis. Mange av disse utfordringene gjelder også for rapporteringen av fotballklubber.

Fotballklubber skiller seg klart fra kommersielle virksomheter med erverv som formål ved at det i utgangspunktet er sportslig suksess som er det mest sentrale. Vi har tidligere stilt spørsmål ved om de sportslige målsetningene er sekundære i enkelte klubber, men det er likevel slik at hovedmålsettingen i de fleste klubbene er knyttet til det sportslige. Dette burde etter vår mening ha større betydning for den rapporteringen klubbene leverer.

Mange klubber leverer i dag svært omfattende årsrapporter. Dette presenteres ytterligere i kapittel 5. Etter vår mening gir klubbene veldig mye og omfattende informasjon som har minimal relevans for hovedmålsettingen ved en fotballklubb. Mange av de relevante forholdene som spillerrettigheter, akademi, spilleroverganger osv. er ofte omtalt i begrenset omfang, og forsvinner i den totale mengden av informasjon. Denne informasjonen kunne med fordel vært omtalt i noe større omfang, i tillegg til at rapportene kunne vært strukturert på en måte som gjorde det lettere å identifisere relevante forhold.

I denne sammenhengen kan vi trekke inn Core & More konseptet som tar sikte på å organisere disse rapportene på en annen måte, og gjøre det mer oversiktlig. Helt konkret hvordan dette skulle vært gjort i praksis er vanskelig å gi et svar på, ettersom vår oppgave kun fokuserer på spillerrettighetene. Vi ser likevel for oss at rapporten kunne vært delt opp i en “Core” del og en “More” del. “Core” delen kunne i større grad inneholdt en oversiktlig oppsummering av faktorer som er sentrale for klubbens prestasjoner, og som kunne tenkes å ha størst relevans for brukerne av regnskapet. “More” delen kunne inneholdt ytterligere og mer omfattende informasjon rundt det som presenteres i den første delen. Den kunne også hatt med informasjon

som ikke anses som like relevant for et flertall av brukerne, men som likevel må være en del av rapporteringen.

Vårt fokus ligger på behandlingen av spillerrettigheter. Vi opplevde at informasjon rundt innregning, nedskrivningsvurderinger, spilleroverganger, individuelle balanseverdier av spillere osv var spredt rundt på flere forskjellige steder i årsrapportene klubbene leverte. Dette kunne vært fordelaktig å organisere slik at informasjonen kommer tydeligere frem, i stedet for å forsvinne i annen informasjon. Denne oppdelingen og struktureringen av informasjonen ville sannsynligvis vært fordelaktig for brukerne.

4.5.2 Bruken av finansielle nøkkeltall i vurderingen av klubber

“Regnskapsreglene har endret seg vesentlig de siste 50 år, men likevel bruker vi stort sett de samme nøkkeltallene i analysearbeid som vi alltid har gjort” (Kinserdal, 2019). Dette representerer en utfordring i alle typer bransjer, og Kinserdal legger spesielt vekt på at IFRS reglene i begrenset grad tillater inkludering av immaterielle eiendeler i balansen. En ytterligere utfordring er at en enkelt balansepost kan måles ved bruk av flere ulike metoder, som f.eks historisk-kost, markedsverdi og nåverdi. Dette byr på utfordringer ved bruk av nøkkeltall som påvirkes av disse verdiene, ettersom verdiene ikke alltid er reelle eller sammenlignbare.

Dette er også et sentralt problem i fotballklubber. Egenkapitalen påvirkes av de totale eiendelene som igjen påvirkes av verdien på spillerrettighetene. Verdien av spillerrettighetene vil påvirkes av hvilken strategi klubben har ved kjøp og salg. En klubb som velger å investere hyppig i spillere vil ha større spillerverdier i balansen. Isolert sett medfører dette høyere egenkapital enn i en klubb som velger å investere i eget akademi, fremfor å kjøpe spillerne for større summer. Dette fordi individuelle spillerkjøp oppfyller vilkårene for balanseføring, mens investering i akademi og egenutviklede spillere ikke oppfyller kravene. Isolert sett kan dette medføre at egenkapitalen i klubbene varierer i stor grad, selv om spillerne kan ha noenlunde lik markedsverdi.

Egenkapitalen blir dermed *“under IFRS reglene kun en differanse mellom tillatte balanseførte eiendeler og tillatte balanseførte forpliktelser...etter hva IFRS tillater”* (Kinserdal, 2019). Det er dermed betimelig å stille spørsmålet om finansielle nøkkeltall som i stor grad påvirkes av egenkapitalen er egnet til å vurdere en klubbs finansielle stilling, og om de er egnet til å sammenligne klubber.

NFF har som nevnt i det innledende rammeverket utarbeidet et finansielt oppfølgingssystem for at de skal kunne overvåke økonomistyringen i klubbene. På spørsmål om klubbene var fornøyde med dette svarte Rune Nordhaug at det naturligvis var forskjellige meninger, men at klubbene i all hovedsak var fornøyde. De syv punktene som vurderes er; total kapitalrentabilitet, resultat før skatt, bærekraftig resultat, personalkostnader, arbeidskapital i % av omsetning, likviditetsgrad 1 og egenkapitalandel. Se definisjoner for utdypende forklaring på de ulike forholdstallene.

Spesielt total kapitalrentabilitet og egenkapitalandel er nøkkeltall som i stor grad vil påvirkes av spillerrettighetene i balansen. I tillegg baserer flere av de utvalgte nøkkeltallene seg på driftsresultat inkludert gevinst/tap fra spillersalg. Dette beløpet er den totale salgssummen fratrukket balanseverdien til den enkelte spilleren, og vil følgelig i stor grad variere med hvilken verdi spillerne representerer i balansen.

Alt dette er faktorer som etter vår mening må tas med i vurderinger knyttet til om disse nøkkeltallene er egnet for å vurdere økonomistyringen i klubbene. Rune Nordhaug opplyste i intervju om at de i 2015 gjennomførte en endring i dette oppfølgingssystemet som innebar mindre vektlegging av egenkapitalen og sterkere vektlegging av resultat og likviditet. Dette ble begrunnet med at resultat- og likviditetsmål bidrar til å oppdage negative trender på et tidligere tidspunkt.

I hvilken grad investorer, UEFA eller andre interessenter benytter nøkkeltall for å vurdere klubbene, er usikkert. Enkelte klubber har derimot utvalgte nøkkeltall som en del av lånevilkårene hos kreditor. Dette kan eksemplifiseres gjennom Lyon som nylig fikk refinansiert all gjeld med følgende lånevilkår; *“Group: (i) a gearing ratio (net debt to equity) calculated every six months with a ceiling of 1.30, declining to 1 starting on 31 December 2020, (ii) a loan to value ratio (net debt divided by the sum of the market value of player registrations and the net book value of Groupama Stadium, the training centre and the OL Academy) calculated every six months with a ceiling of 40%, declining to 35% starting on 31 December 2020”* (Lyon årsregnskap 2017/2018 s. 68).

Utover bruken av egenkapital påvirkede nøkkeltall er det også interessant at markedsverdien på spillerrettighetene er et element i de nevnte lånevilkårene. Som vi har påpekt flere ganger er det per i dag ikke noe felles system for beregning av markedsverdier på spillerrettigheter,

men det er tydelig at kreditorene ut fra dette eksemplet er fullt klar over de skjulte verdiene som finnes i balansen.

4.6 Avslutning

I denne delen av oppgaven har vi forsøkt å trekke frem de momentene vi mener er problematiske ved dagens behandling av spillerrettigheter, og som utfordrer regnskapets underliggende målsetning. I forlengelsen av utfordringene som nevnes over har vi avslutningsvis satt fingeren på utformingen av den finansielle rapporteringen, og tilhørende bruk av nøkkeltall. Her er hensikten å trekke frem manglende grad av innovasjon ved den finansielle rapporteringen til bransjer som skiller seg fra de tradisjonelle. Vi har også redegjort for utfordringer ved bruk av de tradisjonelle nøkkeltallene for å vurdere en fotballklubbs finansielle stilling. I det påfølgende kapitlet vil vi undersøke presentasjonen av klubbens finansielle rapportering gjennom et dokumentstudie.

Kapittel 5 - Klubbenes presentasjon av spillerrettigheter

I dette kapitlet vil vi analysere årsrapportene for 2017/2018 sesongen til fem utvalgte klubber på toppnivå i Europa. Først vil vi undersøke hva klubbene i utvalget gir av informasjon om spillerrettigheter i årsrapporten, og om det er stor variasjon i omfanget av informasjon i årsrapportene mellom de ulike klubbene. Deretter vil vi undersøke hvilke krav som stilles til opplysninger etter IAS 38, og i hvilken grad klubbene etterlever disse kravene. Vi vil også påpeke områder der klubbene gir opplysninger utover kravene i standarden som vi mener kan bidra til økt brukernytte. Funnene vil bli sammenlignet klubbene imellom for å besvare forskningsspørsmål 2;” *Hvilke opplysninger gis om spillerrettigheter i klubbenes finansielle rapportering, og i hvilken grad etterlever de gjeldende standard?*”

Innledningsvis har vi valgt å gi en kort oppsummering av alle klubbene sine årsrapporter, der vi trekker frem forhold som er relevante for oppgaven. Deretter vil vi sammenligne informasjonen som gis omkring noen utvalgte temaer som vi anser som interessante. Grunnlaget for dokumentstudiet bygger på 15 ja/nei spørsmål som er sammenfattet i vedlegg 2.

5.1 Beskrivelse av de ulike klubbene i utvalget

Utvalget består av fem klubber fra fem ulike europeiske ligaer, og som alle er børsnoterte. Grunnen til at utvalget kun består av børsnoterte klubber er at de plikter å rapportere etter de samme IFRS kravene, som muliggjør sammenligning. Ved valg av klubber var en naturlig begrensning at vi ikke så på klubber som leverte rapporter på andre språk enn engelsk, noe som gjorde at enkelte klubber og ligaer ble utelukket. Dette betyr at utvalget ikke blir så representativt som det kunne vært dersom vi hadde et bredere utvalg. Funnene i undersøkelsen vil dermed ikke kunne generaliseres for hele toppfotballen.

I fotballbransjen opererer man med rapporteringsperiode som strekker seg fra juni til juni, noe som innebærer at regnskapene viser balanseverdi 30.06.2018 for de utvalgte klubbene. Vi vil i denne delen analysere den finansielle informasjonen til følgende klubber:

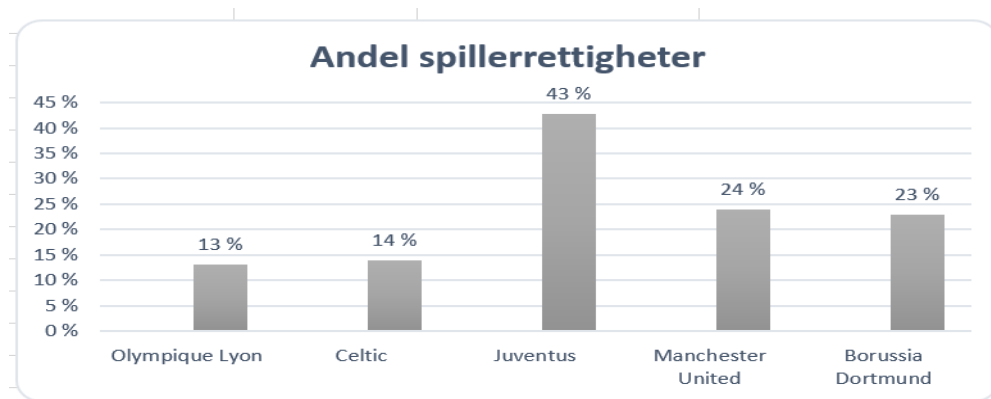
- Olympique Lyonnais
- Celtic FC
- Juventus

- Manchester United
- Borussia Dortmund

Klubbene er børsnoterte og må dermed rapportere etter IFRS. Likevel er det ulikheter i omfanget av informasjonen som presenteres i årsrapportene. Disse forskjellene vil vi redegjøre for i det følgende.

Andelen av balanseførte spillerrettigheter i forhold til total kapital varierer i stor grad mellom de ulike klubbene, men alle har en andel på over 10 %. Variasjonen kan skyldes en rekke forhold som f.eks; overgangsstrategi, praksis for behandling av spillerrettigheter, om man eier eget stadion og omfanget av andre eiendeler.

Tabell 3 Andel spillerrettigheter²⁵

Tabell 3 er utarbeidet med utgangspunkt i klubbenes balanseverdier i 2017-2018 årsrapportene. Hensikten med denne tabellen er å vise at andelen spillerverdier i balansen varierer stort fra klubb til klubb. Tabellen viser at høyeste andel er 43 % hos Juventus ned til laveste 13 % Olympique Lyon. Det må påpekes at lav total kapital isolert sett vil gi høyere andel spillerrettigheter.

5.1.1 Olympique Lyonnais

Olympique Lyonnais presenterer en årsrapport på 225 sider. Her gjennomgås årets viktigste hendelser, risikoeksponering, resultat og balanseregnskap med mer. Det første vi la merke til når vi gikk igjennom deres rapport var at det vektlegges at spillerstallen inneholder en potensiell kapitalgevinst. Dette skyldes at bokførte verdier er lavere enn markedsverdien på

²⁵ Tabell 3 er utarbeidet basert på klubbenes finansielle rapportering fra 2017/2018

spillerne, som er beregnet med utgangspunkt i Transfermarkt og CIES. Transfermarkt og CIES er uavhengige databaser som spesialiserer seg på å beregne markedsverdi på fotballspillere. Transfermarkt trekkes frem og presenteres ytterligere i kapittel 6. Følgende er utdrag fra Lyonnsais sin årsrapport for 2017/2018 som trekker frem merverdiene i balansen.

“At the same time, potential capital gains on player assets remained very high, at nearly €300 million as of 30 June 2018. The market value of the men’s professional team was estimated at €378.3 million (OL’s estimate based on Transfermarkt and CIES as of 30 June 2018) vs €208.5 million a year earlier”.

Klubben oppgir videre at anskaffelseskost for spillerrettigheter inkluderer overgangssum med tillegg for direkte henførbare utgifter. Spillerrettighetene blir presentert som en samlepost i notene og gir en oversikt over verdien forrige periode og denne perioden, samt avskrivninger av balanseført verdi vist i tabell 4. Dette sammenfaller med minstekravene som stilles etter IFRS, som er redegjort for i kapittel 2.3.3.

Tabell 4 Endringer i spillerrettigheter²⁶

Movements during the financial year were as follows:

(in € 000)	30/06/17	Increases	Decreases	30/06/18
Player registrations	64,968	74,199	-27,220	111,947
Player registrations in effect		550		550
Amort. of player registrations ⁽¹⁾	-17,961	12,421	-25,161	-30,701
Impairment of player registrations ⁽²⁾	0			0
Player registrations	47,007	87,170	-52,381	81,796

(1) The useful life of the contracts as of 30 June 2018 was not changed subsequent to the analysis.

(2) The impairment tests on player registrations did not reveal a loss in value either as of 30 June 2018 or as of 30 June 2017.

Klubben gir også informasjon om salg av spillerrettigheter i løpet av perioden. Dette er ikke noe som kreves etter standard, men noe klubben selv velger å opplyse om. Tabell 5 viser omsetningen fra hvert enkelt spillersalg i perioden 30.06.17 til 30.06.18.

²⁶ Hentet fra Lyonnsais årsrapport 2017/2018

Tabell 5 Omsetning fra spillersalg²⁷

(in € 000)	30/06/18	30/06/17
Emanuel Mammana	14,220	
Sergi Darder	8,162	
Jean-Philippe Mateta	7,200	
Alexandre Lacazette	50,100	
Maciej Rybus	1,630	
Alan Dzabana	700	
Willem Geubbels	20,000	
Nicolas Nkoulou	4,000	
Romain Del Castillo	2,000	
Mouctar Diakhaby	14,400	
Aldo Kalulu	2,085	
Corentin Tolisso	1,995	
Ishak Belfodil ²⁸	-1,800	
Other	589	147
Lindsay Rose		1,500
Mathieu Valbuena		1,500
Corentin Tolisso		41,396
Maxime Gonalons		5,000
Anthony Martial		2,146
Proceeds from the sale of player registrations	125,281	51,689

Tabell 6 Balanseverdi av solgte spillere²⁸

Residual value of player registrations

(in € 000)	30/06/18	30/06/17
Decreases in player registration assets	-14,635	-3,269
Player registrations held for sale	0	0
Residual value of player registrations	-14,635	-3,269

Tabell 6 viser de reduserte balanseverdiene av spillerrettighetene som ble solgt. Som tabell 5 og 6 viser er balanseverdiene knyttet til de solgte spillerne liten i forhold til omsetning fra spillersalgene, noe som medfører en stor regnskapsmessig gevinst. Dette ser man ved overgangen til Alexandre Lacazette hvor hele overgangssummen på € 50 millioner representerer gevinsten, ettersom han kommer fra klubbens akademi og dermed ikke hadde noen verdi i balansen før salget.

Klubben oppgir at den totale balanseførte verdien av spillerrettighetene er € 81,8 millioner. De gir riktignok ikke opplysninger om enkeltspillere sin gjenværende balanseverdi. Det som gis er en oppdeling av verdiene basert på når kontraktene utgår. Selv om verdien av spillerne ikke blir presentert individuelt gis det likevel en fullstendig oversikt over spillerstallen med tillegg

²⁷ Hentet fra Lyonns årsrapport 2017/2018

²⁸ Hentet fra Lyonns årsrapport 2017/2018

av kontraktslengde, tilhørighet til landslag og om spilleren er hentet fra eget akademi. Dette vises i tabell 7.

Tabell 7 Oversikt over spillerstall²⁹

Surname	First name	Age as of 30/06/18	National team	Trained at OL	End of contract
Aouar	Housseem	20	France U21	OL	2023
Braut-Guillard	Zachary	19	Canada U20	OL	2021
Cornet	Maxwel	21	Ivory Coast		2021
Da Silva	Rafael	27	Brazil		2019
Dembele	Moussa	22	France U21		2023
Denayer	Jason	23	Belgium		2022
Depay	Memphis	24	Netherlands		2021

For vurdering av verdifall opplyser klubben at man vurderer nedskrivninger der balanseført verdi er lavere enn gjenvinnbart beløp. Denne vurderingen gjøres både for førstelaget samlet og på individuelt nivå. For førstelaget benytter man inngående kontantstrømmer for å beregne en bruksverdi, mens for den individuelle spiller foretar ledelsen en vurdering opp mot ulike scenarioer som kan føre til nedskrivninger. Disse ulike scenarioene blir ikke beskrevet nærmere. Det opplyses at ledelsen ikke har funnet grunnlag for nedskrivninger av verdier på spillerrettigheter i 2017/2018.

Lyon gir en oversikt over hvilke spillere i dagens tropp som kommer fra eget akademi, samtidig som de også beskriver akademiets arbeid og poengterer viktigheten av spillerutvikling. Videre poengterer de at akademiet har hatt stor suksess med tanke på inntektene klubben har oppnådd gjennom salg av spillere, som f.eks Alexandre Lacazette. Dette indikerer at Lyon ser på akademiet som en viktig verdidriver for klubben, og det er gjennomført betraktelige investeringer i akademiet. Viktigheten av akademiet for klubben underbygges av at hele 38 % av den totale omsetningen stammer fra spillersalg i 2017/2018.

Tabell 3 i innledningen viser også at Lyons andel spillerrettigheter i forhold til total kapital er lav (13 %) sammenlignet med andre klubber i utvalget. Dette kan henge sammen med Lyons strategi som går ut på å selge talentfulle spillere som er utviklet gjennom eget akademi, ettersom disse spillerne ikke oppfyller vilkårene til balanseføring.

²⁹ Hentet fra Lyonais årsrapport 2017/2018

5.1.2 Celtic

Celtic presenterer en årsrapport på 69 sider. Innledningsvis har de en oppsummerende strategisk rapport hvor de kartlegger sentrale forhold som strategi- og businessmodell, akademi, kommersielle aktiviteter, billettsalg, risikoforhold, samt sentrale drivere for inntekter og kostnader.

Spillerrettighetene blir ikke presentert separat i balanseoppstillingen, men klubben gir en oversikt over totale immaterielle eiendeler. Dette gjelder også for notene der immaterielle eiendeler blir vist som en samlepost. Det blir ikke spesifisert hvor stor del som utgjøres av spillerrettigheter.

Fra tabell 8 ser vi at spillerrettighetene total utgjør omtrent £18 mill som er ca. 90 % av totale immaterielle eiendeler. Denne oversikten inkluderer bare kontrakter med en verdi over £ 1 mill. De siste 10 % kan være spillerkontrakter med en verdi under £1 mill eller andre immaterielle eiendeler. Vi ser det derimot som rimelig å anta at de immaterielle eiendelene består utelukkende av spillerrettigheter.

UEFA sitt rammeverk stiller ytterligere krav som innebærer spesifisering av spillerrettigheter i balansen (UEFA, 2015). Klubbene plikter å levere separate regnskap til det nasjonale forbundet i tillegg til finansregnskapet. Finansregnskapet som vi har tilgang til er ikke regulert av UEFA sitt rammeverk.

Tabell 8 Oppdeling spillerrettigheter³⁰

	2018 No.	2018 £000	2017 No.	2017 £000
The number of players with a book value in excess of £1m by contract expiry date is as follows:				
Contract expiry within 1 year	2	2,725	-	-
Contract expiry within 2 years	2	4,478	3	6,691
Contract expiry within 3 years	2	9,762	-	-
Contract expiry within 4 years	1	1,015	1	2,460
	7	17,980	4	9,151

Netto gevinst på spillersalg presenteres i en egen oversikt, og klubben opplyser også at størsteparten av disse inntektene stammer fra to spillersalg. Celtic velger å presentere netto

³⁰ Hentet fra Celtic FC årsrapport 2017/2018

resultateffekt for spillerrettighetene, som vist i tabell 9. De andre klubbene derimot velger å presentere omsetningen eller gevinsten fra spillersalgene separat.

Tabell 9 Netto overskudd spillerrettigheter³¹

NET PLAYER TRADING

	2018 £m	2017 £m
Amortisation of player registrations	(8.8)	(7.5)
Gain on sale of player registrations	16.5	2.3
Net Player Trading	7.7	(5.2)

Ved nedskrivning gjør klubben en individuell vurdering på hver enkelt spiller. Videre presenterer klubben i tabell 10 en rekke indikatorer som er med på å avgjøre om ledelsen anser verdien i balansen som lavere enn gjenvinnbart beløp, og dermed om det er grunnlag for nedskrivning.

Tabell 10 Nedskrivningsstrategi³²

<p>(d) Impairment policy The Group and Company assesses intangible assets for indicators of impairment at each balance sheet date by assessing each individual player's carrying value in respect of their contribution to the cash generating business activities.</p> <p>In determining, whether an intangible asset is impaired account is taken of the following:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) management's intentions in terms of each specific player being part of the plans for the coming football season; (ii) the evidence of this intention such as the level of a player's participation in the previous football season and involvement in playing and training squads; (iii) the level of interest from other clubs in paying a transfer fee for the player; (iv) market knowledge of transfer appetite, activity and budgets in the industry through discussion with agents and other clubs; (v) the financial state of the football industry; (vi) the level of appetite from clubs for football personnel from Scotland; (vii) levels of 'cover' for each playing position; (viii) the football personnel's own career plans and personal intentions for the future; and (ix) post balance sheet transactions relevant to the football personnel in question e.g. contract termination, subsequent transfer of the player for a sum lower than the amortised value. <p>An impairment loss is recognised where the asset's carrying value is deemed to be irrecoverable. The carrying value is then written off to the Consolidated Statement of Comprehensive Income as an impairment loss. To the extent a previous impairment loss has been charged, and the basis of assessment is changed, the impairment charge is reversed in the current period.</p>
--

Helt innledningsvis i årsrapporten presenterer Celtic en strategisk rapport med en oversikt over spillere som er kjøpt og solgt i perioden. Dette kunne alternativt vært plassert i sammenheng med notene om spillerrettigheter for å øke oversiktligheten. Det gis derimot ikke ytterligere informasjon om størrelsen på overgangssummene.

³¹ Hentet fra Celtic FC årsrapport 2017/2018

³² Hentet fra Celtic FC årsrapport 2017/2018

Klubben er stolt av sitt akademi og oppgir at de har som målsetning å produsere spillere av Champions League kvalitet. Klubben presenterer hvilke spillere i dagens stall som har en fortid fra akademiet, og setter fokus på hvilken effekt slike spillere har på klubben. Ser vi dette i sammenheng med oversikten i tabell 3, kan det være med å forklare den relativt lave andelen spillerrettigheter i balansen.

5.1.3 Juventus

Juventus sin årsrapport er på 100 sider, og er med dette den klubben i utvalget med færrest sider i årsrapporten etter Celtic. Likevel er de den klubben som gir mest detaljert informasjon om spillerne. De begynner med å redegjøre for hvem klubben er, og hva de har oppnådd gjennom historien før de klargjør hvilke risikoer klubben står overfor utenfor banen.

Videre redegjør de for kontraktsforlengelse av spillerne og hvilken effekt dette har på avskrivninger for inneværende år. Dette er ikke nødvendig sett i lys av IFRS kravene, men er noe klubben selv velger å opplyse om.

Ved førstegangsinnregning blir det opplyst om at agentkostnader inngår i balansesum, men «sign on fee» nevnes ikke spesifikt. De presenterer også agentkostnaden tilknyttet hver overgang i separat oppstilling. Videre gis det i notene en detaljert oversikt over alle balanseførte spillerrettigheter og gjenværende kontraktslengde, samt opprinnelig balanseverdi, som vist i tabell 11. Dette er tilleggsinformasjon utover hva IAS 38 krever.

Tabell 11 Oversikt spillerstall³³

Player name	Historical cost at 30/06/18	Accumulated amortisation and depreciation at 30/06/18	Remaining book value at 30/06/18	Contract term *	End of contract
Asamoah Kwadwo	17,136	17,136	-	5 years	30-06-18
Barzagli Andrea	711	711	-	1 year	30-06-19
Bentancur Colman Rodrigo	12,012	2,402	9,610	5 years	30-06-22
Federico Bernardeschi	39,411	7,882	31,529	5 years	30-06-22
Buffon Gianluigi	52,884	52,884	-	2 years	30-06-18

³³ Hentet fra Juventus årsrapport 2017/2018

I tillegg til å redegjøre for balanseverdien for alle spillere gir klubben detaljert informasjon om alle de kjøpte spillerne, der det opplyses om selgende klubb, overgangssum og kontraktslengde. Dette vises i tabell 12.

Tabell 12 Anskaffede spillere i perioden³⁴

Player	Counterparty clubs	Price	IFRS value of rights (including expenses and bonuses)	Years of contract
Definitive acquisitions				
Federico Bernardeschi	ACF Fiorentina	40,000 (a)	39,411	5
Douglas Costa De Souza	F.C. Bayern Munchen	40,000 (b)	44,616	4
Mattia De Sciglio	AC Milan	12,000 (c)	12,141	5
Dario Del Fabro	Cagliari Calcio	4,500	4,402	5
Alessandro Di Pardo	Spal 2013	2,100 (d)	2,033	5
Blaise Matuidi	Paris Saint Germain	22,500 (e)	22,926	3
Leonardo Mancuso	Delfino Pescara 1936	2,000	1,957	4
Wojciech Szczesny	The Arsenal Football Club	12,000 (f)	14,056	4
Other investments/increases (g)			16,364	
Total investments			157,906	

Ved nedskrivningsvurderinger gir klubben begrenset informasjon. De redegjør for enkelte faktorer som kan medføre nedskrivning, men ikke hvilken vurderingsenhet de benytter. Indikatorer for nedskrivning nevnes, men det kan ikke tolkes som en uttømmende liste. Følgende er utdrag fra Juventus sin årsrapport for 2017/2018; *“In the presence of indicators of impairment of the value of players' registration rights (for example, particularly bad injuries, significant capital losses resulting from disposals made at the end of the reporting period, as well as market and contractual conditions which actually prevent the disposals of players no longer compatible with the technical programme), the remaining book value is written down as an impairment loss”*.

Klubben viser også hvordan gevinsten fra spillersalgene er fordelt, ved å presentere overgangssum og gjenværende balanseverdi for hver enkelt spiller. De er den eneste klubben i utvalget som presenterer dette i en samlet oversikt, som vist i tabell 13.

³⁴ Hentet fra Juventus årsrapport 2017/2018

Tabell 13 Avgang spillerrettigheter³⁵

Player	Counterparty clubs	Price	Price present value	Net book value	Solidarity subsidy	Capital gains (capital losses)	
Definitive disposals							
Bonucci Leonardo	AC Milan	42,000	40,744	2,496	-	38,248	
Bunino Cristian	Delfino Pescara 1936	1,650	1,615	647	-	968	
Fabrizio Caligara	Cagliari Calcio	2,000	1,935	-	-	1,935	
Francesco Cassata	US Sassuolo Calcio	7,000	6,704	400	-	6,304	
Donis Anastasios	VFB Stuttgart 1893	4,000	3,913	58	95	3,760	
Simone Ganz	Delfino Pescara 1936	1,500	1,455	150	-	1,305	
Elimane Franck Kanoute	Delfino Pescara 1936	2,200	2,167	-	-	2,167	
Leali Nicola	AC Perugia Calcio	2,500	2,407	1,260	-	1,147	
Mario Renè Junior Lemina	Southampton FC	17,000 (a)	16,711	7,636	332	8,743	
Lirola Kosok Pol Mikel	U.S. Sassuolo Calcio	7,000	6,768	270	-	6,498	
Mattiello Federico	Atalanta BC	5,000 (b)	4,895	780	-	4,115	
Murara Neto Norberto	Valencia Club de Futbol	6,000 (c)	5,726	970	286	4,470	
Tomas Eduardo Rincon Hernandez	Torino F.C.	6,000	5,777	5,777 (d)	-	-	
Romagna Filippo	Cagliari Calcio	7,600	7,378	16	-	7,362	
Alessandro Tripaldelli	U.S. Sassuolo Calcio	1,500	1,451	2	-	1,449	
Vitale Mattia	Spal 2013	2,000 (e)	1,933	1	-	1,932	
Other disinvestments				4,056	621	17	3,418
Total disinvestments (net)			115,635	21,084	730	93,821	

Ungdomslaget nevnes kort, men det gis ikke noen nærmere beskrivelse av arbeidet som gjøres her. Samtidig gis det heller ingen oversikt over talentfulle spillere som har kommet opp til førstelaget. Dersom man ser dette i sammenheng med andelen spillerrettigheter i % av total kapital, som vist i tabell 3, er det rimelig å anta at Juventus i større grad enn de andre klubbene i utvalget satser på oppkjøp av talentfulle spillere fremfor å utvikle dem selv.

5.1.4 Manchester United

Manchester United sin årsrapport er på 165 sider. I denne beskrives blant annet fotballmarkedet, risikofaktorer og vesentlige hendelser knyttet til klubben. Det legges særlig vekt på klubbens betydelige antall følgere, og betydningen dette har for den kommersielle driften. Det legges også vekt på hvilke verdidrivere som er sentrale for å opprettholde og øke omsetningen. Her trekkes prestasjonene og populariteten til førstelaget frem blant de mest sentrale faktorene.

Som tabell 14 viser presenterer klubben en oversikt over spillerstallen med nasjonalitet og alder, men det gis ikke opplysninger om kontraktslengde eller balanseverdi for den enkelte spiller. Spillerrettigheter blir innregnet til anskaffelseskost hvor agentkostnader inngår i verdien, men klubben opplyser at «sign on fee» ikke er en del av anskaffelseskost. De redegjør helt spesifikt for behandlingen av «sign on fee», som betales til spillere over kontraktslengden og behandles som forskuddsbetalte kostnader. Klubben er den eneste av de undersøkte klubbene som oppgir dette separat.

³⁵ Hentet fra Juventus årsrapport 2017/2018

Tabell 14 Oversikt spillerstall³⁶

Player	Position	Nationality	Age	Apps ⁽²⁾	Caps ⁽³⁾
David de Gea	Goalkeeper	Spanish	27	319	33
Lee Grant	Goalkeeper	English	35	0	0
Joel Castro Pereira ⁽⁴⁾	Goalkeeper	Portuguese	22	3	0
Sergio Romero	Goalkeeper	Argentinian	31	38	94
Eric Bailly	Defender	Ivorian	24	59	30
Diogo Dalot	Defender	Portuguese	19	0	0
Matteo Darmian	Defender	Italian	28	86	36
Timothy Fosu-Mensah ⁽⁴⁾	Defender	Dutch	20	21	3

Tabell 15 Immaterielle eiendeler³⁷

	Goodwill £'000	Registrations £'000	Other £'000	Total £'000
At 1 July 2016				
Cost	421,453	511,893	2,766	936,112
Accumulated amortization	-	(270,169)	(309)	(270,478)
Net book amount	421,453	241,724	2,457	665,634
Year ended 30 June 2017				
Opening net book amount	421,453	241,724	2,457	665,634
Additions	-	205,091	3,853	208,944
Disposals	-	(37,353)	-	(37,353)
Amortization charge	-	(123,695)	(739)	(124,434)
Reversal of impairment (note 6)	-	4,753	-	4,753
Closing book amount	421,453	290,520	5,571	717,544
At 30 June 2017				
Cost	421,453	645,433	6,619	1,073,505
Accumulated amortization	-	(354,913)	(1,048)	(355,961)
Net book amount	421,453	290,520	5,571	717,544
Year ended 30 June 2018				
Opening net book amount	421,453	290,520	5,571	717,544
Additions	-	243,182	4,495	247,677
Disposals	-	(27,201)	-	(27,201)
Amortization charge	-	(136,993)	(1,387)	(138,380)
Closing book amount	421,453	369,508	8,679	799,640
At 30 June 2018				
Cost	421,453	785,594	10,379	1,217,426
Accumulated amortization	-	(416,086)	(1,700)	(417,786)
Net book amount	421,453	369,508	8,679	799,640

Klubbens presentasjon av immaterielle verdier i tabell 15 sammenfaller med minstekravene som stilles etter IFRS, som er redegjort for i kapittel 2.3.3. Spillerrettighetene blir presentert som en samlepост i notene, og gir en oversikt over verdien forrige periode og denne perioden, samt av- og nedskrivninger av balanseført verdi.

Manchester United oppgir hvilke spillere som er solgt av klubben og hvilke som er kjøpt i perioden, men oppgir ikke overgangssummen for den individuelle spiller. Informasjonen

³⁶ Hentet fra Manchester United årsrapport 2017/2018

³⁷ Hentet fra Manchester United årsrapport 2017/2018

presenteres under det som heter cap expenditure og ikke i sammenheng med notene om spillerrettigheter. Dette er noe uoversiktlig og medfører at denne informasjonen lett kan forsvinne i mengden.

Klubben er kjent for sitt akademi og arbeid med yngre spillere. Akademiet nevnes kort i årsrapporten og det fokuseres på at klubben har hatt en egenutviklet spiller med på banen eller benken de siste 80 årene. Likevel gis det ingen informasjon om hvilke spillere i dagens stall som kommer fra akademiet, eller hvilke akademispillere som er solgt videre.

Det oppgis spesifikt at vurderingsenheten ved nedskrivningsvurderinger er hele klubben, altså ikke på individuelt nivå. Bakgrunnen for dette er at klubben mener det ikke er mulig å identifisere inngående kontantstrømmer på et lavere nivå. Enkeltspillere kan derimot tas ut av vurderingsenheten dersom det er helt klare indikatorer på at den enkelte spiller har mistet sin verdi.

5.1.5 Borussia Dortmund

Borussia Dortmund sin årsrapport består av 202 sider. De innleder med en oversikt over sentrale finansielle nøkkeltall etterfulgt av en oversikt over klubbens tilstand. Finansielle indikatorer som klubben nevner innledningsvis er blant annet EBIT, EBITDA og earnings per share. I tillegg til disse finansielle prestasjonsmålene legger klubben også vekt på ikke-finansielle prestasjonsmål, og trekker frem merkevare, kommersiell suksess og popularitet som sentrale faktorer for klubbens totale prestasjoner.

For sjette året på rad har Braunschweig Technical University sine årlige undersøkelser vist at Dortmund er tysk fotballs mest populære merkevare. Rekkevidden av merkevaren kan videre måles ved blant annet å undersøke relasjoner på sosiale medier, billettinntekter og seertall på kampene.

Klubben gir en presentasjon av de samlede spillerrettighetene på lik linje som de andre klubbene, som vist i tabell 16. Videre gir de ingen oversikt over klubbens spillerstall eller spillere som har kommet fra eget akademi. Totalt gis det minimal informasjon om spillerrettigheter, men likevel oppfylles minimumskravene etter standarden.

Tabell 16 Immaterielle eiendeler³⁸

EUR '000	Player registrations	Industrial property rights and similar rights	Total
Cost			
As at 30 June 2016	146,766	2,185	148,951
Additions	143,737	326	144,063
Disposals	57,715	37	57,752
As at 30 June 2017	232,788	2,474	235,262
Additions	122,090	346	122,436
Disposals	82,288	0	82,288
Reclassification to assets held for sale	87,285	0	87,285
As at 30 June 2018	185,305	2,820	188,125
Depreciation, amortisation and write-downs			
As at 30 June 2016	82,243	1,430	83,673
Additions	51,710	229	51,939
Disposals	41,843	28	41,871
As at 30 June 2017	92,110	1,631	93,741
Additions	79,112	288	79,400
Disposals	38,487	0	38,487
Reclassification to assets held for sale	56,213	0	56,213
As at 30 June 2018	76,522	1,919	78,441
Carrying amounts			
As at 30 June 2016	64,523	755	65,278
As at 30 June 2017	140,678	843	141,521
As at 30 June 2018	108,783	901	109,684

I tabell 16 gis det en oversikt over spillere som er blitt kjøpt og solgt, samt låneoverganger både til og fra klubben. Det gis likevel ingen separat oversikt over overgangssum for de permanente overgangene. Derimot oppgis den totale omsetningen som i 2017/2018 beløp seg til ca. 222 millioner euro. De nevner ikke spesifikt hva gevinsten er på denne omsetningen, men de oppgir at driftskostnaden tilknyttet spilleroverganger er ca. 108 millioner euro. De oppgir at denne summen i all hovedsak stammer fra reduksjon av gjenværende balanseverdi for de solgte spillerne, men også andre overgangsrelaterte kostnader. De oppgir ikke spesifikt balanseverdiene av de solgte spillerne. Vi velger likevel å anta at majoriteten av disse kostnadene skyldes restverdien av spillerne, og at gevinsten ved spillersalg utgjør 114 millioner euro.

Klubben opplyser videre at det nedskrives der balanseverdien er lavere enn gjenvinnbart beløp, men det gis ikke opplysninger om hvilke indikatorer som benyttes for nedskrivninger. Dette fremgår av følgende utdrag fra Dortmund sitt årsregnskap for 2017/2018; *“The useful lives of intangible assets and items of property, plant and equipment are all finite. If there are specific*

³⁸ Hentet fra Borussia Dortmund årsrapport 2017/2018

indications of possible impairment, individual assets are tested for impairment. An impairment loss is recognised for the amount by which the carrying amount exceeds the recoverable amount. The recoverable amount is the higher of net realisable value and value in use. If the reason for an impairment write-down recognised in prior years no longer exists, the impairment loss is reversed until the carrying amount of the asset, net of depreciation and amortisation, equals the amount that would have been determined if an impairment loss had not been recognised”.

5.2 Sammenligning av de ulike klubbene

I vårt utvalg på fem europeiske toppklubber var alle børsnoterte og følgelig avhengige av å oppfylle IFRS sine rapporteringsregler. I tillegg følger det av UEFA sitt rammeverk at alle klubber plikter å levere inn finansiell rapportering til lisensgiver. Lisensgiver er medlemsforeningene i UEFA (NFF i Norge og FA i England til eksempel). I tillegg til disse kravene plikter samtidig også børsnoterte foretak å levere offentlige regnskap som er bundet av en rekke krav. Vi skal naturligvis ikke gå inn på alle disse kravene, men vi kommer til å redegjøre for enkelte krav som er sentrale for vår oppgave.

I de følgende delkapitlene vil vi trekke frem utvalgte momenter og sammenligne hvordan de ulike klubbene redegjør for disse momentene. Utgangspunktet for undersøkelsen er vedlegg 2.

5.2.1 Fremstilling av spillerrettighetene

3 av 5 klubber ga en oversikt over alle spillerne på førstelaget. Det var derimot kun Juventus som opplyste om individuelle balanseverdier, i tillegg til gjenværende kontraktslengde og historisk kost. De to siste klubbene, Celtic og Dortmund, hadde ingen separat oversikt over spillerstallen eller kontraktslengdene for den enkelte spiller. Selv om dette ikke er et krav for immaterielle eiendeler etter IAS 38 kan det sies å være nyttig informasjon for en ekstern bruker av regnskapet, da det er enklere å identifisere eventuelle skjulte verdier. I tillegg er det slik at balanseverdien for de enkelte spillere påvirker omsetningen³⁹ og avskrivningene⁴⁰. Det vil dermed ikke være balanseverdien alene som har relevans for brukerne, men heller betydningen dette har på omsetningen og kostnadene.

---

³⁹ Ettersom det ofte er gevinsten ved salgene som inkluderes

⁴⁰ Ettersom balanseverdiene danner grunnlaget for avskrivningene

Slik Juventus presenterte spillerrettighetene er det lettere å få en oversikt over hva som inngår i anskaffelseskost. Det fremkom at Celtic ikke skilte ut spillerrettighetene blant de immaterielle balanseverdiene, noe som gjør at det blir vanskeligere å tolke hva som faktisk inngår i balanseposten. IAS 38.118 tydeliggjør at det skal deles opp i ulike klasser av immaterielle eiendeler, selv om de kan slås sammen der det gir mer relevant informasjon for brukerne. Det fremgikk av regnskapet at spillerverdier utgjorde majoriteten av hele posten, og at det derfor ikke er relevant å splitte opp posten ytterligere.

Det stilles krav i IAS 38.118 om at alle rapporteringspliktige må gi en individuell oversikt over balansesummer inngående og utgående, samt oversikt over tilgang, avgang, avskrivning og nedskrivning for hver gruppe av immaterielle eiendeler. Minimumskravene er oppfylt av alle klubbene i utvalget.

Alle klubbene har presentert en oversikt over kjøpte og solgte spillere i den aktuelle perioden. Klubbene skiller seg derimot ut på hvordan dette er presentert. Juventus og Lyon hadde oversiktlige tabeller som gjorde det var enkelt å finne frem. Celtic og Manchester United derimot ga ikke denne informasjonen separat og vi måtte lete andre steder i årsrapporten for å finne det. Det var bare Juventus og Lyon som oppga de individuelle overgangssummene for hver enkelt spiller. De andre klubbene oppga bare totalsummen fra spillerinvesteringer og omsetning fra spillersalg.

Presentasjon av overgangssummer er et tillegg utenfor hva som kreves av informasjon etter IAS 38.118. Her krever standard bare oversikt over total tilgang og avgang for gruppen av immaterielle eiendeler samlet. Det kan argumenteres for at man kan finne disse summene diverse steder i sosiale medier, men det er likevel slik at forskjellige aktører rapporterer ulike summer. Dersom klubbene selv rapporterer overgangssummene i årsrapporten fjernes all tvil rundt hva klubben faktisk betalte for spillerne. Det kan være av nytte for enkelte interessenter å få innsikt i hvordan de økonomiske midlene forvaltes.

Lyon skilte seg ut fra de andre klubbene ved at de opplyste om at markedsverdien på spillerstallen er betydelig høyere enn den bokførte verdien. Dette er også et tillegg utover de kravene som følger av IAS 38, men kan være av verdi for en bruker av regnskapet selv om disse verdiene er subjektive estimater. Slik informasjon kan bidra til å synliggjøre hvor verdifull spillerstallen er.

Fotball er en særegen bransje og spillerne er de mest sentrale eiendelene. Dette taler for at en mer detaljert presentasjon av spillerrettighetene er av interesse for eksterne brukere. Juventus sin detaljgrad i årsrapporten kan anses som vel omfattende, men de har sammen med Lyon mest informative årsrapporter. Disse klubbene gir størst omfang av informasjon i tillegg til at de organiserer det på en oversiktlig og ryddig måte.

5.2.2 Nedskrivningsvurderinger

I vurderingene knyttet til nedskrivninger har 3 av 5 klubber spesifikt nevnt indikatorer som de benyttet ved test for verdifall, mens Borussia Dortmund og Manchester United kun opplyste at det ble foretatt tester for verdifall. Juventus og Celtic er de eneste klubbene som har gjennomført nedskrivninger i perioden 2017/2018, selv om disse var minimale i forhold til den totale balanseførte verdien.

Vurderingsenheten som ble benyttet ved test for verdifall var også ulik klubbene imellom, som nevnt benyttet Manchester United hele klubben som enhet. Celtic og Dortmund benyttet den enkelte spiller som vurderingsenheter, slik man også gjør i Norge. Lyon hadde både førstelaget samlet og individuelle spillere som vurderingsenheter. Juventus sin årsrapport gav ikke noe entydig svar på om vurderingsenheten var på individuelt nivå eller høyere opp. Der klubbene benyttet en høyere enhet enn enkeltspiller er det likevel slik at spillere kan flyttes ut av vurderingsenheten der det er åpenbart verdifall som følge av alvorlig skade som eksempel. Vi redegjorde i kapittel 2 for fastsettelse av vurderingsenhet, etter NRS (F) Verdifall på anleggsmidler som samsvarer med reglene etter IAS 36 Verdifall på eiendeler.

IAS 36.126 og 130 krever at foretak skal opplyse om omfanget av nedskrivninger, samt de hendelser og omstendigheter som førte til nedskrivningen. Det kreves videre at det opplyses om det er benyttet netto salgsverdi eller bruksverdi ved fastsettelse av gjenvinnbart beløp. Dette er kun aktuelle for Juventus og Celtic som har foretatt nedskrivninger i perioden. Kravene er langt på vei oppfylt, men det er likevel enkelte punkter som klubbene ikke opplyser om, og som muligens bryter med standardens krav. Dette gjelder informasjon om hvorvidt det er benyttet bruksverdi eller netto salgsverdi ved fastsettelse av gjenvinnbart beløp.

Videre kan det diskuteres om klubbene gir tilstrekkelig dokumentasjon av hvilke spesifikke hendelser og omstendigheter som førte til deres nedskrivninger. Klubbene oppgir bare indikatorer på generelt grunnlag som benyttes i en vurdering. Dette er et område som fremhever at standarden ikke er tilpasset fotballindustrien og at fullstendig etterlevelse ikke er hensiktsmessig i et praktisk perspektiv.

5.2.3 Presentasjon av anskaffelseskost

Tre av klubbene oppga spesifikt at agentkostnad ble inkludert i anskaffelseskostnaden for spillerne. Lyon og Dortmund oppga at alle direkte henførbare utgifter knyttet til overgangen skulle inkluderes, men nevner ikke agentkostnad spesifikt. Dortmund oppgir følgende i årsrapporten; *“The cost of player registrations includes transfer payments made and the costs of advisers directly attributable to the particular transfer”*. Vi anser det som rimelig å tolke dette som at agentkostnad er inkludert i anskaffelseskostnaden. Agentkostnad vil være en direkte henførbare utgift slik IAS 38 beskriver, og skal dermed innregnes som en del av spillerrettigheten. Dette også er et spesifikt krav etter UEFA sine retningslinjer (UEFA, 2015).

I utvalget er det bare Juventus som knytter agentkostnadene til hver enkelt overgang. UEFA sitt regelverk stiller derimot krav til at agentkostnadene skal opplyses om i noter. Det stilles likevel ikke krav etter IAS 38 om spesifisering av hva som inngår i anskaffelseskost, og klubbene som ikke opplyser om dette bryter dermed ikke minimumskravene i standard. Vi anser heller ikke denne informasjonen som særlig relevant for flertallet av brukerne, slik at dette er overflødig informasjon.

Informasjon rundt “sign on fee” er meget begrenset i klubbenes rapportering. Av de utvalgte klubbene er det kun Manchester United som oppgir at “sign on fee” ikke er en del av anskaffelseskostnaden for spillerne. De oppgir at den behandles som en driftskostnad og balanseføres som en forskuddsbetalt kostnad. IAS 38.27 oppgir at alle henførbare utgifter skal inngå i anskaffelseskost. Behandlingen av “sign on fee” avhenger av hvordan man tolker begrepet “direkte henførbare utgift”.

Etter vår mening kan “sign on fee” helt klart inkluderes i anskaffelseskost etter denne definisjonen, ettersom utgiften ikke ville oppstått om salget ikke hadde blitt gjennomført. På en annen side er “sign on fee” en betaling til spilleren og man kan derfor anse den som en lønnskostnad, eller en annen forskuddsbetalt kostnad som ikke skal inkluderes i

anskaffelseskost. Det at fire av fem klubber ikke gir informasjon om hvordan denne utgiften behandles kan svekke sammenlignbarheten. Når det er sagt, vil “sign on fee” som regel utgjøre en liten del av de totale utgiftene ved en overgang.

5.2.4 Akademi og egenutviklede spillere

Ved presentasjonen av akademiet og de egenutviklede spillerne er det store forskjeller i hvilken informasjon klubbene gir. Tre av klubbene gir spesifikk informasjon om akademiet, mens Juventus og Dortmund ikke nevner dette. Det er derimot bare Lyon og Celtic som gir en oversikt over hvilke spillere i dagens førstelag som ble utviklet i klubbens akademi. Lyon hadde gjort dette meget oversiktlig ved at informasjonen ble inkludert i en tabell som ble presentert i sammenheng med spillerrettighetene.

I klubber som i stor grad baserer sin drift på å utvikle egne spillere vil balanseverdiene være undervurdert i forhold til klubber som i større grad kjøper spillere. I slike klubber kan informasjon om egenutviklede spillere i årsrapporten være med å underbygge verdien av arbeidet og investeringene som legges ned i akademiarbeidet. Likevel burde reglene være ensartede, for å sikre sammenlignbarhet mellom klubbene.

5.3 Avslutning

Vi har i denne delen redegjort for den finansielle rapporteringen i et utvalg europeiske toppklubber. Vi har forsøkt å belyse om klubbene etterlever minimumskravene i IAS 38 og om informasjonen som gis er sammenlignbar mellom de ulike klubbene. Videre i kapittel 6 vil vi drøfte om virkelig verdimåling av spillerrettigheter burde vært tillatt og om det ville gitt økt brukernytte.

Kapittel 6 - Virkelig verdimåling av spillerrettigheter

Den regnskapsmessige behandlingen av spillerrettigheter ble redegjort for i kapittel 4 og innebærer at spillerne innregnes i balansen etter historisk kost prinsippet. Dette innebærer innregning til anskaffelseskost, og vil ofte resultere i store avvik mellom balanseført verdi på spillerne og markedsverdien deres. Denne problemstillingen er utgangspunktet for forskningsspørsmål 3, *“Bør virkelig verdimåling av spillerrettigheter tillates og vil dette gi økt brukernytte?”*.

Dette ville medført en stor endring for hele fotballindustrien som ikke er mulig i dag, med tanke på både regnskapsstandard og UEFA/NFF sitt rammeverk. IAS 38 har et direkte forbud mot verdiregulering av immaterielle eiendeler som baserer seg på inndata fra nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. Som nevnt i kapittel 4.2.2 er fotballspillere unike eiendeler, og verdierestimer på spillerrettigheter vil derfor havne på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet i IFRS 13. Vi vil derfor gjøre en teoretisk drøftelse knyttet til om slik verdsettelse kunne vært mulig, og om dette ville ført til høyere brukernytte. Vi vil drøfte dette uavhengig av begrensningene som ligger i dagens regnskapsstandard.

Videre vil vi redegjøre for ulike verdsettelsesmodeller av fotballspillere som finnes i dag, og om disse kunne dannet grunnlaget for en virkelig verdi indeks. En slik indeks vil fungere som et felles system for verdsettelse av spillerrettighetene, og kan brukes i flere formål som vi kommer tilbake til i kapittel 6.4. Vi drøfter også om virkelig verdi av en spillerrettighet vil oppfylle definisjonen av virkelig verdi etter IFRS 13.

6.1 Verdsettelsesmodeller av fotballspillere

For at virkelig verdimåling av spillerrettigheter i det hele tatt skal være aktuelt er det nødvendig med en pålitelig verdsettelsesmodell. Dette kan gjøres på forskjellige måter og vi vil i denne delen beskrive to ulike modeller som finnes i dag for å verdsette fotballspillere. Disse modellene kan være relevante som utgangspunkt dersom man ønsker å beregne virkelig verdi på spillerrettigheter i fremtiden. Det er viktig å poengtere at verdien som disse modellene beregner er verdien på spilleren, ikke spillerrettigheten. For å kunne benytte modellene som utgangspunkt for virkelig verdimåling av spillerrettighetene må man i tillegg hensynte den begrensede bruksretten.

6.1.1 Crowdbased verdsettelse

Transfermarkt er en nettside som er utarbeidet for å beregne markedsverdien på fotballspillere og tar utgangspunkt i crowdsourcing som verdsettelsesmodell. For å beskrive fremgangsmåten deres, samt belyse styrker og svakheter har vi kontaktet nettstedet direkte og stilt spørsmål i mail format. Vi har i tillegg benyttet følgende artikler (Herm, Callsen-Bracker & Kreis, 2014) og (Muller, Simons & Weinmann, 2017). Kilden hos Transfermarkt uttalte følgende i intervju:

“Mainly it’s a crowdbased valuation model. But we use data too, maybe in a more “weakened” way. But stats, transfer fee etc. also play a role, of course”.

Tanken er at brukere av nettstedet kan registrere seg og komme med anslag på markedsverdi på spillere. Sammen med anslaget på markedsverdi må brukeren legge ved en detaljert beskrivelse av hvilke kriterier som er vurdert ved estimatet på markedsverdien. I utgangspunktet har Transfermarkt en liste med kriterier som foreslås, men den enkelte bruker står fritt til å gjøre egne vurderinger av markedsverdien og hvilke kriterier han benytter. Summen av alle disse individuelle anslagene er det som danner grunnlaget for Transfermarkt sine verdier på spillerne.

Videre vil et utvalg av bestemmende brukere avgjøre hvilke anslag som er godt nok begrunnet, og fjerne de anslagene som blir ansett som useriøse eller ikke godt nok begrunnet. Sluttverdien Transfermarkt presenterer som markedsverdi, blir et vektet gjennomsnitt av alle individuelle estimer som blir vurdert tilstrekkelige av de bestemmende brukerne (Herm et. al, 2013). Hensikten med de bestemmende brukerne er å redusere utfordringer ved manipulering av verdier, mangel på fotballfaglig kompetanse og påvirkning gjennom sosiale medier. Dette vil spesielt være viktig på de mindre kjente spillerne, hvor muligheten til å manipulere verdiene ville vært stor ved en fullstendig demokratisk tilnærming.

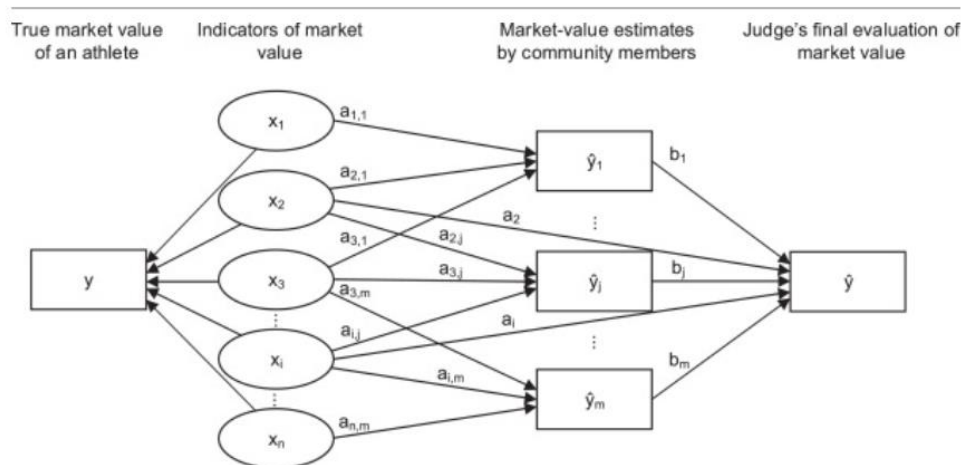
Figur 9 illustrerer prosessen ved verdsettelse hos Transfermarkt som kan oppsummeres gjennom følgende steg:

Steg 1: Enkeltbrukere anslår verdi

Steg 2: Enkeltbrukere begrunner hvilke hensyn de har lagt til grunn for verdien.

Steg 3: Bestemmende brukere velger ut og vekter de individuelle anslagene

Steg 4: Gjennomsnitt av alle de vektete anslagene publiseres som transfermarkt sin markedsverdi på en spiller

Figur 9 Transfermarkt sin verdsettelse⁴¹

Som det beskrives i Muller et.al (2017) er tanken at crowdsourcing gir et bedre estimat for markedsverdien, enn verdien som en enkelt ekspert ville kommet frem til. Dette skyldes at enkelte ekspertestimater vil være farget av individuelle subjektive vurderinger og preferanser. Økt omfang av individuelle subjektive vurderinger vil imidlertid kunne redusere enkelte eksperters preferanser.

Vi fikk bekreftet gjennom intervju med NFF at Transfermarkt ble benyttet av blant annet UEFA som en del av grunnlaget for å sammenligne klubbens regnskapsmessige verdi på spillere mot et estimat på markedsverdi. Transfermarkt blir også benyttet av en rekke anerkjente aviser og tidsskrifter som kilde til verdi på spillere (Muller et.al 2017). Dette er etter vår mening en indikator på at utarbeidelse av en virkelig verdi indeks på spillerrettigheter vil være interessant i flere sammenhenger. Dette kommer vi tilbake til i kapittel 6.4.

Det er imidlertid også klare begrensninger ved denne formen for verdsettelse. Ettersom utgangspunktet er en individuell vurdering av spillerverdien fra den enkelte bruker blir vurderingene isolert sett høyst subjektive. Videre vil det være et spørsmål om hvem som overvåker de bestemmende brukerne, som vektlegger og sorterer de individuelle anslagene.

⁴¹ Hentet fra Muller et.al (2017)

Der en bestemmende bruker har en egen agenda vil han eller hun kunne bidra til å influere verdien i en gitt retning, selv om det ikke er opp til én enkelt bruker å fastsette sluttverdien.

Et annet problem er at verdsettelsen ikke skjer hyppig nok slik at ting kan ha endret seg underveis i sesongen. Transfermarkt setter vanligvis verdien halvårlig eller per 12 måneder (Muller et.al 2017). Det som også trekkes inn er at estimater på spillere som er mindre kjente og har mindre oppmerksomhet, nødvendigvis blir mindre nøyaktige ved denne metoden, ettersom omfanget av individuelle vurderinger er begrenset. Dette vil også føre til at man i mindre grad evner å redusere subjektiviteten i de individuelle vurderingene. Dette bekreftes også gjennom e-post intervjuet gjennomført med Transfermarkt. De vektla også at det er flere faktorer å hensynta i de store ligaene som rykter, overgangssummer, offentlig interesse osv.

6.1.2 Databasert estimat på markedsverdi

I det følgende vil vi beskrive en statistisk databasert metode for å verdsette spillere, som innebærer verdsettelse på bakgrunn av kvantifiserbare data og regresjonsmodeller. Dette blir en motpol til den omtalte crowdbased verdsettelsen. Hensikten er ikke å beskrive modellen i detalj, men heller å gi en oversikt over hvilke parametre som benyttes og hvordan modellen er utformet.

Modellen vi tar utgangspunkt i er hentet fra studiet gjennomført av Muller et.al (2017). De har laget et rammeverk for å kunne fastsette markedsverdien på spillere ved hjelp av statistiske verktøy, regresjonsmodeller og data. Bruken av statistikk og analytiske verktøy for å vurdere prestasjoner og verdier på idrettsutøvere var noe man begynte med i Baseball (MLB), men som i stadig større grad innføres i dagens profesjonelle fotball. I dag har man statistikkprogrammer som bryter ned en fotballspiller sine prestasjoner på banen i en rekke kvantifiserbare parametre. Opta stats er den ledende kilden til detaljert sportsdata, både innen fotball og andre idretter⁴².

For å beskrive rammeverket til Muller et.al (2017) må vi først gjengi hvilke parametre de benytter i sin modell. Utgangspunktet er at de deler inn i tre ulike kategorier som påvirker verdien; spiller karakteristikk, spillerprestasjoner og popularitet eller image. Antallet spillere i studiet var 4 217 fra 146 forskjellige klubber i topp fem ligaene i Europa (Spania, England,

---

⁴² <https://www.optasports.com/about/the-opta-difference/>

Tyskland, Frankrike, Italia). Verdien på spillerne i studiet varierte fra 50 000 euro til 120 millioner euro. Følgende parametrene ble benyttet i studien til Muller et. al. (2017).

Tabell 17 Verdsettelsesparametre

Spiller karakteristikk	Spillerprestasjoner	Spiller image
Alder	Minutter spilt	Antall klikk på Wikipedia
Høyde	Mål	Antall søk på Google
Evne til å bruke begge bein	Assisterte mål	Antall ganger nevnt på Reddit
Nasjonalitet	Antall gule/røde kort	Antall delte videoer på Youtube
Posisjon på banen	Antall vellykede pasninger	
	Hodedueller vunnet	
	Taklinger vunnet	
	Vellykkede driblinger	
	Antall ballgjenvinninger	
	Antall klareringer	
	Antall frispark mot	

Den tekniske utformingen av en slik modell er komplisert, men vi har forsøkt å gi en kort oppsummering av fremgangsmåten som benyttes for å beregne verdien på spillerne:

- Fastsette hvilke parametre som skal inkluderes i modellen.
- Avgjøre hvordan de skal vektlegges i forhold til hverandre.
- Beregne verdien av de ulike parametre på bakgrunn av underliggende datamateriale til den aktuelle spilleren. Det underliggende datamaterialet kan være; antall mål, antall driblinger eller antall søk på google.
- Markedsverdien for spilleren beregnes som en funksjon av parameterne som benyttes i modellen.

Den databaserte tilnærmingen benytter en statistisk modell med konsistente indikatorer x_i og empirisk deriverte veide a_i for å estimere markedsverdien på spilleren. Markedsverdien ble estimert på grunnlag av en rekke regresjonsmodeller. Disse multiple regresjonsmodellene inkluderer; tidligere estimater på markedsverdi (Transfermarkt sine estimater ble brukt som et utgangspunkt), spillerkarakteristikk, sportslige prestasjoner og popularitetsmål. Følgende formel ble benyttet i studiet.

$$\begin{aligned}
& \text{Market value}_{i(t) * p * c [s]} \\
& = \alpha_{i(t) * p * c [s]} + \beta \cdot \text{Market value}_{i(t) * p * c [s-1]} \\
& + \chi' \cdot \text{Player characteristics}_{i(t) * p * c [s]} \\
& + \delta' \cdot \text{Player performance}_{i(t) * p * c [s]} \\
& + \gamma' \cdot \text{Player popularity}_{i(t) * p * c [s]} \\
& + u_{i(t) * p * c [s]} + u_{t(l)} + u_l + u_p + u_c + u_s + \varepsilon_{i(t) * p * c [s]}
\end{aligned}$$

Hvor $i(t(l) * p * c) [s]$ indikerer en spiller i , som er nestet i de tre følgende faktorer som er krysset med hverandre—et lag t (som videre er nestet i en liga l), en posisjon p , og betingelsen av nasjonalitet - tilsvarende sesong observasjonene s .

$\text{Markedsverdi}_{i(t(l) * p * c) [s]}$ er markedsverdien som skal estimeres; $\alpha_{i(t(l) * p * c) [s]}$ representerer en individuell avskjæring; $\text{Markedsverdi}_{i(t(l) * p * c) [s-1]}$ er markedsverdien fra en tidligere sesong. Neste avsnitt tar for seg spillerkarakteristikker, prestasjoner og popularitet.

$\text{Spiller karakteristikk}_{i(t(l) * p * c) [s]}$ består av parametrene *Alder*, *Høyde*, and *Evne til å bruke begge bein*; $\text{Spillerprestasjoner}_{i(t(l) * p * c) [s]}$ består av parametrene *Minutter spilt*, *Mål*, *Assist*, (*Suksessfulle*) *Pasninger*, (*Suksessfulle*) *Driblinger*, (*Suksessfulle*) *hodedueller*, (*Suksessfulle*) *Taklinger*, *Ballgjenvinninger*, *Klareringer*, *Fellinger*, *Gule og Røde kort*; $\text{Spiller popularitet}_{i(t(l) * p * c) [s]}$ består av parametrene *Wikipedia treff*, *Google søk*, *Reddit poster*, og *YouTube videoer*. Det siste leddet i modellen tar for seg utfordringen knyttet til den manglende uavhengigheten ved beregning av markedsverdi.

$u_{i(t(l) * p * c) [s]}$, $u_{t(l)}$, u_l , u_p , u_c , og u_s er utformet for å fange den manglende uavhengigheten mellom 1) markedsverdien for den samme spilleren i over tid s ($u_{i(t(l) * p * c) [s]}$), 2) markedsverdi observert for spillere på samme lag ($u_{t(l)}$), 3) markedsverdier observert for lag i samme liga (u_l), 4) markedsverdier observert for spillere i samme posisjon (u_p), 5) markedsverdi observert for spillere av samme nasjonalitet (u_c), and 6) markedsverdi observert for spillere i samme sesong (u_s). Uttrykket $\varepsilon_{i(t(l) * p * c) [s]}$ fanger gjenværende feil. (Muller et. al. 2017)

Forskjellen mellom denne verdsettelsesmetoden og en crowdbased verdsettelsesmetode er at man benytter observerbare data som kan kvantifiseres og reproduseres. Dette innebærer at alle spillere verdsettes etter de samme indikatorene, og gjennom den samme modellen. Denne modellen baserer seg på historiske data og man forutsetter at disse vil gjenta seg i fremtiden. Det er en forutsetning med stor grad av usikkerhet. I en slik type verdsettelse vil utformingen av regresjonsmodellen spille inn for å definere verdien på en spiller. Her må det benyttes skjønn for å avgjøre utformingen, noe som utfordrer påliteligheten av estimatene.

En av de største fordelene med en databasert modell i forhold til crowdbased verdsettelse er at man i større grad fjerner subjektive vurderinger, og muligheten til å påvirke i en eller annen retning. Ut over subjektive vurderinger knyttet til utformingen av modellen og valg av ulike parameterne benyttes kvantifiserbare data. Selv om parameterne kan kvantifiseres finnes det ikke noe objektivt mål på deres individuelle verdi. Dette må derfor estimeres ved subjektive vurderinger. Eks: Hvor mye skal markedsverdien øke som et resultat av dobling av antall mål eller en økning på 50 % av antall googlesøk.

En annen utfordring ved databaserte modeller er omfanget av parametre. For en fotballspiller vil det være en rekke kvaliteter som ikke lar seg kvantifisere. Disse kan være like viktig, eller viktigere, enn de kvantifiserbare faktorene. Dette kan eksemplifiseres gjennom følgende egenskaper; lederegenskaper, organisatoriske evner, spilleforståelse, bidrag til gruppa utenfor banen osv. Dette er utfordringer som gjør at denne type modell aldri vil gi helt reelle verdier, fordi man aldri vil klare å hensynta alle relevante forhold.

Et annet vesentlig poeng er at der man benytter blant annet antall mål og antall vellykkede pasninger som parametre, vil disse i stor grad være avhengig av hvilket lag man spiller for og hvilken filosofi laget har. Dette blir å regne som foretaksspesifikke forhold som ikke skal hensyntas etter IFRS 13 sin definisjon av virkelig verdi. Det vil dermed være en svakhet ved modellen, men en faktor det er umulig å fjerne helt dersom man skal ta utgangspunkt i kvantifiserbare data. Utfordringene ved de foretaksspesifikke forholdene vil vi redegjøre for i kapittel 6.3.

6.1.3 Modellenes treffsikkerhet

Når man skal vurdere de ovennevnte modellenes treffsikkerhet kommer problemstillingen med hva man skal sammenligne estimatene mot. Det nærliggende er kanskje å bruke overgangssummer som et sammenligningsgrunnlag, men dette er ikke uproblematisk. For det første vil det bare være tilgjengelige overgangssummer for kjøp av spillere under kontrakt. For det andre vil disse prisene være influert av foretaksspesifikke forhold ved kjøpende og selgende klubb. Jiang og Penman, (2013 s.12) understreker i sin artikkel "*Price is what you pay, value is what you get*". Der man har en foretaksspesifikk pris kan denne ligge høyere eller lavere enn hva en markedsverdi vil være, det derfor er problematisk å benytte denne som benchmark. utfordringer knyttet til de foretaksspesifikke forhold vil drøftes senere i oppgaven.

Resultatene fra artikkelen til Muller et.al (2017) viser at den databaserte modellen ga et snittavvik på ca. 3,4 millioner euro, mens crowdbased verdsettelse derimot ga et snittavvik på 3,2 millioner euro. Snittovergangen i studiet var på 18 millioner euro. Dette innebærer at begge modellene gir et avvik på under 20 % i forhold til faktiske overgangssummen. Noe av forklaringen til hvorfor både Transfermarkt og en databasert modell treffer ganske bra på verdiene i forhold til faktiske overgangssummer er at klubbene ofte nyttiggjør seg av disse modellene selv, eller benytter tilsvarende datagrunnlag når de skal verdsette spillerne.

6.2 Virkelig verdimåling i lys av IFRS 13

IFRS 13 sin definisjon av virkelig verdi tar utgangspunkt i markedsdeltakere som gjennomfører en velordnet transaksjon. Velordnet transaksjon blir etter IFRS 13 definert på følgende måte; "*En transaksjon som forutsetter eksponering for markedet i en periode før måletidspunktet for å tillate markedsaktiviteter som er vanlige og normale for transaksjoner som omfatter slike eiendeler eller forpliktelser; det er ikke en tvungen transaksjon*" I denne definisjonen ligger det at markedsdeltakeren skal kunne tilegne seg kunnskap og forståelse av eiendelen gjennom eksponeringen i markedet. Velordnet innebærer også at det ikke skal være noen tvunget transaksjon.

Fotballspillere omsettes i et overgangsmarked, men eksponeringen i dette markedet for den enkelte spiller varierer, og er i enkelte tilfeller helt fraværende. Fotballspillere omsettes regelmessig på overgangsmarkedet, men likevel kan det drøftes om den enkelte spiller eksponeres i markedet i en grad som oppfyller standardens krav. Dette skyldes at spillerne har

særegne kvaliteter og ikke kan regnes som tilsvarende eiendeler. Som nevnt i kapittel 4 vil spillerrettighetene være unike eiendeler. I praksis vil man derfor ikke ha den eksponeringen som IFRS 13 legger opp til.

Kravet til markedsdeltakere ved fotballoverganger kan også diskuteres. IFRS 13 trekker frem fire egenskaper hos markedsdeltakere som skal være oppfylt. Partene er *uavhengige* av hverandre, de er *velinformerte*, de er *i stand* til å inngå i en transaksjon og de er *villige* til å inngå i en transaksjon.

Uavhengigheten mellom klubbene kan diskuteres dersom det er relasjoner mellom selgende og kjøpende klubb som påvirker prisen ved en overgang. Dette kan dreie seg om samarbeidsklubber eller der eierne har interesser i begge klubbene. Et eksempel på dette er relasjonen mellom Watford, Udinese og Granada, som alle var eid av Pozzo familien på et tidspunkt⁴³. Det felles eierskapet innebærer at spillere har blitt overført mellom klubbene i transaksjoner som ikke kjennetegnes som markedsmessige. Dette er et klart brudd med kravet til uavhengighet mellom markedsdeltakerne. Det kan også tenkes andre tilfeller av relasjoner mellom kjøpende og selgende klubb som ikke er like klare, men som likevel representerer et brudd med kravet til uavhengighet.

I hvilken grad markedsdeltakerne er velinformerte kan også diskuteres ved enkelte overganger. Dette kravet innebærer at partene innenfor rimelig grad er godt informerte om spilleren som skal skifte klubb. Dette kan gjøres ved speiding, henvendelser til andre klubber/agenter osv. Det stilles også et krav til villighet mellom partene. Dette vil ikke være tilfellet dersom en klubb er presset til å gjennomføre transaksjonen. Her kommer vi over på foretaksspesifikke forhold som drøftes mer inngående i kapittel 6.5.

Basert på ovennevnt drøftelse er det dermed rimelig å konkludere med at overganger av fotballspillere ikke oppfyller definisjonen av en velordnet transaksjon etter IFRS 13. Slik standarden er bygget opp legges det likevel opp til en oppdeling av virkelig verdi begrepet gjennom hierarkiet som ble beskrevet i kapittel 2.4. Dette innebærer at estimering av verdien på spillerne slik de ovennevnte modellene beskriver, plasseres på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. Ved nivå 1 og 2 i hierarkiet kreves det at man har et aktivt marked for

---

⁴³ <https://www.telegraph.co.uk/football/2016/10/24/the-pozzo-family-have-built-a-footballing-empire-but-it-has-not/>

et tilsvarende eller lignende objekt. Ettersom dette ikke er tilfellet i fotballen, beveger man seg ned på nivå 3. Etter IAS 38 er det derimot ikke tillatt å verdiregulere immaterielle eiendeler etter verdier på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet (IAS 38.78). En endring av denne standarden ville derfor vært nødvendig om det skulle vært mulig å verdjustere spillerrettighetene i balansen.

6.3 Foretaksspesifikke forhold som påvirker salgspris

Størrelsen på den faktiske overgangssummen ved et spillersalg vil avhenge av mange faktorer. En del egenskaper ved spilleren selv klarer nevnte verdsettelsesmodeller allerede å hensynta på en god måte. De faktiske overgangssommene påvirkes derimot også av forhold ved kjøpende og selgende klubb, såkalte foretaksspesifikke forhold. Også enkelte forhold ved spilleren selv kan påvirke forhandlingsmakten mellom klubbene ytterligere. I det følgende viser vi hvordan ulike forhold kan påvirke forhandlingsmakten mellom kjøpende og selgende klubb, og dermed overgangssummen som oppnås.

6.3.1 Forhold ved kjøpende klubb som påvirker forhandlingsmakt

Forhold ved kjøpende klubb kan påvirke prisen de må betale for en spiller. Dette kan illustreres gjennom følgende eksempel. Kjøpende klubb er desperat etter en spiller pga salg av eller skade på en annen spiller. Dette gjør at de er helt avhengige av å hente inn en erstatter. Som en konsekvens av dette svekkes forhandlingsmakten til den kjøpende klubben, ettersom alle selgende klubber må antas å vite at de er avhengig av nye spillere. Dette er forhold som vil kunne føre til at den faktiske overgangssummen blir større enn prisen som ville blitt oppnådd om man fjernet denne faktoren. Man antar at alle klubbene er rasjonelle markedsdeltakere og dermed vil utnytte seg av en slik situasjon for å oppnå en best mulig avkastning på sin spiller.

6.3.2 Forhold ved selgende klubb som påvirker forhandlingsmakt

Forhold ved selgende klubb er i aller høyeste grad egnet til å påvirke den prisen de klarer å oppnå ved salg av er av deres spillere. Vi kan se for oss et tenkt tilfelle for å illustrere dette: Klubben har svak økonomi og har en rekke forpliktelser som forfaller det neste året. Dersom de ikke klarer å oppfylle disse forpliktelsene står de i fare for å møte sanksjoner fra UEFA og det nasjonale forbundet. I verste fall risikerer de å bli trukket poeng. For å innhente de nødvendige midlene er de avhengige av å selge unna deres beste spillere, ettersom de ikke har andre måter å innhente tilstrekkelig frisk kapital.

Dette er forhold som andre klubber sannsynligvis er klar over, og har muligheten til å utnytte. Disse klubbene har dermed muligheten til å komme med bud langt under markedspris, fordi de vet at selgende klubb ikke har muligheten til å stå på sine krav og presse frem en høyere pris. Dette medfører at de settes i en situasjon der de kanskje må ta til takke med en pris som er lavere enn hva de hadde håpet å oppnå.

6.3.3 Forhold ved spiller som påvirker forhandlingsmakt

Fra en spiller sitt ståsted kan det også her være situasjoner som gjør at forhandlingsmakten mellom klubbene påvirkes. Dette kan dreie seg om situasjoner der spillere er ønsket av større klubber og dermed ønsker å forlate sin nåværende klubb. Den nåværende klubben ønsker ikke alltid å la den aktuelle spilleren gå, fordi de ikke anser budene som tilstrekkelige. I denne situasjonen kan spilleren gjøre alt i hans makt for å få til en overgang. Dette kan innebære at spilleren nekter å trene eller spille kamp, sprer dårlig stemning i gruppa eller gjøre andre ting som er skadelig for laget, og som derfor gjør situasjonen uholdbar. Dette vil i enkelte tilfeller innebære at selgende klubb presses til å godta et bud som er lavere enn hva de egentlig ville være villig til å slippe spilleren for.

For å komme med et eksempel fra engelsk fotball kan vi nevne overgangen til Raheem Sterling fra Liverpool til Manchester City. Her var situasjonen den at Liverpool ønsket å signere Sterling på en lengre kontrakt som ville bundet han til klubben. Sterling og hans agent var på sin side bestemt på å få til en overgang. Manchester City tilbudte Liverpool overgangssummer på mellom £30 og £40 millioner, noe som ble avvist. Sterling valgte da å stå over oppkjøringssesong til Liverpool, med sykdom som begrunnelse. Det hele endte med en overgang fra Liverpool til City for £49 millioner⁴⁴.

6.3.4 Markedsspesifikk måling

Disse faktorene er bare eksempler på noen forhold som påvirker forhandlingsmakten mellom kjøpende og selgende klubb, og som dermed påvirker overgangssummen på en spiller. Slike forhold er umulig å hensynta i vurderingen på hva en spillerkontrakt er verdt. Det er dermed viktig å legge vekt på at estimatene på virkelig verdi av en spillerkontrakt ikke nødvendigvis vil samsvare helt med faktiske priser, men de kan likevel være gode estimater på den verdien som kan oppnås i markedet. Fra IFRS 13.2 følger det at "*virkelig verdi er en markedsspesifikk*

---

⁴⁴ <https://www.football365.com/news/top-10-players-who-went-on-strike-to-force-a-transfer-sterling-berbatov-schneiderlin-tevez-van-dijk>

måling, ikke en foretaksspesifikk måling”. Nevnte forhold ved kjøpende og selgende klubb skal dermed ikke hensyntas i beregningen av virkelig verdi for spilleren.

Det må skilles mellom markedsverdi og foretaksverdi for en eiendel. I vårt tilfelle er det markedsverdien på spillerrettigheten som er aktuell. Denne verdien er i stor grad avhengig av hvordan spilleren presterer på banen. Hvordan spilleren presterer på banen er igjen avhengig av mange faktorer. Hvordan laget klarer å benytte seg av den aktuelle spilleren sine sterke sider er en sentral faktor. Dersom laget ikke klarer å nyttiggjøre seg av spillerens sterke sider vil den foretaksspesifikke verdien av spilleren kunne være lavere enn markedsverdien.

Den foretaksspesifikke verdien er et resultat av samspillet mellom ulike eiendeler, noe som gjør det vanskelig å vurdere den enkeltes verdi (Milburn, 2012). Adam Smith (1776) argumenterer for at verdsettelse på bakgrunn av markedsverdi har lavere relevans når markedsverdi avviker fra foretaksspesifikk verdi. Dette vil være tilfellet dersom en eiendel har mye større verdi for foretaket selv enn hva de kunne fått ved å selge den.

I et slikt tilfelle vil ikke markedsverdien ha stor betydning ettersom man uansett ikke vil selge den. Dette kan også tolkes som en kritikk mot virkelig verdi begrepet i IFRS 13. Er det egentlig noe poeng å snakke om verdien ved et tenkt salg for en eiendel som i realiteten aldri vil bli solgt?

6.4 Innføring av virkelig verdimåling?

Dagens praksis med verdimåling til historisk kost er et system som på mange områder er godt egnet. Det er et system som reduserer bruken av skjønn og som gjør det vanskeligere å manipulere verdiene. På dette grunnlaget mente 2 av 4 av de intervjuede revisorene at dagens system var tilstrekkelig. Det ble i midlertidig påpekt av de andre intervjuede revisorene at dagens system på langt nær var optimalt, men at det likevel var den beste tilgjengelige løsningen i dag. Dette er vi enige i.

Likevel blir betydelige verdier holdt ute av regnskapet. Dette fremkommer av UEFA's Benchmarking Report (2017) der balanseverdien for solgte spillere kun utgjør ca. ¼ av salgsprisen, en differanse på 3,2 milliarder euro. Spillere blir sett på som de viktigste eiendelene en klubb besitter, noe regnskapet ikke får frem. Det kan diskuteres om dette er noe som bryter

med regnskapet sitt overordnede formål om å gi et rettviseende bilde av foretaket, og er dermed noe vi mener fortjener oppmerksomhet.

Vårt mål med denne delen er å drøfte om virkelig verdimåling av spillerrettigheter burde tillates og om dette ville gitt økt brukernytte. Dette er som sagt ikke mulig på bakgrunn av dagens regler, men det er en spennende diskusjon som vil kunne forandre store deler av den finansielle rapporteringen i verdens største sport. Burde fotballen vært fritatt for noen av de rapporteringsreglene som eksisterer i dag? Burde det vært endringer i rapporteringen for fotballen og andre bransjer med høy grad av immaterielle eiendeler? For å kunne drøfte disse spørsmålene er det naturlig å stille spørsmål til om brukerne av regnskapet vil ha nytte av disse opplysningene, og om det vil være mulig å utarbeide pålitelige estimater.

6.4.1 Relevans for brukerne

En fotballklubb vil ha et sammensatt spekter av regnskapsbrukere. For de norske klubbene fikk vi bekreftet gjennom intervju med NFF og revisorer at hovedbrukerne synes å være NFF og klubbene selv i første rekke, sammen med kreditorer og banker, investorer, media og supportere. Her vil supportere i særlig grad skille seg ut, da man i andre bransjer ikke har et supporterement.

Internasjonalt blant toppklubbene vil man ha en betydelig større brukermasse, og investorene er mer fremtredende siden det som regel ikke er noen begrensninger når det kommer til aksjeselskap på eiersiden. Dette gjør klubbene mer interessante som investeringsobjekter for investorer som ønsker å tjene penger. Spørsmålet blir videre om det vil være noe poeng for de nevnte brukerne å presentere spillerrettigheter etter virkelig verdi, altså om det har relevans. Vi vil i det følgende forsøke å redegjøre for hva de ulike brukergruppene legger vekt på.

Fotballforbundene

UEFA og de nasjonale forbundene ble i alle intervjuene utpekt til å være en av hovedbrukerne av regnskapene. Forbundene er i hovedsak opptatt av at klubbene etterlever de rammene som er satt i lisensvurderingene. Det opplyses typisk i årsrapportene til klubbene om de overholder disse rammene, men det nevnes ikke spesifikt hva disse kravene innebærer. Forbundene er avhengige av regnskapene for å sikre at klubbene driver bærekraftig, og hindre at dårlige klubbeiere eller klubbledelse drifter klubben på en kritikkverdig måte. Dette gjør de ved å benytte en rekke finansielle nøkkeltall sammen med andre forhåndsdefinerte kriterier. Vi

redegjorde i kapittel 4.5.2 for NFF sin bruk av finansielle nøkkeltall og betydningen egenkapitalen har for disse. Dersom man hadde innført virkelig verdimåling av spillerrettighetene ville egenkapitalen også endret seg i større grad.

For å sikre bærekraft er det sentralt at klubbene har god likviditetsstyring, forbundet er derfor opptatt av å overvåke likviditeten i klubbene. For dette formålet vil verdijustering være irrelevant, da det ikke representerer kontantstrømmer inn eller ut.

Klubbledelsen

Klubbledelsen vil ha interesse av regnskapene, ettersom de skal holde kontrollen med inngående og utgående kontantstrømmer, og påse at de oppfyller sine forpliktelser. Samtidig skal de sørge for tilstrekkelige investeringer som gjør at de evner å konkurrere sportslig. Ledelsen vil sannsynligvis ha størst interesse for de resultatpostene de kan påvirke, og som fører til kontantstrømmer inn eller ut.

I denne sammenhengen kan det tenkes at verdijustering av spillerrettighetene i resultatet ikke vil være relevant, ettersom det ikke medfører faktiske kontantstrømmer før eventuell realisasjon. På en annen side vil verdijustering medføre at resultatet og balansen i større grad viser hvordan spillerne har bidratt til inntjening i form av sterke prestasjoner. Dette er effekter som indirekte fremkommer allerede i inntektene gjennom høyere billettinntekter, premiepenger osv.

Eiere og investorer

For eiere og investorer vil det være mest hensiktsmessig å diskutere dette i et internasjonalt perspektiv, ettersom NFF sine begrensninger rundt eierskap reduserer omfanget av investorer som kun går inn for å tjene penger. Det er i større grad snakk om "rike onkler" som gir penger til klubber for å støtte sportslig utvikling, fremfor å tjene penger selv. Likevel vil også investorer i norske klubber ha en interesse av at klubbene anvender midlene på en fornuftig og bærekraftig måte.

Eiere er opptatt av å kontrollere om ledelsen evner å utnytte tilgjengelige midler på en fornuftig og god måte. I denne sammenhengen kan det tenkes at verdijusteringer i resultatet kan medføre støy ettersom dette vil påvirkes av mange faktorer utover ledelsens prestasjoner. På en annen side kan eiere med mål om profittmaksimering og utbytte ha interesse for verdijusteringer, fordi

man potensielt kan få frem verdier som ellers ville ligget skjult. Høyere egenkapital vil gi et større utbyttegrunnlag. Videre kan sportslige resultater i større grad tallfestes gjennom verdiøkninger i spillerstallen. Transfermarkt sin markedsverdi på spillerstallen i Leicester økte til eksempel fra 82 mill pund i 2015 til 160 mill pund i 2016 etter klubbens seriegull i 2015/2016 sesongen.

Supportere og media

Supportere og media vil på mange måter skille seg fra de mer tradisjonelle interessentene. For supportere og media vil de sportslige resultatene være det viktigste. For disse vil derfor den finansielle rapporteringen være mindre interessant. Supportere får gjerne informasjon om det økonomiske gjennom media, der fokus i all hovedsak ligger på om klubben går med overskudd, og om de har muligheter til større investeringer spillerstallen.

Supportere og media vil i aller største grad ha interesse av opplysninger om markedsverdien på spillerne. Som en revisor påpeker; *“Relevansen vil kunne være stor for media og supportere og de som ønsker å spekulere i hva en spiller er verdt”*. Supportere diskuterer hele veien hvilke spillere som er best og hvilke spillere som er verdt mest. Dette vil spesielt være relevant i vurderinger knyttet til om kjøp eller salg er gode. Likevel antas det å være irrelevant om disse fremkommer i balansen eller ikke.

6.4.2 Påliteligheten ved estimatene

For at virkelig verdimåling skal ha nytte for brukerne av regnskapet stilles det krav til påliteligheten ved estimatene. Dette ble påpekt i alle intervjuene med revisorene der en uttalte følgende;

“Dette er superinteressante problemstillinger, men spørsmålet knytter seg til om det er riktig å trekke det inn i regnskapet og koker fort ned til påliteligheten. Det er interessante opplysning, men dersom man ikke har pålitelige estimer på verdien er det problematisk å inkludere disse verdiene i årsregnskapet. Redd for at det er system som ikke er pålitelig nok til at revisor kan gå god for det.”

Det faktum at både UEFA og enkelte klubber i dag benytter Transfermarkt i sitt arbeid med å kartlegge spillerverdier, taler for at det ikke er helt utenkelig med en indeks som beregner markedsverdi på spillerrettighetene. Likevel er det vanskelig å avgjøre kvaliteten på disse

verdiene før det faktisk utarbeides en indeks. Slik det er i dag kan man kun basere seg på verdiene til etablerte aktører som f.eks Transfermarkt, som viser seg å treffe relativt bra.

En generell bekymring ved virkelig verdimåling der man må benytte informasjon fra nivå 3 i hierarkiet til IFRS 13, er at det vil kunne muliggjøre manipulasjon av verdier. Klubber og agenter er selvfølgelig opptatt av at deres spillere skal være verdt mest mulig og må følgelig holdes helt borte fra utarbeidelsen av indeksene. Et sentralt punkt i vårt forslag til virkelig verdi på spillerrettighetene er derfor at disse indeksene skal utarbeides uavhengig av klubber, agenter og andre med egeninteresser, slik at tilliten til estimatene opprettholdes. Indeksene måtte vært nøye regulert og kontrollert av rette instanser for å sikre påliteligheten og objektivitetene av estimatene.

De foretaksspesifikke forholdene som vi redegjorde for tidligere i kapitlet vil også bidra til å svekke påliteligheten i estimatene, da disse ikke skal hensyntas slik begrepet defineres i IFRS 13. Faktum er at fotballspillere er unike med forskjellige egenskaper, noe som gjør at det er svært vanskelig å sammenligne forskjellige spillere. Ser man dette i sammenheng med ulike foretaksspesifikke forhold som påvirker transaksjonene, vil det være vanskelig å forholde seg til estimater på markedsverdien for en spiller. Vi vil i det følgende gjennomgå eksempler på hvordan virkelig verdimåling vil kunne inkluderes i praksis. Uavhengig av om verdiene bringes inn i balansen, trekkes frem i noter eller i tilleggsrapportering, er det sentralt å gi informasjon om hva som ligger til grunn for estimatene, sett i lys av utfordringene ved påliteligheten.

6.4.3 Innføring av en verdireguleringsmodell

Etter dagens standard vil det ikke være mulig med verdiregulering på en spillerrettighet, fordi man ikke har et aktivt marked for disse og man vil måtte benytte inndata på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. For å tillate verdiregulering av spillerrettighetene måtte man derfor endret IAS 38. En av revisorene påpeker at det ville vært rart å endre en spesifikk bransje ved å tillate virkelig verdimåling, der andre bransjer ikke har denne muligheten.

Likevel er det i enkelte bransjer innført en egen standard for en gruppe eiendeler. Et eksempel på en bransje som har innført verdiregulering med utgangspunkt i verdsettelsesmodeller er oppdrettsbransjen. Her er flere kritiske og det påpekes at historisk kost gir en mer objektiv og konsistent måling der aktive markeder ikke eksisterer (Bernhoft & Fardal, 2007). Videre vil verdiregulering av balanseverdier til markedsverdi føre til større volatilitet i resultatene,

ettersom verdiendringer skal resultatføres etter hvert som de oppstår. Det kan diskuteres om disse verdijusteringene medfører støy i resultatet, ettersom resultatet ofte brukes for å vurdere om en klubb driver bærekraftig. NFF til eksempel benytter nøkkeltall som baserer seg på resultatet i sine lisensvurderinger.

Fordelen med verdijusteringer av spillerrettigheter er likevel at man i større grad vil kunne fange opp den verdiskapningen en spiller bidrar til utover en eventuell salgsinntekt. I tillegg vil man utjevne store gevinster ved salg av spillere som ikke er representert med en verdi i balansen.

6.4.4 Virkelig verdi i noter eller tilleggsrapportering

En mulig løsning for å benytte seg av virkelig verdimåling er å opplyse om dette i en tilleggsrapport eller i noter. Som beskrevet i kapittel 2.5.1 er det flere argumenter for at dagens finansielle rapportering bør endres. Ser man på fotballen som bransje kan det argumenteres for at den skiller seg fra andre kommersielle bedrifter gjennom koblingen med det sportslige fokuset. Det ville vært fordelaktig med en rapportering som i større grad fanget opp dette.

I den sammenheng kunne det vært aktuelt å organisere opplysninger om virkelig verdi og andre verdidrivere i klubbene, etter prinsippene i Core & More som beskrevet i kapittel 2.5. Ved å inkludere informasjon om virkelig verdi i tilleggsrapportering eller noter, og ikke hensynta det i selve regnskapet unngår man også problemstillingen med at resultatene blir volatile og vanskelige å predikere.

Tilleggsrapportering er ikke ukjent for andre bransjer. Dette finner man i energibransjen eller i andre sektorer med krav til miljørapportering. Gjennom tilleggsrapportering kan man argumentere for at rapporteringen som en helhet får økt kvalitet, selv om informasjonen ikke presses inn i finansregnskapets fastsatte rammer.

6.4.5 Bruk av virkelig verdi i andre formål

Noe som kom fram i intervjuene med revisorer var at vurderingene knyttet til nedskrivning av spillerrettighetene var til dels mangelfulle. Det ble benyttet flere ulike informasjonskilder i vurderinger av om det var grunnlag for nedskrivning. Det var også stor variasjon i hva som ble ansett som en indikator for nedskrivning. Indeksen kan tenkes å være nyttig i sammenheng med nedskrivningsvurderinger. Dette ville gitt en enkelt kilde til informasjon, i tillegg til at man har

en verdi å forholde seg til. Dette ville hindret at klubbene, agenter, revisor og andre må gå inn å gjøre subjektive vurderinger i like stor grad.

6.5 Avslutning

I denne delen har vi introdusert to ulike modeller for beregning av markedsverdi på fotballspillere, crowdbased verdsettelse og databasert verdsettelse. Vi drøftet om disse vil kunne benyttes som et utgangspunkt for en indeks for virkelig verdi på spillerkontraktene og hvilke utfordringer og begrensninger dette ville medføre. Til slutt trakk vi inn utfordringen ved påliteligheten av slik verdimåling, og i hvilken grad det vil ha relevans for brukerne av regnskapet.

Kapittel 7 - Konklusjon og forslag til videre forskning

Vi vil i dette kapittelet gi en kort oppsummering og drøftelse av de funnene vi har gjort under vår studie sett i lys av valgt problemstilling og forskningsspørsmål. Videre vil vi redegjøre kort for begrensninger ved oppgaven, og interessante temaer som danner grunnlag for forslag til videre forskning.

7.1 Konklusjon

Formålet med denne oppgaven var å belyse problemstillingen, *“I hvilken grad er den regnskapsmessige behandlingen av spillerrettigheter tilstrekkelig?”* Det er vanskelig å gi et entydig svar på problemstillingen, men vi har forsøkt å belyse flere sider ved dagens behandling av spillerrettigheter. For å gjøre dette har vi valgt å dele opp problemstillingen i tre forskningsspørsmål. I det følgende vil vi gjennomgå funnene fra vår oppgave med utgangspunkt i forskningsspørsmålene.

Forskningsspørsmål 1 er som følger, *“Hvordan behandles spillerrettigheter i den finansielle rapporteringen, og i hvilken grad etterleves gjeldende standard?”*. For å undersøke dette forskningsspørsmålet gjennomførte vi intervjuer med revisjonspartnere med erfaring innen revisjon av norske fotballklubber og Rune Nordhaug fra NFF. Hensikten med intervjuene var å forstå og belyse praktiske utfordringer som kan oppstå i behandlingen av spillerrettighetene. Spesielt ved vurderinger av nedskrivning på spillerrettigheter dukket det opp flere problematiske forhold. Først og fremst er det ingen uniform praksis for hvordan man skal gå frem, og hvilke indikatorer som skal benyttes, som drøftet i 4.3.1. Dette gjør at vurderingene kan oppleves som vilkårlige, ettersom klubbene og agenter er inne og deltar i vurderinger. Dette innebærer at det er vanskelig for revisor å gå inn å kreve at spillerstallen må nedskrives.

Også ved fastsettelse av anskaffelseskost avdekket vi at praksis ikke er lik. UEFA og NFF stiller klare krav om hva som skal inkluderes. Etter IAS 38 og NRS 19 vil derimot fastsettelse av hva som skal inngå i anskaffelseskost være resultat av en tolkning. Spesielt ved agentkostnad og “sign on fee” opplevde vi praksis som ulik, noe som svekker sammenlignbarheten mellom årsrapportene til de ulike klubbene. En gjennomgangsmelodi i undersøkelsen av de norske klubbene var likevel at det var snakk om så beskjedne verdier at flere av de teoretiske

utfordringene ikke var like toneangivende i praksis. Dette problemet ansees å være større i de europeiske toppklubbene hvor spillerrettigheter representerer betydelig større verdier.

Vi oppdaget, i gjennomgang av både norske og internasjonale klubbers årsrapporter, at verdien av spillerrettighetene i balansen er betydelig mindre enn markedsverdien, som illustrert i figur 1 i kapittel 1.2. Avviket mellom markedsverdi og balanseverdi er et resultat av begrensningene som ligger i IAS 38 og NRS 19 ved innregning. Det kan stilles spørsmål ved om disse begrensningene hindrer regnskapet i sitt overordnede formål om å gi et rettviseende bilde. Denne utfordringen henger sammen med drøftelsen rundt virkelig verdimåling av spillerrettigheter i forskningsspørsmål 3.

Videre problematiserte vi klubbenes uoversiktlige rapportering. På tross av at fotballen skiller seg fra mer tradisjonelle virksomheter, når det kommer til betydning av intellektuell kapital og målsetning, presses fortsatt den finansielle rapporteringen inn i samme rammeverk som andre type virksomheter. I kapittel 2.5 og 4.5.1 drøftet vi konseptet Core & More, og om en organisering etter dette konseptet ville økt brukernytten ved å tydeligere fremheve forhold som er sentrale i vurderingen av fotballklubber. Dette vil være spesielt relevant for årsrapportene til de internasjonale toppklubbene, fordi omfanget av informasjon er stort. En slik organisering kan også ha nytte for norske klubber, selv om omfanget av informasjon er betydelig mindre. Dette tar oss over i neste forskningsspørsmål.

Forskningsspørsmål 2 er følgende, *“Hvilke opplysninger gis om spillerrettigheter i klubbenes finansielle rapportering og i hvilken grad etterlever de kravene etter gjeldende standard?”*. Dette forskningsspørsmålet ble undersøkt gjennom et dokumentstudie av årsrapportene for 2017/2018 til fem europeiske toppklubber, i kapittel 5. Vi valgte å undersøke europeiske toppklubber, ettersom norske klubber ga lite utfyllende informasjon om spillerrettigheter i sine årsrapporter. På bakgrunn av dette mente vi at et dokumentstudie av de norske klubbene ikke ville gitt spesielt stor verdi.

Dokumentstudiet avdekket at klubbenes årsrapporter varierte i omfang av opplysninger, selv om alle klubbene var børsnoterte og rapporterte etter kravene i IAS 38. Spesielt ved presentasjon av spillerstallen og nedskrivningsvurderinger var det forskjeller. Lyon og Juventus valgte særlig å gi mer informasjon enn hva som kreves etter standard. Juventus presenterte hele spillerstallen med tilhørende balanseført verdi, som vist i tabell 11 i kapittel

5.1.3. Begge klubbene presenterte i tillegg individuelle overgangssummer. Hva som er grunnen til at klubbene skiller seg ut kan diskuteres, men vi antar at konkurransehensynet er en medvirkende faktor. Klubbene opererer i en tett konkurranse og enkelte klubber vil derfor muligens ha et ønske om å ikke dele for mye opplysninger.

Gjennom dokumentstudiet i kapittel 5 fant vi ut at alle klubbene oppfyller minimumsvilkårene etter IAS 36. Vi har likevel poengtert enkelte områder ved nedskrivningsindikatorer og gjenvinnbart beløp, hvor det kan diskuteres om alle vilkårene i standard er oppfylt til punkt og prikke. Dette skyldes sannsynligvis at standard ikke er tilpasset fotballindustrien, noe som medfører at fullstendig etterlevelse er utfordrende i praksis.

Årsrapporten til alle klubbene er omfangsrik, selv om enkelte klubber har moderert seg sett i forhold til tidligere år. Manchester United sin årsrapport fra 2013 var på ca. 900 sider, i dag er den redusert til 165 sider. Med lange rapporter vil vesentlig informasjon kunne forsvinne i mengden, og et sentralt spørsmål er om man i større grad skulle spisset rapportene for å øke brukernytten. Her er det nærliggende å undersøke om en omorganisering av den finansielle rapporteringen etter prinsippene i Core & More vil være hensiktsmessig. Vi har poengtert at all informasjon om spillerrettigheter kunne vært organisert slik at det er lettere å lokalisere.

Dokumentstudiet av de utvalgte klubbene ga oss de opplysningene vi anså som relevante for å belyse forskningsspørsmål 2, på tross av enkelte begrensninger ved utvalget. Fem klubber er på ingen måte egnet til å generalisere for hele fotballindustrien. Dette var heller ikke formålet da vi heller ønsket å få et innblikk i klubbenes rapportering, og i hvilken grad de etterlever standard og egner seg for sammenligning.

Vi har redegjort begrensningene i IAS 38 og NRS 19 ved innregning og etterfølgende måling av immaterielle eiendeler i kapittel 2 og 4. Dette medfører forskjeller mellom markedsverdi og balanseført verdi på spillerstallen, noe som danner grunnlaget for siste forskningsspørsmål; *“Bør virkelig verdimåling av spillerrettigheter tillates og vil dette gi økt brukernytte?”* Økt brukernytte vil avhenge av både om dette er relevant informasjon for brukerne av regnskapet og om det vil være mulig å utarbeide tilstrekkelig pålitelige estimater.

Den største relevansen av verdierestimater ligger, som nevnt i kapittel 6.4.1, kanskje hos supporterne, som i minst grad benytter årsrapportene direkte. For brukerne ellers er inntrykket

vårt at virkelig verdimåling av spillerrettighetene er relevant i begrenset grad, spesielt slik det er i dag. Det fremgikk likevel i intervju med revisor at informasjonen kunne ha nytte, dersom man evnet å utarbeide estimater med høy pålitelighet. Slike estimater kunne vært interessante ved nedskrivningsvurderinger av spillere ettersom vurderingene fremsto som noe vilkårlige.

Påliteligheten vil utfordres av subjektiviteten ved utarbeidelsen av estimatene på markedsverdi. Ingen spillere er like og markedsverdien påvirkes av en rekke kvaliteter ved spilleren og forhold utenfor banen. Her kan antall mål, assist, Youtube-søk trekkes inn som eksempler på kvaliteter ved en spiller som påvirker markedsverdien. En ytterligere drøftelse av påliteligheten av estimatene anses ikke som nødvendig, ettersom denne alltid vil være relativt lav. I kapittel 6.1 presenterte vi to ulike former for verdsettelse av fotballspillere og modellenes treffsikkerhet. De to formene for verdsettelse er crowdsourcing og en databasert verdsettelsesmodell.

Mangel på pålitelighet og den begrensede brukernytten taler for at innføring av virkelig verdimåling i årsregnskapet ikke vil være hensiktsmessig. Dette skyldes at verdijusteringene vil anses som kilder til støy og ikke relevant for et flertall av brukerne. Her kan det trekkes en parallell til oppdrettsbransjen hvor innføring av verdijusteringer av biologiske eiendeler medførte høyere volatilitet i resultatene, som ikke var hensiktsmessig (Bernhoft & Fardal, 2007). Vi ser for oss at det heller kunne vært hensiktsmessig å gi opplysninger om virkelig verdiestimater i noter eller annen tilleggsrapportering. Dette vil belyse spillerverdiene som mangler i balansen.

I kapittel 6.2 ble det drøftet om estimatene på virkelig verdi av spillerne oppfyller definisjonen av virkelig verdi etter IFRS 13. Definisjonen etter standarden legger vekt på at prisen ville blitt oppnådd ved overføring i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere. Vi drøfter at en overgang av en fotballspiller ikke oppfyller definisjonen av en velordnet transaksjon, fordi eksponeringen i markedet for hver enkelt spiller ikke er tilstrekkelig. Videre vil ikke kravet til markedsdeltakere være oppfylt, ettersom kravene til at partene er uavhengige, velinformerte, i stand til eller villige til å inngå i transaksjonen ikke er oppfylt. På bakgrunn av denne drøftelsen konkluderer vi med estimatene på virkelig verdi av spillerrettighetene ikke oppfyller definisjonen etter IFRS 13.

Konsekvensen av at spillerovergangene ikke faller inn under definisjonen av virkelig verdi etter IFRS 13, er at standarden måtte endres dersom man skulle innføre verdijustering etter

virkelig verdi. Dette gjelder også for IAS 38 hvor det ikke er tillatt med virkelig verdijustering der datagrunnlaget for estimatene ligger på nivå 3 i verdsettelseshierarkiet. På bakgrunn av dette anser vi det som lite hensiktsmessig å foreta endringer i begge standarder, gitt et kost-nytte perspektiv og manglende brukernytte og relevans.

Hensikten med vår oppgave er å belyse noen av utfordringene ved den regnskapsmessige behandlingen av spillerrettigheter i fotballklubber. Vi opplever at dagens regelverk er enkelt å forholde seg til for alle parter, i tillegg til at det reduserer påvirkning av subjektive estimater. I denne sammenheng kan dagens regelverk sies å være tilstrekkelig, til tross for de utfordringene vi trekker frem.

7.2 Begrensninger ved oppgaven

Vi ønsket i utgangspunktet å undersøke flere brukerperspektiver, men vi opplevde begrensninger i tilgangen på informanter. Dette gjør at vi mangler innspill fra kreditorer og investorer. Dette medfører at brukerperspektivet er begrenset, ut over NFF sine synspunkter. Revisor er ikke en bruker ettersom de er en uavhengig tredjepart som utelukkende skal kontrollere at opplysningene er korrekte og fullstendige. Dette er en sentral utfordring i drøftelsen rundt bruksnytte av virkelig verdimåling av spillerrettighetene, i kapittel 6. Dette er noe som helt klart begrenser kvaliteten i denne delen.

I vår oppgave har vi splittet praksis og presentasjon, hvor vi undersøker praksis i Norge og presentasjon hos utenlandske klubber. Her vil det være en begrensning i hva de norske revisorene kommer med av tilbakemeldinger. Dette skyldes at omfanget av spillerrettigheter i norske klubber er begrenset, noe som medfører at enkelte vurderinger ansees som uvesentlige. Ideelt sett burde undersøkelsen rundt praksis og presentasjon blitt gjennomført på utenlandske klubber, men mangelen på tilgang til primærkilder gjorde at vi landet på den valgte fremgangsmåten. Dette medfører at revisors uttalelser ikke er egnet til å generaliseres mot utenlandsk praksis.

7.3 Forslag til videre forskning

Vi har hovedsakelig fokusert på hvordan spillerrettighetene presenteres i dag, og om dette er tilstrekkelig. Det kunne vært interessant å fokusere enda mer på utformingen av en ny type rapportering som er mer tilpasset fotballen som industri. Den største forskjellen mellom

fotballen og andre mer tradisjonelle bransjer er som nevnt hovedmålsettingen til klubbene og det sportslige fokuset. Dette kunne i vår mening kommet tydeligere frem gjennom en annen organisering av den finansielle rapporteringen. En studie av dette med større fokus på brukerne og hvordan de bruker rapporteringen, og hvordan de vurderer klubbens drift kunne vært særdeles interessant.

Vi har gjennom arbeidet med oppgaven også fått et innblikk i dualmodellen og dens begrensninger. Her kunne det vært interessant å sett på hva innføringen av en modell der klubbene opererer som heleide aksjeselskaper, ville hatt av betydning for den strategiske økonomistyringen hos klubbene. Det kan også være aktuelt å se på hvordan tradisjonelle nøkkeltall benyttes av klubbene, investorer, forbundet og kreditorer, samt hvilken betydning det har at nøkkeltallene ikke er fornyet.

Ønsket om en fornyet rapportering og prinsippene som trekkes inn i Core & More er noe vi kommer inn på i vår oppgave, men her kunne det vært spennende å undersøke nærmere hvilken type informasjon klubbene og brukerne trenger og hva de ønsker. I den forbindelse vil det være interessant å se på rapporteringen som helhet, ikke bare spillerrettighetene som vi har gjort.

Litteraturliste

Bøker

Baksaas, K. M., Stenheim, T. & Keeping, D. (2015). Regnskapsteori. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Bryman, A., Bell, E, (2011). Business Research Methods 3. Utg

Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Ernst & Young. (2012). IFRS: Håndboken 2012. Oslo: Ernst & Young

Gjesdal F. & Johnsen T. (1999). Kravsetting, lønnsomhetsmåling og verdivurdering (1. utg). Cappelen akademisk forlag.

Gammelsæter, Hallgeir & Frode Ohr (2002) ”Kampen uten ball: om penger, ledelse og identitet i norsk fotball”, Abstrakt

Gripsrud, G., Olsson, U. H., & Silkoset, R. (2015). Metode og Dataanalyse. Oslo: Høyskoleforlaget

Halvorsen, K. (2008). Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitenskapelig metode. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

IFRS på Norsk (2015), Fagbokforlaget

Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (2011). Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag (3. utg. utg.). Oslo: Abstrakt forl.

Kristoffersen, T. (2008). Regnskapsteori: med introduksjon til internasjonale regnskapsstandarder (IFRS). Bergen: Fagbokforl.

Kvifte, S. S., Bernhoft, A.-C. & Tofteland, A. (2011). *Finansregnskap: god regnskapsskikk og IFRS* (2. utg. utg.). Bergen: Fagbokforl.

Kvifte, S. S., Johnsen, A. & Den Norske, r. (2008). *Konseptuelle rammeverk for regnskap* (2. utg.). Oslo: Den norske revisorforening.

Langli, J.C. 2010, *Årsregnskapet 9 utgave*, Gyldendal akademisk, Oslo.

Morrow, S. (2000). *Achieving best practice*. In S. Warby (Ed.), *Football in the digital age: Whose game is it anyway?* (p. 170- 174). Edinburgh: Mainstream Publishing.

Schwencke H. R., Haugen D. O., Baksaa K. M., Stenheim T. og Østli E. A. *Årsregnskapet i teori og praksis* (2016). Gyldendals akademisk

Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitativ metode* (4. utg)

Yin, R. K. (2009). *Case Study Research: Design and Methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

International GAAP 2017. Published by John Wiley & Sons Ltd.

Artikler

Akerlof, G. A. (1970). *The Market for "Lemons": Quality Uncertainty and the Market Mechanism*. *The Quarterly Journal of Economics*, 84 (3), 488-500.

Amir, E. & Livne, G. (2005) "Accounting, Valuation and Duration of Football Player Contracts", *Journal of Business Finance & Accounting*, 32, pp. 549 – 586

Asset Recognition: A Case Study Investigation. *Journal of Human Resource Costing & Accounting*, 1(1), 75-97.

Bassey E. & Tapang A. T. (2012). Capitalized Human Resources Cost and Its Influence on Corporate Productivity: A Study of Selected Companies in Nigeria

Bengtsson M & Wallstrøm J. (2014) Accounting and disclosure of football player registrations: Do they present a true and fair view of the financial statements

Bernhoft, A & Fardal, A. (6/2007) IFRS og fiskeoppdrett. Hentet fra:
<https://www.magma.no/ifrs-og-fiskeoppdrett>

Biancone P. & Solazzi A. (2012) “Financial communication in professional football clubs” (Economia Aziendale Online Vol. 3 1/2012: 153-174)

Cooper, C. & Joyce, Y. (2013). Insolvency practice in the field of football. Accounting, organizations and society, 38(2), 108-129.

Datta S. & Fuad S. M. (2016). Valuing Intangible Assets: A Balance Sheet Approach for DS30 Listed Companies. Australian Academy of Accounting and Finance Review

Dichev, I. D. (2008). On the balance sheet-based model of financial reporting. Accounting Horizons, 22 (4), 453-470.

Hammersborg S. og Stedjan P. M. (2018). Balanseføring av fotballspillere. Universitetet i Agder

Herm S., Callsen-Bracker H. M. & Kreis H. (2014). When the crowd evaluates soccer players' market values: Accuracy and evaluation attributes of an online community. Sport Management Review 17 p. 484-492

Ijiri, Y. (1983). On the Accountability-Based Conceptual Framework of Accounting. Journal of Accounting and Public Policy, 75-82.

Jiang, G., og Penman, S. H. (2013). A Fundamentalist Perspective on Accounting and the Implications for Accounting Research. Columbia Business School.

Juliussen & Wigstøl (2018). Hentet 21.03.2019

Kinserdal F. (2019). Nye nøkkeltall - bedre konkurvarsvarsel. NHH Bulletin

Lozano F. J. M. & Gallego A. C. (2011). Deficits of accounting in the valuation of rights to exploit the performance of professional players in football clubs. A case study. *Journal of Management Control*. Volume 22. Issue 3 p. 335-357

Maglio, R. & Rey, A. (2017). The impairment test for football players: the missing link between sports and financial performance? *Palgrave Communications*, 3, 17055.

Milburn, J. 2012. Toward a measurement framework for financial reporting by profit-oriented entities. Canadian Institute of Chartered Accountants. Hentet fra http://www.anc.gouv.fr/files/live/sites/anc/files/contributed/A_Publications/D_Propositions/2013/CICA%20janvier2013/CICA_DP-_measurement_framework.pdf

Moon Y. J. & Kym H. G. (2006). A Model for the Value of Intellectual Capital. *Canadian Journal of Administrative Sciences Revue canadienne des sciences de l'administration*, 253-269

Morrow, S. (1996). Football Players as Human Assets. Measurement as the Critical Factor in Asset Recognition: A Case Study Investigation. *Journal of Human Resource Costing & Accounting*, 1(1), 75-97.

Morrow S. (2013). Football club financial reporting: time for a new model? *Sport, Business and Management: An international Journal*

Morse J. M. (2001). *QUALITATIVE HEALTH RESEARCH*, Vol. 11 No. 2, March 2001 147-148 © 2001 Sage Publications, Inc.

Muller O., Simons A. & Weinmann M. (2017). Beyond Crowd Judgments: Data-Driven Estimation of Market Value in Association Football. *European Journal of Operational Research* 263 (2017) p. 611–624

Oprean, V.-B. & Oprisor, T. (2014). Accounting for Soccer Players: Capitalization Paradigm vs. Expenditure. *Procedia Economics and Finance*, 15, 1647-1654.

Penman, S. H. (1991). An Evaluation of Accounting Rate-of-return, *Journal of Accounting Auditing and Finance*, 6 (2), 233-255.

Penman S. H. (2009). Accounting for Intangible Assets: There is Also an Income Statement. *Journal compilation* © 2009 Accounting Foundation, The University of Sydney. Volume 45, Issue 3. Pages 358-371

Penman, S. H. (2011). *Accounting for Value*. New York: Columbia University Press.

Pinnuck, M. & Potter, B. (2006). Impact of on-field football success on the off-field financial performance of AFL football clubs. *Accounting and Finance*, 46(3), 499-517.

Relevas H., Littlewood M., Nesti M., Gilbourne D., Richardson D. (2010). Organizational Structures and Working Practices in Elite European Professional Football Clubs: Understanding the Relationship between Youth and Professional Domains. *European Sport Management Quarterly* - Volume 10, 2010. Pages 165-187

Ritchie J. & Lewis J. *QUALITATIVE RESEARCH PRACTICE* (2003) - A Guide for Social Science Students and Researchers. SAGE Publications, London • Thousand Oaks • New Delhi

Risaliti G. og Verona R. (2012). Players' registration rights in the financial statements of the leading Italian clubs: A survey of Inter, Juventus, Lazio, Milan and Roma

Rowbottom, N. (2002) “The application of intangible asset accounting and discretionary policy choices in the UK football industry”, *British Accounting Review*, Vol. 34, pp. 335 – 355

Smith, A. (1776). *Wealth of Nations* (2001 utg.). Raleigh NC: Haynes Barton Press.

Shareef, F. & Davey, H. (2005). Accounting for intellectual capital: Evidence from listed English football clubs. *Journal of Applied Accounting Research*, 7(3), 78-116.

Yasar N. N., Isik M. & Calisir F. (2015). Intellectual capital efficiency: the case of football clubs. *Social and Behavioral Sciences* 207 (2015) 354 – 362

Internettkilder

FIFA (2019). Hentet 14.03.2019

(<https://www.fifa.com/associations/#uefa>)

UEFA (2019). Hentet 14.03.2019

(<https://www.uefa.com/insideuefa/about-uefa/what-uefa-does/>)

Johnsen, L. (2014). Investorenes rike? Hentet 25.05.2018 fra

<http://www.josimar.no/artikler/kalenderluke-12-investorenes-rike/2053/>

NFF historie (2019). Hentet 14.03.2019

(https://snl.no/Norges_Fotballforbund

NFF loven § 8-4.

<https://lovdata.no/dokument/NFFL/nfflov/2014-03-09-1>

Regnskapsloven (LOV-1998-07-17-56).

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-56?q=rskl>

NOU (2003): Hentet 19.04.2019

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2003-23/id118930/sec27>

NOU (2015.10): Hentet 03.06.2019

https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2015-10/id2425387/sec7?fbclid=IwAR3SvXfF3u_3euLY1X964PR1h0xK-IP6nwHxNINd9H0uhZcz4Zck_wsm62o

Tveit, O. (2015). Ny norsk regnskapsstandard – Fordel eller ulempe?. Hentet 27.04.2019

https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/bitstream/handle/11250/298963/Tveit_Ole.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Baksaas, K.M & Stenheim, T(2017): Resultat- eller balanseorienterte regnskaper. Hentet 12.03.2019

(<https://www.magma.no/resultat-eller-balanseorienterte-regnskaper>)

Balanseføring immaterielle eiendeler. KPMG (verdt å vite) (figur 4)

<https://verdtavite.kpmg.no/immaterielle-eiendeler/>

Avkastningskrav for totalkapital (figur 5)

<https://www.wallstreeoasis.com/finance-dictionary/what-is-weighted-average-cost-of-capital-WACC>

NFF (2018). Retningslinjer for økonomi. Hentet 03.05.2018 fra <https://www.fotball.no/lov-og-reglement/klubblisens/tl-og-obos/retningslinjer/retningslinjeer-okonomi/#154217>

Deloitte Football Money League (2019). Hentet 29.03.2019

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-deloitte-football-money-league-2019.pdf>

NFF retningslinjer økonomi (2019). Hentet 14.02.2019

(<https://www.fotball.no/lov-og-reglement/klubblisens/tl-og-obos/retningslinjer/retningslinjeer-okonomi/#Toppen>)

NRS (19). (2012). NRS 19 Immaterielle eiendeler. Hentet 08.03.2018 fra

<http://www.regnskapsstiftelsen.no/search/immaterielle+eiendeler>

NRS (F). (2009). Foreløpig Norsk RegnskapsStandard Nedskrivning av anleggsmidler Hentet 16.05.2018 fra <http://www.regnskapsstiftelsen.no/regnskap/regnskapsstandarder/nrsf-nedskrivning-av-anleggsmidler/>

Verdsettelseshierarkiet, figur 8: Madsen, R. (2014). Del 2 Verdsettelse. I S. S. Kvifte (Red.), IFRS i Norge: bransje- og temaartikler (7. utg. utg., s. 237-303). Oslo: Ernst & Young.

The Future of Corporate Reporting - Creating the dynamics for change (2015). Hentet 11.03.2019. (https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/FEEECogitoPaper_-_TheFutureofCorporateReporting.pdf)

Accountancy Europe. Core & More - An opportunity for smarter corporate reporting (2017) <https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/170918-Publication-Core-More.pdf>

Core & More, Brandsås. H, (2016) , Selskapsrapporteringen må fornyes. Hentet 25.02.2019 <https://www.revregn.no/asset/pdf/2016/2-29-30.pdf>

Global Transfer Market Report 2018, Men´s football - A review of all international football transfers in 2018. (https://www.fifatms.com/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/01/GTM-2018_Men_online_v1.2.pdf)

The economic and legal aspects of transfers of players (2013). Hentet 09.03.2019

<http://ec.europa.eu/assets/eac/sport/library/documents/cons-study-transfers-final-rpt.pdf>

(FIFA, 2016). Regulations of the Status and Transfer of players (2016)

https://resources.fifa.com/mm/document/affederation/administration/02/70/95/52/regulationsonthestatusandtransferofplayersjune2016_e_neutral.pdf

Eliteserebarometeret, Deloitte, 2018:

<https://info.deloitte.no/lg-eliteseriebarometeret.html>

UEFA Club Licencing Benchmarking Report (2017):

https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/OfficialDocument/uefaorg/Clublicensing/02/59/40/27/2594027_DOWNLOAD.pdf

(UEFA, 2015). UEFA Club Licensening and Financial Fair Play Regulation (2015):

https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Tech/uefaorg/General/02/26/77/91/2267791_DOWNLOAD.pdf

Figur 7: Avkastningskrav

<https://www.youtube.com/watch?v=iAYs2VFcB8g>

Vedlegg

Årsrapport Olympique Lyon 2017/2018:

<https://investisseur.olympiquelyonnais.com/en/financial-information/annual-reports.html>

Årsrapport Celtic 2017/2018:

http://cdn.celticfc.net/assets/downloads/SE_notifications/Celtic_Annual_Report_2018.pdf

Juventus årsrapport 2017/2018:

http://www.juventus.com/media/native/investor-relations-docs/english/bilanci/1718/Relazione%20finanziaria%20annuale%20al%2030%20giugno%202018_definitiva_ENG.pdf

Årsrapport Manchester United 2017/2018

<https://ir.manutd.com/~media/Files/M/Manutd-IR/documents/2018-mu-plc-form-20-f.pdf>

Årsrapport Borussia Dortmund 2017/2018

<https://aktie.bvb.de/eng/Publications/Annual-Reports>

Vedlegg

Vedlegg 1: Bosman-reglen:

Praksisen rundt spilleroverganger endret seg i 1995 da Jean-Marc Bosman utfordret FIFA regelen. Bosman som da spilte i RFC Liege var på utgående kontrakt, og ønsket en overgang til Dunckerque i Fransk fotball. RFC Liege Krevet en stor økonomisk kompensasjon selv om Bosman sin kontrakt var utgått. Dunckerque på sin side var ikke villige til å betale noen slik kompensasjon. Som en konsekvens av dette motarbeidet RFC Liege overgangen, og lønnen til Bosman ble redusert (Cooper & Joyce, 2013). Saken var fastlåst og Bosman valgte derfor å ta saken til EU domstolen. Hans argument var artikkel 48 om fri arbeidsflyt for arbeidstakere i EU. Bosman vant saken i EU domstolen, og som følge av dette står spillere uten kontrakt i dag fritt til å forlate nåværende klubb gratis og signere for en ny. FIFA utarbeidet en ny regel som muliggjorde slike overganger for kontraktsløse spillere uten noen overgangssum klubbene imellom og disse omtales i dag som Bosman overganger (Rowbottom & Thomas, 1999).

Vedlegg 2: Analyse til dokumentstudiet

Kategorier for analyse	Lyon	Celtic	Juventus	Manchester United	Borussia Dortmund
Børsnotert:	JA	JA	JA	JA	JA
Antall sider i den finansielle rapporten:	225	69	100	165	202
Oversikt over spillerstallen:	JA	NEI	JA	JA	NEI
Standerens minimumskravkrav til Immaterielle eiendeler:	JA	JA	JA	JA	JA
Oppgitt navn på overganger inn og ut (uten summer):	JA	JA	JA	JA	JA
Oppgitt navn på overganger inn og ut (med summer):	JA	NEI	JA	NEI	NEI
Balanseverdi av individuelle spillere:	NEI	NEI	JA	NEI	NEI
Estimat på markedsverdi eller informasjon om det:	JA	NEI	NEI	NEI	NEI
Nedskrivningsindikatorer oppgitt:	JA	JA	JA	NEI	NEI
Nedskrivning siste år:	NEI	JA	JA	NEI	NEI
Vurderingsenhet:	Spiller/førstelaget	Spiller	-	Klubbnivå	Spiller
Agentkostnad inkl i anskaffelseskost:	-	JA	JA	JA	-
Sign on fee inkl i anskaffelseskost:	-	-	-	NEI	-
Informasjon om akademi og spillerutvikling:	JA	JA	NEI	JA	NEI
Oversikt over egenutviklede spillere i spillerstall:	JA	JA	NEI	NEI	NEI

Dette er en egenutviklet oversikt over hva de ulike klubbene i utvalget gir av informasjon om spillerrettigheter i den finansielle rapporteringen, og danner grunnlaget for analysen i kapittel 5.

Vedlegg 3: Intervjuguide NFF

Intervjuet med NFF ble gjennomført over skype onsdag 6. februar

Innledning

1. Kan du først si litt kort om din bakgrunn knyttet opp mot utdanning, arbeidserfaring og evt andre relevante forhold?

Generelt

1. Er det noen forskjeller i hva NFF krever av utarbeidelsen av regnskapet kontra hva regnskapsloven/regnskapsstandard krever?
2. Leverer klubbene separate regnskap til NFF og til brønnøysundregisteret?
3. Hvilke aktører anser dere som hovedbrukerne av regnskapet til klubbene og samarbeidende AS og har dette noen innvirkning på regnskapsutformingen?
4. I hvilken grad er dagens rapporteringssystem egnet for rapportering av fotballklubber?
5. Dere stiller krav til utarbeidelse av budsjetter samt oppfølging av avvik mellom budsjettene og virkelige tall. Hva er deres synspunkt knyttet til verdien til budsjett som styringsverktøy i fotballklubber?
6. I hvilken grad er NFF sine finansielle retningslinjer sammenfallende med UEFA sine økonomiske retningslinjer?
7. Hvilken innvirkning har de nasjonale regnskapsreglene på NFF sine retningslinjer?

Balanseføring

1. I hvilken grad er dagens regnskapsregler og prinsipper godt egnet for behandlingen av spillerkontrakter?
2. I sammenheng med spørsmålet over. Vil det være mulig å se for seg en alternativ behandling av egenutviklede spillere og bosman spillere?
3. Regnskapene viser at spillerrettigheter er en relativt liten andel av de totale eiendelene klubbene. Gir dette et riktig bilde av fotballklubber ettersom spillerne anses som de viktigste eiendelene?
4. Er det reelt at enkelte klubber og eller samarbeidende AS ikke har balanseførte verdier knyttet til spillerrettigheter?
5. Hva er grunnen til at "sign on fee" og agentkostnad behandles forskjellig i regnskapet?
6. Hvordan skal betinget vederlag behandles etter NFF retningslinjer?

7. Er lineære avskrivning over kontraktstiden den beste måten å fordele anskaffelseskost på?
8. En norsk klubb har ikke avskrevet deler av spillerstallen da de mener markedsverdi er høyere enn bokført verdi i 2017. Er dette innenfor NFF sine rammer?
9. Hvilke eksterne nedskrivningsindikatorer er aktuelle med tanke på spillerkontrakter?
10. Hvilke interne nedskrivningsindikatorer er aktuelle med tanke på spillerkontrakter?
11. Ettergår NFF/revisor de vurderingene klubbene selv har gjort knyttet til nedskrivning?
12. Hva er tanken bak å vurdere spillerrettigheter individuelt når det kommer til nedskrivningsvurderinger?
13. Er det mulig å identifisere inngående kontantstrømmer for enkelte spillere?
14. NFF sin standard på kapitalisering av overgangsutgifter spesifiseres det at balanseføring av spillerrettigheter skal skje til laveste verdi av bokført verdi og virkelig verdi. Hvordan vurderer dere virkelig verdi på en spiller?

Dualmodellen og lisensvurderinger

1. Hva er hensynet bak dualmodellen?
2. Etter NFF lovverket skal "inngåelse av avtaler og etablering av samarbeid med næringslivet ta vare på idrettens frie stilling, herunder opprettholde sin posisjon som et selveiende og frittstående rettssubjekt". Hva innebærer dette i praksis?
3. I hvilken grad etterleves dette gjennom dualmodellen?
4. Klubber inngår i dag uformelle avtaler med spillerinvesteringsselskaper. Hva er deres tanker knyttet til dette?
5. Hvordan hensyntas dette i forhold til konsolideringen ved lisensvurderinger?
6. Hvilken mulighet har klubbene til å fordele/flytte resultat mellom klubb (forening) og skattepliktige aksjeselskap?
7. I hvilken grad opplever dere regnskapene til klubbene er sammenlignbare sett utenfra?

Annet

1. Hvordan stiller klubbene seg til det finansielle oppfølgingssystemet som ble innført i 2009?
2. Er dere tilfredse med utviklingen i klubbenes økonomi etter innføringen?
3. Kunne det vært mulig å utarbeide systemer hvor verdien på spillerrettigheter i større grad baserer seg på virkelig verdi som et alternativ til dagens løsning?

4. Opplever du at klubbene har finansielle målsetninger i tillegg til de sportslige, og hvordan er disse eventuelt sammenfallende?
5. Er det noen andre forhold du tenker kunne vært relevant knyttet opp mot vårt tema?

Vedlegg 4: Intervjuguide Transfermarkt

1. Could you give a short explanation on the valuation process of a football player in Transfermarkt?
2. Is it fair to say that Transfermarkt are using a crowdbased valuation model, instead of a data-based valuation method? If so, what are the reasoning behind this?
3. We understand that your index presents the market value of the player, but what's measured in the financial statements are the limited right to use the player. Would it be possible to make an index that represent the fair value of the right to use the player instead of the value of the player himself? (As an example, we could use Aaron Ramsey. Ramsey still have a market value as a player, but for Arsenal he will have no value in the summer because he can leave for free)
4. In what degree does clubs, auditors or UEFA/FIFA utilize Transfermarkt as a reference for player valuation purposes?
5. How reliable are the values Transfermarkt present compared to the actual transfer fees?
6. Are the values more reliable for the biggest clubs compared to the smaller clubs (such as Norwegian clubs)?

Vedlegg 5: Intervjuguide revisor

Innledning:

1. Hvilken erfaring har du innen fotballindustrien både i Norge og internasjonalt?

Generelt:

1. Er det noen åpenbare forskjeller i revisjonen av fotballklubber og kommersielle selskaper med erverv som formål?
2. Hvis ja, hvilke forhold legges det mer/mindre fokus på?
3. Hvilke brukere mener du er hovedbrukerne av regnskapene klubbene i Norge leverer til Brønnøysund?

4. Har klubbregnskapene i internasjonale klubber som er heleid av private aktører et bredere spekter av brukere i din mening?
5. Vil en innføring av en AS-modell hvor klubbene er heleide av en investor føre til at regnskapene får flere brukere/interessenter?

Balanseføring og førstegangsinnregning:

1. Hva skal inngå i anskaffelseskost for en spillerkontrakt ved førstegangsinnregning?
2. Hvordan burde “sign on fee” og agentkostnad behandles etter tolkning av standard?
3. Hvordan fordeles anskaffelseskost i regnskapet dersom to spillere blir kjøpt sammen?
4. Hvordan behandles betinget vederlag i regnskapet?
5. Hvordan behandles lån i regnskapet?
6. Er det valgfrihet når det kommer til balanseføring kontra kostnadsføring ved kjøp av spiller?
7. Slik det er i dag er spillerrettighetene presentert som en samlepost i balansen, hva er dine tanker rundt dette?

Etterfølgende verdimåling og nedskrivning:

1. Hvilke eksterne og interne nedskrivningsindikatorer benytter revisor seg av? (nedrykk indikator?)
2. Hva er den naturlige vurderingsenheten ved test for verdifall på spillere, når det kommer til en fotballklubb? (etter engelsk praksis ikke mulig per spiller)
3. Tilsvarende individuelle vurderingsenheter på spillernivå et brudd på standarden? (laveste nivå av inngående kontantstrømmer)
4. Hvilken betydning vil det ha at man benytter en høyere/lavere vurderingsenhet? (klubbene i europa benytter ofte hele a laget eller klubben som vurderingsenhet)
5. Hvordan gjøres vurderingen knyttet til gjenvinnbart beløp/netto salgsverdi på spillerkontrakter av revisor?
6. Skal informasjon om nedskrivningsindikatorer opplyses om i notene?
7. Opplever du at klubbenes nedskrivningsvurderinger slik de er idag er tilstrekkelige?
8. (Hvis nei, hva er konsekvensen av dette?)

Alternativt rapporteringssystem:

1. I hvilken grad er dagens regnskapssystem godt egnet for å hensynta spillerkontrakter som eiendeler?

2. Vil det være mulig å beregne et estimat på virkelig verdi på spillerrettighetene?
  - a. (basert på Optastats eksempel, eller modifisering av Transfermarkt)
3. Vil en form for verdireguleringsmodell for spillerrettighetene være mulig?
4. Vil en slik løsning øke bruksnyttene/relevansen av regnskapet?
5. Er det problematisk at det er skjulte reserver i spillerverdier som ikke fremkommer av balansen?
6. Vil virkelig verdi rapportering av spillerrettigheter ha noen verdi? Vil det øke nytten av regnskapet?
7. Dersom virkelig verdimåling ble mulig, bør det inngå i balansen i finansregnskapet (med noter) eller i en tilleggsrapport?
8. Med bakgrunn i Core & More. Ville tilleggsrapportering ut over den rapporteringen som allerede finnes i dag økt kvaliteten og relevansen av klubbregnskapene? (Link mellom det sportslige og det finansielle)